

ZALA

Kiadó hivatal:
Fischer Fülöp könyvkereskedés. Ujvárosi utca 518. szám.
Előfizetési ár:
Egyes évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Niródtámnyok:
8 hasbos postaiú gyász 7 kr. többesbírdetésnél 8 kr.
Bélyegdíj 80 kr.

Szerkesztői iroda:
Hová s lap szellemi részét illető közlemények kiténdők:
Ujvárosi utca 518. sz.
Bármentetlen levelek csak ismeretből fogadják el
Kéziratok vissza nem küldetnek.
Nyitár:
Pénteken 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapesten, Servita-tér 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapesten, fürdő-utca 1. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2 sz.

119. szám.
1876

A zalamegyei gazdasági egyesület 1876-ik évi November hó 6-ik napján délutáni 3 órakor Zala-Egerszegen saját házában rendezte évnegyedi közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívtatnak.

Főbb tárgyak: a nagy-kanizsai gabona és borvászarról jelentés, ugy az egyesület háza építéséről számadás.

Zala-Egerszegen, 1876-ik évi October 20-án.

ÁRVAY ISTVÁN s. k.

Ugyvezető elnök.

Halottak napján.

Koszorúzd meg drága halottad sirját, földgyarló gyermeke, s a koszorúzott sirhant felett folyjanak könnyeid és szálljon fel hő fohásod a mindenség urához, hogy fájdalomában, bánatában megvigasztaljon. A természet is az enyészett köntösébe burkolódzott, s a sötétséget mely körülötted uralkodik, csak a sirhantokon szeliden pialógéd mecske lángja oszlatja széjjel. Mily boldogok lehetnek azok, kik menten a föld porhüvelyének szenvedélyeitől, az érzékek háborgatásától lenn a csöndes sirban nyugosznak örök álmifakat, mely hantok fölött buslakodó szerettei virasztanak és hullatnak könnyeket. Mily boldogok lehetnek azok kiket a kaján irigység gonosz nyelve nem sért, kiket a rágalom rut fegyvere el nem érhet, kiket a földi búbanat nagy terhe le nem sújt, kiket a szerencsétlenség és a balsors csapásai ellen megvéd a halál biztos réve — a sir.

S a keresztények ezreinek szívében o napon feltámad a kegyelet nemes érzete, nemcsak egyesek szívében, kik szeretteikre a kegyelet melábus érzelmével emlékeznek vissza, nekik esontolvo o napot, melyen a természet is gyászöntöst öltött, hanem egész nemzeteknél is feléled azon drága elhunytak emléke, ki az egyéniség szűk körét átlépve, milliók szívében drága emléket hagyta hátra. S az ily drága hantok felett ezek szíve zokog hő imát, mely az ur istennek ép oly kedves, mint az illatos tömjénfüst.

A halottak napjának kegyeletes ünnepe nagyon régi korba vezethető vissza. Eredetét egy Odilo nevű apátnak köszönheti, ki Clugnyi kolostorában 998-ban elrendelte, egy szerzetese azt mondván, hogy az Aetna mellett lakók gyakran az ördögök ordításait hallják, s hogy tőlük a szerzetesek imái és alamizsnák sok lelket elvonnak. II. Sylvester pápa az egész római egyháznak ajánlotta a halottak napjának ünnepét és azt November 2-ára tette át.

Ez ünnepet azon általános emberi vonás teszi

kedvessé, mely a szív kegyeletében nyilvánul. Az ünnep magasztos lényege félre nem érthető s November 2-ka hatalmas memento az emberi szívgyarlóságainak emlékeztetésére.

Nincs olyan emberi szív, mely ha a jó napokban meg is feledkezett istenéről s a földi élvezetek mámorában időt nem talált magába szállani s emberi gyarló voltára gondolni, nincs olyan emberi szív mondom, mely a búbanat és kesery napjában ahoz nem fordulna, a ki ilyenkor mégia támaszt nyújt és ki egyedül támaszt nyújthat. Csak az képes ezt felfogni, ki egyszer már elhagyatva érezte magát a világon, kinek feje fölött összecsapkodtak a vérs hullámai, s kinek szívében azon keserűes úr támadt, mely előhírnöke szokott lenni a kétségbeesésnek. Csak az képes felfogni, mennyi vigasztaló van azon gondolatban, hogy elhagyatottságában sem kell csüggednie s hogy a kegyelem és vigasz bő forrása nyílik meg számára akkor, ha elméjét a földiektől elfordítva arra tekint, a kitől van az élet és a halál, az öröm és a bánat, kinek véghetetlen kegyelmében nyugalmat talál a föld fáradt üldözött, sebzett vándora.

S hol kínálkornék jobb alkalma a magabaszálásra, mint künn a holtak csöndes tanyáján, hol minden sirban egy egy földi vándornak porhüvelyé nyugszik s hol minden sírkő arra emlékeztet bennünket, hogy minden földi mulandó, hogy enyészetnek van alávetve minden.

A szülő, ki korán elhunyt gyermekét siratja, a fiú ki apját vagy anyját temető el, a férj ki szerető hitvestársát adta át a csöndes birodalomnak, az árva ki utolsó támaszát is veszíté, minő ide zarándokolnak ök, hogy megkoszorúzzák drága sirjaikat, s hogy a síroktól vigaszt merítsenek az életre.

S a nemzet halottjairól sem feledkezik meg a hazafi Ezeket, kiket ugyanazon lelkesítő eszme, ugyanazon drága örökös hévit, zarándokolnak a nemzet felejthetlen halottjainak sirjait megkoszorúzni, hogy megemlékezze a haza boldogságának szent életükről, s leróva a nemzet háláját, saját honszerelmük nyerjen erőt és új tápot.

Levelezés.

Keszthely, 1876, okt. 27.

A „Zalamegyei ált. tanítótestület” — Keszthelyi járási köre f. 4. okt. 26-án tartá meg Keszthelyen évi öszi közgyűlést. Jelen volt 22 rendes 1 tiszteletbeli tag és 2 vendég. A kör elnöke, Csathó Alajos általános figyelem közt mondá el megnyitó beszédét, melyben a többek közt ezeket mondá: Törekedjünk oda, hogy a népiszkola a legjótékonyabb intézet legyen. Ezt az által érhetjük el, ha nevelésünk és oktatásunk folytán a rend, pontosság és hasznos foglalkozás a gyermekekben szokássá és így természeté válik; továbbá ezeket: Lebegjen a mi szemünk előtt is a rend, pontosság, hasznos foglalkozás, hivatalbeli szeretet, hogy utódainknak, oly emléket hagyassunk hátra, mely

gyan pirongatot — de szó ami szó — ekkor azon véleményem kerekedett, hogy tán felső emelete nincs egészen helyén.

„Mi azt nem mondhatjuk, hogy az ilyen tudós uraknak nincs eszük; de miért pirongatot?”

„Lásd azért, mert mondtam, hogy szolga vagyok, s pedig azt állítá, hogy szint úgy mint én hadnagy urak, ugy ő nekem is szolgám, mert ha ő parancsolja, hogy ide, vagy oda menjek, ugy én parancsolhatom neki, hogy fizetésemet, ruházatomát és élelmet adjja ki.”

„Ezzel azt mondtotta, hogy mindenki ur a maga személynén.”

„Körülbelül magyarul mondva, annyit akart mondani, de tudod nekem csak az nem tetszett, hogy azt mondta, hogy nincs szolga.”

„Pajti, ha tudnám, hogy biras hallgatni, akkor mondanék valamit.”

„Kételkedel azon?”

„Nem kételkedem, de tudod titok még a dolog, azért ad kezéd, hogy semmi körülmeny közt el nem árulsz.”

„Itt a kesem rá, hogy soha sem szölok róla.”

„De most tartad össze eszedet, hogy megérthessed, hogy miről van szó.”

„Kiváncsi vagyok.”

„Mult vasárnap egy vendéglőben egy gyűlést tartottunk, „munkások gyűlése” nevezték, körülbelül kétszáz munkás volt ott.”

„És mit akartak ott?”

„No csak várj, mindjárt meg fogod tudni, volt ott: varga, szabó, kovács, lakatos, szolga, szóval a munkás osztály minden rétegéből — egy ur csinós szónoklatot tartott; előszámlálta, hogy a munkás az államban olyan fontos, mint a testben a víz és mégis mostohábban bánanak vele; sok dolgot kevés fizetés adnak neki, egészéget feláldozni kénytelen, és mi a dolog vége, ha megöregszik, ékergetik, koldulni mehet.”

„Ha szorgalmas és takarékos, akkor nem kell neki koldulni, takarítgat annyit, hogy öreg napjában megélhet.”

követésre méltó lehessen; végül elnök, midőn alkalmasszerű elmékedését befejezné, üdvözli a tagtársakat s a gyűlést megnyitottak nyílvánítja. (Eljenzés.)

A mult gyűlés jegyzőkönyve felolvasatván hitelesített. A gyűlés harmadik tárgyat Csathó A. próbr-tanítása képezte a „méter és deciméter ismeretéről. A tanítás végeztével a gyűlés tárgyalagos bírálatot tartott, mely után előadó urnak fáradozásaiért köszönetet mondván, tanítását helyesnek és jónak nyilvánítá — Ezután az elnöki jelentések következtek, mely kből csak néhányat említtünk: Így mond elnök: szívélyes köszönetet mondunk Ertl Károly urnak, mint a kör t. jegyzőjének azon tevékenységéért, melylyel e tisztség körüli teendőket u. m. jegyzőkönyveket a gyűlések után azonnal híven elkészítvén, az azokban foglalt megbízások és más előterjesztések legsekélyebb halasztást sem szenvedtek. Munkásságáért köszönetet szavaztatik.

Elnök jelenti, hogy a munkási testületi gyűlés az évi 2 frtnyi tagsági díjat 1877-től 1 frtra szállította le.

Közma János tomaji tanítót, mint új tagot bemutatja.

Továbbá jelenti elnök, hogy szept. 30-án értesésre esett, miszerint megyénk tanfelügyelőjévé tek. Krób Pál úr lón kinevezve, melynek hallatára kedves köteletségének tartá, még az napra rendkívüli gyűlést összehívni, melyen megragadva az alkalmat, fejezzük ki szeretett tanfelügyelőnk iránti érzelmünket a mennyire lehet külső jelek által is. A rendkívüli gyűlés Krób urat a kör tiszteletbeli tagjának választá meg, s az okmányt, mely üdvözölő irat is, diszalumba helyezve határozta elküldeni. A diszalbamot bemutatja s annak aláírását kéri eszközölni.

5. Pöltz P. és Ertl K. jelentést tesznek az „Ötvös-” alapra eszközölt gyűjtés eredményéről. A további gyűjtést másra kívánják átruházni. A gyűlés nekik köszönetet szavaz.

A gyűlés délutáni időszakában először Bíró József értekezett „Mohamed élete és működésének hatásáról.” Kolesváry József. „Az Archimedes fele elv elméleti bevezetéseéről.” Ujlaki Mátyás. „Mily elvek szerint lehetne népiszkolánkban a helyes olvasás tanítás alapján az ifjúságnak kiművelését s ezzel összefüggésben nagy olvasni szerető közönséget eszközölni?” Az értekezések nyomban vita alá bocsájtatván, ebben részt vettek Seitz Károly, Reich M. Nagy Mariska k. a stb. Értekezőknek a gyűlés elismerő köszönetet szavazott.

Több tárgy elintézése után a gyűlés, mely d. e. 9 órakor kezdődött, 11 óra 6 perckor ért véget.

Egy jelen volt.

Zalamegye törvényhatósági

bizottságának folyó 1876. évi November hó 6-án tartandó rendes évnegyedes közgyűlésében felveendő

Tárgyak sorozata:

1. Alispáni évnegyedes jelentés a törvényhatóság állapotáról.

2. Nagyméltóságú magyar királyi vallás és közoktatási ministerium rendelete, melylyel a néhai Lesnyák Márk alsó vidoveczyi volt romai catholikus tanító özvegyének születte Lisztiák Rozáliának nyugdíj kirendelésére irányzott folyamodványát első fokban leendő szabályszerű elintézés végett leküldi.

3. Nagyméltóságú magyar királyi vallás és közoktatási ministerium rendelete néhai Kuthy Antal volt szentbikálai romai catholikus tanító özvegyének nyugdíjaztatása tárgyában.

4. Nagyméltóságú magyar királyi vallás és közokta-

„Megélhet? micsoda beszéd ez, hát mondjad csak te szorgalmas vagy; mennyit bírtál már megtakarítani?”

„En rólam nem szól még a szent irás sem, tudod én inni szeretek és legkevésbé számítva, naponta 40 kr. kell nekem borra, ha az összegnek csak felét elitteget volna, már szép kis pénzeszkém lenne.”

„Ha eltevedt volna, de miután nem tetted fel, nincs.”

„Csak nem akarod ezzel mondani, hogy erről gazdám tehet valamit?”

„Nem költene akkor sem többet mint most.”

„Hát mit akartatok gyűléstekkel?”

„Nem találtad még elő?”

„Tán azt mondtotta az az ur, hogy mindgyitek kérje fel gazdáját, hogy javítsa fizetését?”

„Kérni? kérni? minő szolgáló szó ez? nem kérünk mi ott hol követelhetünk.”

„Követelhetek? hátha nem adják meg?”

„De meg kell adni, halljad csak minő tervet tett elibenk az az ur!”

„Pajti, már nekem sem tetszik, hogy ur van köztetek, mert mi dolga is van nálatok?”

„Ó a munkások barátja.”

„Nekem, én csak megmondom, akár jóvá hagyod, akár nem, ugy tessék ez az az ur, mintha háboruban az ellenfél egyik katonája át jönne hozzánk s azt mondaná, hogy hozzánk jött, mert szer et bennünket. Mit mondasz te erről a katonáról?”

„Mit mondok, mit mondok — no mit mást, minthogy ez ember áruló.”

„Lásd én is ezt tartom ettől az urtól, vagy áruló, vagy hogy várja, hogy valamely fontos szerepet viselhet, köztetek hasznot les, de mondjad csak, mi módon akarjátok azt körösztül vinni, hogy nagyobb fizetést kaptatok?”

„Oh nagyon okos egy gondolat az, lásd ha már látni fogjuk, hogy minden munkás egyletünkben van — mert egyletet is alakítunk — akkor egy napon, az határozunk, hogy ezen és ezen napon mindenki odalép gazdájá elé és mondja, hogy ennyi és ennyiért dolgozom, ha pedig nem

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Egy szórakozott életéből

(Folytatás.)

Miután ismét a vendéglőbe bement és az utra ismét erősítő: vna magához, Levényi hadnagyhoz ment. Levényit azonban nem találta hon; szolgálójának adá a levelet át.

„Hát nem tudnád megmondani, vén bajtárs, mit akar az urad e levéllel?”

„Tudja a manó, hát nem ismered őt? nem szokja szolgálójának megmondani, hogy mit tett, vagy mit akar tenni; hm jó volna tudni, hogy mi áll a levélben!”

„Hát nézd meg pajti!”

„De hiszen be van pecsételve.”

„No teremtetted, föl lehet azt bontani.”

„Talán! de ellejejtetem mondani, hogy nem tudok olvasni.”

„No biz, akkor kár lenne a felbontás, de szó a mi szó, én is szeretném tudni, hogy mit ír az ur gazdának, mert tudod színtoly levelet vittem egy más urnak, egy hajszállal sem volt más.”

„Dr. Báldosy tanárnak, tudod ez tanítja azokat a nagy deakokat, kik orvosok vagy ügyvédek lesznek.”

„Hm, szeretném én is az ilyen embert látni, és mit szólott hozzád?”

„Biz elég sötét beszélt el nekem, kezdetben mikor mondtam neki Doctor ur, azt felelte, hogy őt csak azért nevezik Doctornak, mert tudja, hogy semmit sem tud.”

„No pajti, akkor én is doctor vagyok, én is tudom, hogy nem tudok semmit; lásd pedig én mindjárt azt halottam, hogy ezek az urak nagyon sokat tudnak, de elbáskodottak is, azt vélik, hogy senki sem tud náluknál többet.”

„Hát mikor még azt mondtam, hogy én Gerőly hadnagy szolgálója vagyok, akkor láttad volna csak még őt, ho-

...tási ministerium rendelete Marty József jakabfalvi romai catholikus tanítónak nyugdíjaztatása végett benyújtott folyamódványa tárgyában.

5. A nagyméltóságú közmunka és közlekedési magyar királyi ministerium leirata, a Keszthely — Bak — Regedei utvonatra vonatkozólag.

6. Nagyméltóságú magy. kir. Belügyministerium rendelete, melyel Pintér Lajos, Schweiger Dávid és Szabó Ferenc keszthelyi lakosoknak Gáál Miklós tiszteletbeli szolgabíró elleni panasz tárgyában f. évi augusztus 7-én 144 szám alatt hozott közgyűlési határozat feloldásával a megye közönségét az 1876 VII-ik t. cz. 3 §-a által előírt eljárásra utasítja.

7. Nagyméltóságú magy. kir. Belügyministerium leirata a legtöbb adót fizető névjegyzékének megállapítása s a válaasztott bizottsági tagok sorában netán üresedésbe jött tagsági helyeknek választás utáni betöltése tárgyában.

8. Nagyméltóságú m. kir. vallás és közoktatási ministerium rendelete, melyel Fanzsekovics Márton strídoi néptanítónak aggkora-folytatán beállott munkaképtelensége tekintetéből nyugdíjaztatást kérő folyamódványát szabályszerű elintézés végett leküldi.

9. A nagyméltóságú földmívelés ipar és kereskedelemügyi magy. kir. ministeriumnak folyó évi 19976 szám alatt kelt leirata a folyó évi hó 7-én s folytatva tartott bizottsági közgyűlésből a hordók hitelesítési tárgyában intézett felterjesztésre.

10. A közmunka és közlekedési magas ministerium leirata, melyben a boldogfai új közúti uthoz szükséges területek kisajátításához az engedélyt megadja.

11. Magas magy. kir. belügyministeri leirat, mely mellett a megyei beteg ápolási alapról készített 1874 és 1875 évi számadásokat azzal küldötté vissza, hogy hozzá csak csak számadási kivonatok terjesztendők fel.

12. A közegészségi köröknek alakítása, a közúti és körorvosok fizetésének megállapítása, és szülésznői tartás tekintetéből a közúti és körorvosok fizetésének szempontjából javaslat adás végett f. évi augusztus 6-én s folytatva tartott bizottsági közgyűlés 6512/165 jk. 6524/165 jk. szám alatt kelt végzésével kirendelt küldöttség jelentését bemutatja.

13. A nagyméltóságú magy. kir. Belügyministerium leirata, mely mellett a magán orvoslás díjazása tárgyában alkotott szabály tervezetet véleményezés végett megküldi.

14. A megyei épületek mikénti hasznosítása tárgyában vélemény adás végett kirendelt küldöttség jelentése.

15. Nagy József Zalaegerszegi járási szolgabíró urnak jelentése metyben a zalaegerszegi járást aránytalan nagy terjedelménél és a rendszeres hivatalos ügykezelést nehezítő viszonyainál fogva két külön járásra osztatni és annak megtörténtéig a szolgabírói hivatal személyzetét az ügyvitel érdekében egy irnokkal szaporittatni kéri.

16. Küldöttségi jelentés a verneae iszakóczi Múraszabályozási művek átvétele tárgyában teljesített eljárásról, s azok fentartása ugy a folytatólagos szabályozás iránt tennő intézkedésekről.

17. Szolgabírói jelentések a közjegyzői nyugdíj alapot kezelő választmány tagjau választandó 3 közúti jegyző kijelölése tárgyában járásoként eszközölt választások eredményéről.

18. Pretinszky Pál megyei főmérnök urnak Alsó-Vidovecz községnek a drávai védmunkálatokhoz közmunka átengedését kérő folyamódványára véleményes jelentése.

19. Goricsán, Dráskovecz, Szent-Mária, Alsó-Vidovecz, Alsó-Dombor és Kottori községek folyamódványa, melyben a letenyi murai hidtől Goricsányi határig terjedőleg a Mura folyó által elföldezett part megerősítések megépítésére egy küldöttséget kér kirendelteni.

20. A monostorapáti erdő megvizsgálására folyó évi augusztus 7-én s folytatva tartott bizottsági közgyűlés 5822/160 jk. szám alatt kelt végzésével kirendelt küldöttség jelentését az összes iratokkal bemutatja.

21. A nagy-kanizsai királyi törvényszék elnökének átirata, mely mellett Keszthely város közönségének az ottani királyi járásbírói telekkönyvi osztálya számára szükséges helyiségekre vonatkozólag kiállított köte ező nyilatkozatát, törvényhatósági jóváhagyás végett átküldi.

22. Jankovics József h. szolgabíró ur jelentése mely mellett a szoboticzai képviselő testületnek a szoboticzai és benkovezi bormérsi jogok szabad kézből történt herbe adására vonatkozó határozatát, törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja.

23. Krób Pál tanfelügyelő ur átirata, melyben a Hodosányi 692 számú telekjegyzőkönyvben 3314 331/1 és 748 6 hr. továbbá a 231. sz. tjkben 22. hr. számok alatt felvett ingatlanoknak az ottani állami népiskola illetőleg a magy. kir. állam javára tulajdon joggal leendő átkebelezéséhez törvényhatósági jóváhagyást kér.

24. Pretinszky Pál megyei főmérnök ur, Bellatinéz

akar ennyit fizetni, akkor megszüntem munkása lenni és mit hiszed, lehet-e a gyár munkás nélkül, az ur szolga nélkül?"

"Nem lehet biz az s nem is kételem, hogy e fizetést javítani fogják."

"Nem kételem? és nem örvend szived. János pajtás, akkor lehet ám csak még mulatni?"

"Öszintén szólva, én nem szeretem az olyan fizetést, melyet erőszakkal kell kicsikarni, olyan ez mint a rablás."

"Gyerek vagy öreg létedre; pénz lesz, ez a földolog."

"És csakugyan azt hiszed, hogy nyertetek ezzel?"

"Hát az is kérdés, hát nem kapunk több fizetést?"

"No csak, hadd magyarázzam meg, és belátod hogy voltaképen, semmi hasznatok sincs."

"Ej okoskodni is tudsz, azt nem hittem volna?"

"Semmi okoskodás sincs ebbe, — lásd azt várod, hogy fizetéseket javítani fogják; ezt várja minden munkás; feltéve, hogy e reménytek teljesedik is, mit gondolsz, a kinek kétszer annyit kell fizetni legényének mint azelőtt, nem fogja e követelni, hogy csizmáit, melyekre okvetlen szükség van, drágábbért fizesd — a kormármáros kinek szolgáinak kétszer annyit kell fizetni mint azelőtt, nem fogja e követelni, hogy borát drágábbért vegyék meg; hídjed, hogyha bár kiviszitek is, hogy több fizetést kaptok, akkor ép annyival fognak kiadásaitok szaporodni, mennyivel fizetéseket szaporodik."

"Ej, mint látszik, te az urakhoz tartasz, tőled keveset várhatunk."

"Nem tartok én az urakhoz, tudod gaszembernek tartom én az olyan magyart, ki akár német, akár tót, akár oroszokhoz vagy más nemzetekhez hajol; de hitvány embernek tartom azt is, ki nem azoknak barátja, ki vele egyenlő rangban vannak."

"Igy hát velünk tartasz?"

"Azt nem mondtam, mert lásd mesterségek olyan, mint az úszás-é. — Az úszás ha látja, — hogy valakinek pénzre van szüksége, akkor azt mondja, hogy ennyi és ennyi kamatra oda adom, s mert tudja, hogy pénzre

szükségre van az embernek — jó magas kamatot vesz, ti is ugy tesztek, mert tudjátok, hogy szükség van reátok, azért tulzott követelésekkel léptek fel."

"Sok beszédnek is egy szó a vége, tehát nem akarsz velünk tartani, áruló akarsz lenni?"

"Árulótok félek más leszen, s ha bár nem is tarthatok veletek — ellenetek soha sem leszek; én elhagyom szolgálatomat és e várost is, ha ideje lesz, de soha sem fogom másnak kényszerhelyzetét kizsákmányolni."

"Jól van, tudom, hogy derék ember vagy, habár nem nagyon okos."

"Gondolj amit akarsz, átfogod-e a levelet adni?"

"At, mihelyt haza jön hadnagy ur."

"De ne felejtél el, mert nagyon sürgős."

"Ne félj nem feledkezem én meg a szolgálatról, s habár nagyobb fizetést is óhajok, azért a szolgálatot pontosan megteszem."

"Isten veled!"

"Isten áldjon meg!"

XI.

Klára ajtalan rogyott sógorójá karjába.

S nem is csoda, hogy e nő eszméletét veszíté, mert hisz borzasztó szavakat hallott Gerőfy ajkairól. Gerőfy ő maga mondtatta előtte, hogy nem veszi őt nőül, s hogy nem szereti.

Ha bátyja megelégedett volna azzal, hogy Gerőfy előtte azt valja, hogy őt nem akarja nőül, akkor Klára, ki a hőt szeretett férfiban a legmagasabb jót tetteleste fel, e férfit imádni kezdte volna; mert vélte s hitte, hogy az iránta érzett szerelem mondhatja vele e szavakat. S valóban nagy szeretetre, önmegtartóadásra mutat, ha egy férfi, ki egy hölgyet szeret, s e nő viszonszeretetté bírja, nem veszi el nőül, mert véli, hogy e nő tökéletes boldogságot nem bírja nála találni; mert fél, hogy e nő, ha elmúlt azon idő, melyre a német kislő mondja: "hogy két hiv szerelmes kis kutyába is megfér, neki szemrehá-

nyást tesz, vagy csak nála mindazt nem leli, mit a légszerényebb boldogság feltétele."

Klára azt gondolta volna e férfiről, mert hisz hosszszokott, hogy csak jót s nemest gondoljon róla — s szerelme imádásba ment volna át. De így Gerőfy azt mondtotta, hogy nem szereti! S ez volt az, mi eszméletét rablta E férfit, ki neki annyiszor szerelmet esküdt, ki oly számtalanszor mutatta volt neki szeretetét, ki előtélte, hogy csak kizárólagosan neki él, s kinek élni ő kívánt, ki eszményképe volt — e férfit volt az ki előtte nyiltan kimondotta, hogy nem szereti.

A nő sziv oly talány, melyet ember megfejteni tán soha sem lesz képes.

Megvételssel fordul el a nő azon férfiről, ki előtte porban csuszik, s férfiaságotól megfosztja magát — szolgájának szegődik; kinek gyenge agyvelejét ő oly savarba bírja hozni, hogy csak reá gondol, csak ő benne látja világot, ki minden tettét jónak, nemeseinek találja; az ily férfiről egy nő, megvételssel fog elfordulni, vagy legjobb esetben kedvét abban leli, hogy vele mint élő bábbal játékat tüsse; de soha sem fogja azt szeretni.

Ellenben legyen a férfi, mint férfi, ki önértékéről megvan győződve, s mondja a nőnek nyiltan, hogy eme, vagy ama tulajdona tetszik, ezt és ezt rosszalja — szóval beajánlja vele férühöz illően, ha ily férfit egy nő ha nem is szeret, de megvetni soha sem fogja.

Klára most egy ágyban találmuk, arca fölötte halvány, s arcvonásai a lelkiküzdelmekre s fájdalomokra mutat, szeméi sárva vannak, csendes álom ringatja őt, ki tudja, tán boldognak érzi magát, mert hisz az álom felejteti az emberrel bújást, bánatát és nem egyszer álomba éljük át azon boldog időt, melyet a földön hiába vártunk s kerestünk. Oh mért nem bír az ily álom örökké tartani.

Agya mellett áll V. tanár neje, ott áll még V. tanár és egy orvos.

— A betegnek minő éjjele volt? kérde az orvos, s szeméit, melyek eddig Kláran nyugodtak, a tanárné seregé-

(Hymen.) Zánkai Zsigmond ur a helybelli polgári iskola tanára eljegyezte magának Kaposvár egyik szép hölgyét, Kocsi Horváth Róziát kisasszonyt. Fellegtelen boldogságot kívánunk e frigyre.

Felolvadás. Vahot Imre ur, a mint értesülünk, ma körünkbe érkezik, és nálunk is felolvasást tart, ha jól értesültünk Petőfiről. A felolvasás a társaság helyiségében fog megtartatni.

(Tűzvész Trencsenmegyében.) Trencsenmegyében a tűzvészek oly gyakoriak, hogy alig mulik el egy nap, melyben nagyobb tűzvész nem jellezethetnék. A mult napokban Pruszkán volt ily tűzvész, mely a helység nagyobb részét elhamvasztotta, s a szegény lakosokat teljesen koldusbotra juttatá.

Időjárásunk folyton borús, hideg és esős; s néhány szép ózei napot csakhamar telváltotta a komor, esős idő és gyorsabban szükségessé tette a szobák fűtését, mint azt gondoltuk volna. A téli saison tehát már küszöbön van. Hoz-e sok mulatságot, az a jövő titka. Hogy a pénztelenség általában nagy az bizonyos. Majd csak kiegész valahogy a kettő.

(Beküldött.) Köszönet nyilvánítás. A budapesti honvédegyelet választmánya köszönetét nyilvánítja azon adakozók irányában, kik szivesek voltak a török sebesült harcosok részére tépést és vásznat gyűjteni és adományozni. Szenvedők vagy sebesültek fájdalmait enyhíteni mindenkor emberi erény, de nekünk egyuttal halálközelség is tehetőségünkhez képest a török sebesültek részére felajánlani adományainkat. Midőn idegen hadak, nagy részben assiai vad csordák tiporták vetéseinket és égették, s dúlták városainkat és falvainkat, és ölték rakásra legjobb fiainkat, köztük lánglelkű és elméjű halhatatlan költőnket, s midőn egész Európa nyugodtan nézte elnyomatásunkat, mediatio nem történt érdekünkben, csak a török nemzet, s annak nemes kormányja volt, mely ezrével fogadta, védte, s tartotta menekülő testvéreinket, s enyhítette e nemzet kimondhatatlan fájdalmait, s törölte le számtalan magyar család könyeit; ezt elfeledni nem lehet, ezt elfeledni halátlanság, s a halátlanság undok bün!

Ma ugyanazon fegyver ejti a török harcosokat a sebeket, mely bennünket akkor a porba tiport és mi nem vagyunk azon helyzetben, hogy halánkat másként fejazzuk ki, mint érzelmeinkkel, rokonszenvünkkel és azzal, hogy a sebesültek részére tehetőségünkhez képest, ha bármi csekély irányban is, azt adjuk, mi módunkban áll adhatni.

Felbivjük és kérjük honfitarsainkat, különösen a nemeslelkű honleányokat, hogy adományainkat továbbra is vagy a török consulatshoz (Budapest óz utca) vagy a budapesti honvédegyelet megbizottjához, Choria Zsigmond szerkesztő urhoz (váci-utca 16 sz.) küldeni sziveskedjenek. Budapest, 1876. október 16. A budapesti honvédegyelet választmánya.

(RÖVIDHIREK.) Verseczen e hóban 5 ember lett az új bor gözének áldozata. — A temesvári karánsebei vasut megnyitása vasárnap f. hó 22-én volt. — E hó 22-én keresztelte meg a metropolita az újszülött herceget Belgradban. — Nagy-Kikinda és Nákófalva közt a posta kocsi három fegyveres ember kirabolta. — A löpésűs Egyetomban nagyban dühög, naponta 100—120 lo veaz el. — E hó 17-én este ismét 30 orosz önkéntes jött a bécsi vonatal Budapestre. Eddigélé körülbelül 1500 orosz utazott Budapestten keresztül. — A magyar honvédség jelenleg 217,000 emberből áll. — A törökök most a Duna felé, Oroszország határai irányában kezdenek csapatokat küldeni. — Kis-Azsiából a törökök 140,000 embert várnak. — Medun török határ vár, melyet a montenegroiak négy hónap óta ostromszár alatt tartanak, kiéhezettévn megadtá magát. — E hó 18-án a Timok mellett a törökök a szerbeket visszaverték. — A törökök Deligrádot bombázzák. — Az orosz sebesülteket Budapesten keresztül hazájokba kezdenek vissza szállítani. — A törökök Váráz közelik megérőiteni. — Dalmáciában erős földrengés volt a napokban. — Az egyetemi tanuló Budapestten faklyás zenét akartak csinálni a török konzulnak.

— Kimutatása a zalamegyei ált. tanítótestület könyvtárának az 1876. évről:

1. "Halmay család" Fáy Andrásról. 2. "Nevelés s oktatás" Széchy Ágostontól. 3. "Karthausi" b. Estvós Józseftől. 4. Szemléleti számtan Herman Józseftől. 5. Besz-

nyást tesz, vagy csak nála mindazt nem leli, mit a légszerényebb boldogság feltétele."

Klára azt gondolta volna e férfiről, mert hisz hosszszokott, hogy csak jót s nemest gondoljon róla — s szerelme imádásba ment volna át. De így Gerőfy azt mondtotta, hogy nem szereti! S ez volt az, mi eszméletét rablta E férfit, ki neki annyiszor szerelmet esküdt, ki oly számtalanszor mutatta volt neki szeretetét, ki előtélte, hogy csak kizárólagosan neki él, s kinek élni ő kívánt, ki eszményképe volt — e férfit volt az ki előtte nyiltan kimondotta, hogy nem szereti.

A nő sziv oly talány, melyet ember megfejteni tán soha sem lesz képes.

Megvételssel fordul el a nő azon férfiről, ki előtte porban csuszik, s férfiaságotól megfosztja magát — szolgájának szegődik; kinek gyenge agyvelejét ő oly savarba bírja hozni, hogy csak reá gondol, csak ő benne látja világot, ki minden tettét jónak, nemeseinek találja; az ily férfiről egy nő, megvételssel fog elfordulni, vagy legjobb esetben kedvét abban leli, hogy vele mint élő bábbal játékat tüsse; de soha sem fogja azt szeretni.

Ellenben legyen a férfi, mint férfi, ki önértékéről megvan győződve, s mondja a nőnek nyiltan, hogy eme, vagy ama tulajdona tetszik, ezt és ezt rosszalja — szóval beajánlja vele férühöz illően, ha ily férfit egy nő ha nem is szeret, de megvetni soha sem fogja.

Klára most egy ágyban találmuk, arca fölötte halvány, s arcvonásai a lelkiküzdelmekre s fájdalomokra mutat, szeméi sárva vannak, csendes álom ringatja őt, ki tudja, tán boldognak érzi magát, mert hisz az álom felejteti az emberrel bújást, bánatát és nem egyszer álomba éljük át azon boldog időt, melyet a földön hiába vártunk s kerestünk. Oh mért nem bír az ily álom örökké tartani.

Agya mellett áll V. tanár neje, ott áll még V. tanár és egy orvos.

— A betegnek minő éjjele volt? kérde az orvos, s szeméit, melyek eddig Kláran nyugodtak, a tanárné seregé-

lyak és regék Vörösmartótól. 8. „Nyugat Európa. Apuleustól 7. „Hitoktatás“ Gruber Ágostonról. 8. Vörösmartói munkái 5 kötetben. 9. Segédkönyv A. B. C. és olvasókönyv. Mászáros Imrétől. 10. „Lehrbuch d. Erziehungskunde“ Winsenz Eduard Milde. 11. „Encyklopaedia“ von Georg Vilhelm Friedrich Hegel. 12. Mikos Kelemen tölörkorsági levelei 2. k. Toldy Ferenczről. 13. A széptan Zeilinszky Mihálytól. 14. „Polgári jogok“ Szeidel Páltól. 15. A zsidó nép és irodalom története. Dr. Cassel Davidtól. 16. Általános földrajz Schwicke J. H.-tól. 17. Némettan és olvasókönyv Ponnori Tewrewk Árpádtól. 18. Utasítás a földgömb ismertetésére Gönczy Páltól. 19. Ein Wort zu seiner Zeit M. N. Rottebergertől. 20. Tanodai szervezés Rill Józseftől. 21. Öt év története kiadja Ráth Mór. 22. Természetan eleme Maurics Rezsőtől. 23. Horváth Mihály történelme 4. k. 24. „Bathányi János“ 25. Ungarischer Schulbote Johan H. Sch. R. 26. „Magyar néptanítók első egyetemes gyűlése“ Népművelők pesti egyetemtől. 27. Vambéry Armin vázlatai közép Ázsiából. 28. „A felekezeti iskoláztatás“ Bánhegyi Istvántól. 29. Általános szaktan és Algebra Maurits Rezsőtől. 30. Egy képviselő napló jegyzetei 2. k. Országgyűlés alatt. 31. „Az iskolás gyermekek testi és szellemi épsége fenntartása“ Dr. Bocktól. 32. Az egészség négy könyve 3. k. Boch Ernőtől. 33. Történelmi beszédek Egyházasbák Derrvarics Kálmántól. 34. Geschichte von Ungar. J. H. Schwikkertől. 35. Allgemeine Geographie J. H. Schwicker. 36. Die bürgerlichen Rechte Paul Seidl. 37. Magyar nyelvkönyv Fischer Simontól. 38. „A kis héber“ Rottenberg Davidtól. 39. „Nagy szellemek“ Szana Tamástól. 40. Hampden János Pitt Chatham gróf Maculay B. F.-től. 41. Neues Organon von J. H. v. Kirchmantól. 42. „Geographie von Ungar“ J. H. Schwicker. 43. „Erleuchtung v. Hsgei.“ Encyklopaedia“ Karl Rosenkrauz. 44. Egyházi jog tankönyve 3. k. Dr. Cseky Gergelytől. 45. Tanácsközköz jegyzéke. 46. Lubrich nevelés tana 4. k. 47. Waterloo Thiers A.-től. 48. Lassu viz partot mos 2. k. Szabó Richardtól. 49. Kétudás egy csárdában 2. k. Bartalus Istvántól. 50. Magyar nyelvtan Záray Ödöntől. 51. V. Károly császár Preskott után P. Szatmáry Károly. 52. Magyarország földrajza Schwicker J. H. 53. Az emberi nem művelődési történetének vázlata. Torkos Lászlótól. 54. I. Napoleon első trónlemondása. Thiers M. A.-tól. 55. „Magyar regényvilág“ P. Szatmáry Károlytól. 56. Az előjáról. Aigner Rajostól. 57. Nevelési beszédek Honthy Lászlótól. 58. A szív életéből Környei Jánostól. 59. „Lord Olive“ irta Maczulay B. Ádolgozta Szász Károly. 60. Képek Magyarország történetéből „Schwicker. H. J.-tól. 61. Magyarország története rövid előadásban Führer Ignációtól. 62. Geschichte der Ungarn Ignác Führer. 63. Népiszkolai törvény. Környei Jánostól. Kélt Nagy-Kanizsán október 8-án 1876.

RECSEI GYÖRGY könyvtárnok

Irodalom és művészet.

— A Magyarország és a Nagyvilág 44-ik számának számainak tartalma:

Szöveg: Jakab István. — Betyár időkől. Költői beszély. (Boruth Elemér) Folyt. — Deák Ferenczről. — Kis virágcsa. Költ. (Gáspár Imre.) — Fiumei képek. — Baróti Szabó Dávid emlékezete. (Forrásy Ferencz.) — Tárcalevél. Vidéken. VIII. Zajzoni (Rab) Istvántól (Porzó) Bosnyák rájk bucsuja. — Az elhagyott váci temető Budapestén. — Egy boldogtalan nő. Beszély. (Turgenyev I.) — Különfélék — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerk. üzenetek.

Rajzok: Jakab István. — Fiumei képek: Törzato kapuja. — A Fiumara. — Baróti Szabó Dávid, — Zajzoni Rab István. — Baróti Szabó Dávid síremléke, Vírten. — Zajzoni Rab István síremléke Brassóban. — Az elhagyott váci temető Budapestén. — Bosnyák rájk bucsuja

Uj zeneművek. Táborzky és Parsch nemzeti zenemű-kereskedésében Budapestén megjelent:

A Tolonczból. Zsidó zsidó rongyos zsidó. Szabad madár vagy te rózsám. Azért jó a disznótör. Volt nekem egy szertetőm... Babot vittem a malomba. A faluban csak az járja. A szívem a szívem oly szomorú. Csárdás zongorára szerkeszté Körössy Gyula. 60 kr. Krk! Krk! (Cris Cri) rezgő polka zongorára szerz. Rosenzweig Vilmos. 50 kr. Búcsúcsárdás... eredeti darab zongorára szerz. Rátz Pál ára 60 kr.

— „Éjjelét nyugodtnak lehetne mondani, csak néha néha beszélt álmában s nyugtalanul hánykolódott ágyában.

— „Sziveskedjék asszonyom megmondani, hogy mit beszélt sógornője álmában?”

— Nem mondhatom ezt meg, mert beszéde nem volt összefüggő, s így értelme sem volt.”

— „Habár csak egyes szavak is voltak azok, gyakran ezekből is sokat lehet tudni, mi az orvosnak némi utmutatásul szolgálhat.”

— „De úgy mondotta szavakat, hogy azokat nem érthettem.”

— „Bocsásson meg asszonyom, de félek, hogy így én itt felesleges személy vagyok, mert a mint észreveszem nem viseltetnek irányomban bizalommal; sógornőjének pedig mint már mondtam nem testi, hanem lelki baja van. E baj azonban oly nagy lehet, hogy csodálom, miszerint testére már eddig is nem nagyobb mérvben hatott; azért én azon tanácsot adhatom, méltóztassék oly orvost hivatni ki becses bizalmukát nagyobb mérvben bírja mint én, de azt mondhatom, hogy az orvosok iránti bizalmatlanságuk e leány kárára történik.”

— V. tanárné férjére nézett, mintha kérni akarta volna, hogy avatkozzék ő e dologba, tegye azt mit ő legjobbnak tart.

— „Anna!” monda a tanár neijéhez, „belátom, magam is, hogy az orvosnak igaza van, beszéld el neki, hogy Klára mit mondott, eleve megvagyok róla győződve, hogy orvos ur szent titoknak fogja azt tartani, mit itt hallani fog.”

— „Tanár ur! monda az orvos, legyen meggyőződve hogy mi orvosok első kötelességünknek tartjuk, mindast mit betegünknek látunk vagy mit fölük, vagy rólok hallunk, titokba tartani.”

— „Mondjad hát el Annám, mit beszélt Klára?”

— „Kedvesem, csak ő róla beszélt folyton, mond te tehát inkább el te a doktor urnak hogy mi történt a sze-

CSARNOK.

A látszat után.

Elbeszélés.

IRTA WARGA JANKA.

Tavas volt. Virult újra a rét és mező zengett a fül-mile ékes dala és újra fölzengett a berek; átö tőzött öreg földünk zöld ruhában.

Körülbelül P. várostól egy órányira a hegyek közé vezetjük nyájas olvasóinkat oly helyre, melynek egyik felén fenyőkkel benőtt erdő és a másik oldalon szikla bércek vesznek körül egy regényes síma völgyet, melynek közepét kettő szeli az átlatzó hegyi patak és ahol oly jól esik a szemnek a völgy közepét ellepő ezerféle színt játszó buja virágok csoportját látni. A pirkadó hajnal első sugaraival megáryozza a magas fák koronáit és az üde lég játszadozni látszik a fákra felúzó könyv indákkal.

A méla csendet egy tisztán csengő női hang zavarja fel. „Látod Gabriella, Zendi szép ifjú és mindazon tulajdonokká bír, minőkaz ő korabeli ifjunak kívántatnak. Miért, nem vagy hozzá szívélyesebb? Légy neimes szívű; ne engedd át a kétségbeesésnek. — A világ is plitől; Emil a multkor monda: Gabriellának nincs szive, mert különben nem kinezta volna Zendit tegnapi szavaival oly annyira.”

E szavak egy gyönyörű kis szőke leányka bájos eper ajkáról hangzottak ki a folydogáló patak vize mellett ült és ügyes kis kezével a tavasz szép virágából a kedves violából csokrot kötöttek és szavait egy, a zöldmoharon elterülő fekete szemű barátójához, kinél eszményibbet alig lehet képzelni. Világos szemlye színű ruha ömlött el festői alakján, magas fehér homlokán az értelmiség kinyomatát hordá, arczsine hasonlított azon halvány pírps rozsa szívéhez mely fekete sűrű hajában diszgett. Szép piros ajkán daczos mosoly vonult végig a szőke leányka beszédén s mintha e tárgy nem is érdemlene feleletet, az ölében szét szóva hevert viola szálakat kezdte egyenkint széjjel dobálni és fölhangzott zengő dala melyet a száiklak viszhangja kísért:

Hervadj, hervadj száradon

Mit nevez reám?

Nincs kinek letörjelek

Hervadj violám.

„Nos, kész virágcsokrom, szólt a kis szőke, egy gondosan összeállított csokrot mutatva a barna Gabriellának, — ezt Emilnek adom, — folytatá — tudom örülni fog e csekély égnek, jutalmul tőle egy csokrot nyerezdek. — Oh! te nem képzeheted milyen egy sők! Elválhatlan kapcsolással köti össze az a sziveket s eljegyez egymásnak az örök együttlétre.”

„Ne ingerelj Lenke! — kiálta türelmetlenül Gabriella, — majd a jövő mutatja meg, melyikünk csolnakja fog az élet zivatárjában erősen megállapodni és melyik a mostoha sors zátonyában hajótörést szenvedni.”

Vessünk vissza egy futó pillantást a lefolyt év eseményeire és ismerkedjünk meg a két ifjú leánnyal közelebbről.

Lenke egy nyugalmazott őrnagynak egyetlen gyermeke s e szerint atyja szemé fénye, míg Gabriella vagyonos jószágfoglaló leánya két bátya és egy nővér huga.

A fiatal leánykák között már gyermekkorban élénk barátság fűződött s minél jobban fejlődtek annál inkább nem nélkülözhettek egymást. 16 éves korban szükségét érzi minden leány egy barátjának, ki előtti szíve érzeimet kiönthesse s kinek első szerelme gyönyörűről beszélhessen. Lenke szeretett. Szerelme tárgya egy barna fiatal ember volt, Marosi Emil, ki bajuszát még alig bírta kipödröni, de ki szintén érezte, hogy sziv dobog kebelében midőn abba Lenke méla kék szeméi mélyen hatoltak. Gabriella szívé is ostromoltak a kis város ifjai, de hiába kerestek nála érzelmét. — Ha szerelmi vallonásnál feleletet kívántak tőle, az illetőnek tréfiás komolysággal monda: „Azt tartom a barátság ép oly hő lehet mint a szerelem. Megelégszik ön azzal? — Szerelmet nem talá nálam, elpáldott szivem melőtt szeretett volna.” Persze, hogy az ily felelet nem tetszett a város hő keblű ifjainak s lassanként el el maradoztak tőle.

„Sokszor mondaik ismerősei: „Gabriella, most még fiatal vagy, ne játszd el a szerencsédet, mert bajkorod elmullik mint a róza, melynek egyenkint hullanak le szirmai.”

„Mit bánom én” szolt ilyenkor könnyelműen vállat vonitva a szép szeszélyes lányka. —

gény leánnyal, s akkor könnyen kifalálhatja az orvos ur, hogy mit szólhatott.”

„Jól van, ülünk azonban le orvos ur, s elmondandom a történeteket, fölleslegesnek tartom figyeimeztetni, hogy egy nő, egy leány titkát fogja hallani.”

„Főkételesen föllesges nekem tudni”

„Miatán mindketten leültek volt, V. tanár élénk szinben esettől Klára szerelmét, s Gerőfyvel történt találkozását továbbá hogy kényszerítette a hadnagyot, hogy Klára előtt bevalja, miszerint nem szereti, s így nőül nem akarja őt venni.

„Tanár ur nagyon szeretni látszik a dolgot velejénél fogni; mert máként nem hagyta volna e szavakat ő előtte mondatni, holott láthatta volna, hogy e szavak ily száronon, tőle mondva borzasztó hatást teendek.”

„Igen, de egyszersmind véltem, hogy e szavak orvosolni fogják e szerelmtől.”

„Az lehet, de ha e szerelmet kiűzi is, akkor gyűlölet lép helyébe, s kételem valjon a hallottak után szerencsésebb lesz-e akkor, mintha reménytelenül bár, szeretett volna.

„Kérem Klára okos leány,” szóla közbe a tanárné. „Igen, de egyszersmind, mélyen szerető leány, s ha okosság a szerelmet küzdeni kezd, nagyon félek, hogy a szerelem lesz a győztes.”

„De a hallottak után azt hiszem, Klára nem fogja többé Gerőfy hadnagyot szeretni.”

„En is valószínűnek tartom ezt, csak azt legyen szives megmondani, a beteg szavaiból mit lehet kivenni, haragzik-e a hadnagy urra vagy nem?”

„Sem az egyiket sem a másikat nem venni észre, al-mába csak folyton azt kérdezi, valjon igaz-e hogy elakarja őt hagyni, vagy csak hazugságot mondottak-e neki.”

„Az orvos ráta fejét, kissé gondolkodni kezdett, és azután monda:

„A beteg, ha felébredt, mi körülbelül egy fél óra mulva történetük, testileg jól fogja magát találni, amennyiben természetesen most még jólől szólhatunk; s azt ta-

Egy napon, midőn a rózsapiros nap alkonyatra hajlott, Gabriella himzó munkáit kezébe véve átfutott a szomszéd-házban lakó Lenkéhez, hogy ott az estét közimunka és beszélgetés közt töltse.

Midőn az ifjú leány, Lenke szobájába nyitott, ott a pamlagon ülve találta Marosy Emilt barátójával és ezek előtt a kereteket egyiken hanyagolva hátra dőlve egy ifjut talált, ki hidegen szemlélte a két szerelmes dédelgőseit.

Az ifjú Zendi Alfréd, mint P. városának egyik jeles ügyvéde lón be mutatva Gabriellának.

E találkozás után, különös érzelm kezdé nyugtalanítani Gabriella szívét, mely lelkében mint egy megszentelt jellegét öltött.

Zendi Alfréd deli alakja és érdekes nemes vonású arca üdvözöte őt, ébrenlét és álmaiban. De ezt ő titkolta. Elve volt, hogy a leánynak mindig kell érzelmei uralkodni tudni és titkolni a szerelmet mint szoktuk azt, mi valóban mély. De különösen szégyenlette gyűngeségét hogy „szeret.”

Zendival szemben arca nyugodt volt. A külszin után úgy itélte a mindenre figyelmes kis Lenke, hogy igen ragadta el a fiatal ember társalgásának varázsa, hanem azzal a hideg közönyvel beszélt hozzá, melylyel unalmas kötelességet szoktuk teljesíteni.

Néha Zendi kérdéseire gyonyos mosolygással és daczos szavakkal felelt, azonban az ifju modorában is volt valami vele születettnek látszó hidegség; habár forron szerette a bájos teremést, daczos szavait gúnyja élével fogadta, mert erősen hívé, hogy csak így nyerhetni meg Gabriella szívét.

(Folyt. köv.)

Vegyes

A bécsi rablógyilkosság.

E borzasztó gyilkosságról, mely egész Bécsot izgalmass tartotta, s mely mindenütt oly nagy megdöbbenést okozott, a következő részleteket közölhetjük:

Francesconi mint kereskedelmi levelező mintegy hat évig élt Klagenfurtban s az ottani társaséletben bizonyos szerepet játszott. Mult csütörtökön meg Klagenfurtban volt; vagyonos anyja Turinban lakik. Egyik testvére százados, egy másik tengerész kapitány az olasz hadseregben. Kedvese, ki Klagenfurtban lakik, ezelőtt hét héttel gyermeket szült.

A rablógyilkos elfogatásáról következő részleteket olvasunk:

A gyilkos szállásán magas tetejű kalapot találtak, melynek fenekeén „J. Nagl, Klagenfurt” cég címe olvasható. Breitenfeld főbiztos hivatalában tegnapelőtt délután egy leány jelent meg azon nyilatkozattal, hogy azt hiszi, hogy ismeri a gyilkost. Pár nap előtt ugyanis egy Francesconi Henrik nevű klagenfurti ismerősevel találkozott, kire a gyilkos leírása egészen ráillik. Ezen jelentés következtében minden irányban tudakozás indittatott meg, annak kiderítésére, hogy nevezett Francesconi Bécsben kikkel állott összeköttetésben, s hogy a Mendoza néven ismert egyen vele csakugyan egy és ugyanazon személy.

A rendőrbiztosok rája Bécs összes kerületeit és külvárosait kutatás alá vették, s este többen közülök kedvező eredményvel jöttek. Sikertült ugyanis oly fényképre akadni, melyet a hatóság első pillanatra a keresett gyilkos arcképéket ismert fel. E képet a feljelentést tett leánynak megmutatták, ki azt a legnagyobb határozottsággal Francesconi arcképének állította. Erre kihallgatták Mayer asszonyt, (a kinél lakott) ennek cselédeit, a házi lakosokat, s a hordárt, ki a gyilkos bóröndjét a déli vaspálya udvarba vitte. Mindnyájan egyhangulag kijelentették, hogy a kép az ugynevezett Mendoza arcképe s a hatóság erre a következőket állapította meg.

„Francesconi Henrik 26 éves, itt több ideig tartózkodott, szorgalmasan látogatta a tánciskolákat, s ezek tulajdonosai közt terjedt ismeretségei birt. E hó 5-kéig egy wiedenai vendéglőben lakott, az erre következő napon azonban az Aziendaudvarba költözött. Hivatását illetőleg Francesconi azelőtt kereskedő segéd és irodai hivatalnok volt, később bizonyos ideig szinesz egy vándortársulatnál. Ismerői őt könnyelműnek és kicsapongónak állítják, ki hozzátartozónak, kik közül többen Bécsben élnek, nem egy kellemetlen órát szerzett. A rablót őszegben, mely, mint már teljesen meg van állapítva, 14.500 forintot tett, két darab ezeres bankjegy is van, melyeknek számai következők: 72348 és 31345. Továbbá porosz bankjegyek 100, 500, 100, 20 és 5 márk értékben.”

A gyilkost e közben Sterzingben kihallgatták, s onnan Bécsbe szállították, hová hétfőn október 23-án érkezésén, hogy az orvoskodással hagyjanak fel, küldjék őt valamely nyájas faluba, egy oly családhoz, hol gyengéd szerelmet taustitanak irányába. A történetekről, bátran szólhatnak vele, sőt czélszerű kezdetben is sokat a hadnagyról szólni, de sem dicsérőleg sem megvetőleg, azonban később hagyjanak fel e beszéddel, fedjék a felejtés fátyolával.”

Az orvos miután V. tanárral kezet szorított eltávozott, Férj és nő egyedül ültek a kedves beteg mellett egyjűk sem szólt, s mégis egy személyről, Kláráról gondolkoztak. Ki már volt azon szomorú helyzetbe, hogy egy kedves személy beteg ágya mellett kelle virasztania, ki tudja midőn lesik e személy lehetét minden mozdulatát; hogy mint éreznek ekkor, az fogalmat alkothat magának mit érzett a házaspár; mert hisz félték, hogy Klára eleven holt lesz; mert eleven halott az, ki szereti nem tud, vagy ki megtanulni kénytelenített, a szeretet tárgyát megvetni.

Tűnődött V. tanár miként oszik füst felleg gyanánt azon reménye, hogy Klárát boldogá, szerencsésé tegye, belátta, hogy miként nem teljesítheti azon ígérteit, melyet haldokló szüleinek adott — s ez fájt, fölötté fájt neki.

Mint egy fél óra mulva, Klára szeméit felemelte, kezeit a paplan alól kivette; s sohajtott.

A tanárné alig vette észre, hogy Klára felébredt, midőn reá borult, homlokát megcsokolva monda:

„Kedves Klára, édes leányom, hogy érzed magad?”

„Jól, édes sógornőm,” vizionzá a beteg gyenge fájdalmas hangon, mialatt törekedett mosolyogni, azonban e mosolyga erőtetett volt. S ki már valamely kedves betegnek ily mosolygást látta, az tudja, hogy jobban fáj mosoly a részvevőnek, mintha a beteg hangos zokogásba törne.

„Csakugyan jobban érzed magad, kedves nővérem?” szóla a tanár, ki eddig némán szemlélte Klárát.

„Igen sokkal jobban,” monda Klára, szép, okos szeméit bátyjára fűgösztvén fel is kelhetnék már.”

(Folyt. köv.)

sett. Elfogatásakor 1300 forintot találtak nála, továbbá egy golyóra töltött 6 csövű revolvert és egy véres szabkendőt. A gyilkos elfogatásáról a „N. F. Pr.”-ben következőket olvassuk:

„Egy Paulán nevű bécsi pineér a hatóságán jelentést tett, hogy ő a Grabenen egy Francesconi nevű klagenfurti fiatal emberrel találkozott, ki ép oly kalapot és ruhát hordott, mint a minő a hivatalos hirdetésben leírva van. Az arcon való sebről is említést tett, úgy hogy az általa tett leírás egészen ráillett Mendozára.

Továbbá kiderítették azt is, hogy a vendéglő jelentési ivén a Francesconi név ugyan azon kézírással volt beírva, mint a Mendoza név a Mayer báróné bejelentési lapján. — Kiderült továbbá az is, hogy Francesconi podgyászát a hó 13-án adta tel a déli pályán Klagenfurtba; ő maga 18-án utazott el oda, és 19-én délutáni 3 órakor érkezett meg. Francesconi a csütörtököt Klagenfurtban töltötte kedvesénél és törvénytelen gyermekénél, s onnan a délutáni vonattal indult el, hogy Francesconit a Veronába menjen.

A vonat Francesconit hosszabb ideig tartózkodik, s a hatóság már csak azért is különös figyelmet fordított ez állomásra.

Midőn a vonat az indóházba megérkezett, a csendőrség az összes bejáratokat elállotta, és azután körülvetették azon kocsi, melyben a gyilkos ült és azt elfogták. Már az utazás alatt fölismerte egy konduktor a gyilkost és rögtön értesített arról a rendőrséget, mely a vonattal utazott. Ő szó nélkül, halovány arccal átadta magát a büntető igazság közegeinek.

Az áldozat felbontásánál a következő meglepő felfedezésre jöttek: Francesconi három különféle módon támadta meg áldozatát. A nyakán a vágás által okozott sebhelyen kívül még a megfojtás nyomai is világosan látszanak, az agyvelőben pedig revolver-golyót találtak. A gyilkos valószínűleg legelőször a kötélfurkot vetette áldozata nyakára, erre közvetlen közelből golyót repített fejébe, s akkor vonta elé kését, hogy a szerencsétlen levélhordó életének egészen véget vessen. Kipuhatták, hogy a gyilkos Klagenfurtban új kését és revolvert vásárolt. Azon körülmény, hogy a golyót csak oly későn fedezték föl, abban leli magyarázatát, hogy a golyó nagyon kicsiny s hogy a sebhely a bal halántékon, hol a golyó behatolt, alig észrevehető. De különben is az egész fej és a kuszált haj annyira vérről volt borítva, hogy a kis sebhely első pillanatra nem tűnhetett föl.

Francesconi, ki a gyilkosságot már hetek óta hideg vérral tervezte és azt ép oly kegyetlen, mint raffinirt módon végrehajtotta, néhány nap előtt — mint kiderült — egy bécsi orvosnál volt, hogy vele az arcan levő kelés iránt értekezék. Midőn az orvos egy könnyed műtétet hozott javaslatba, a minőt még nők is panasz nélkül szoktak kiállani, Francesconi jajgatni kezdett és az orvosnak többször kellett biztosítani, hogy a műtét semmi veszéllyel nem jár. Midőn az arcan levő kelést fölvtágták, majnem elájult.

Francesconi Klagenfurtban majdnem hat évig lakott. A meggyilkolt levélhordót szombaton délután temették el a postaigazgatóság, nagyszámu postatiszt és tengeri nép részvéte mellett. A részvét az áldozat iránt és az elkezeredés a gyilkos iránt nagy Bécs lakossága közt. A gyilkost zárt kocsihoz vitték a börtönbe, nehogy a nép dühének essék áldozatul.

Enrico Francesconi született Turinban 1851-ben és fia egy felsőbb rangu katonatisztnek, Volt kereskedő, francia nyelvtanító, utóbb zugügynök. Francesconi szeretőjének neve Jarnig Karolin, csinos, 17 éves, hét hét előtt babázott meg. Okt. 19-én a postán járt egy küldeményért és ugyan azon napon Szupán klagenfurti bankárnak kifizetett egy 9000 líróról szóló váltót és egyéb kisebb adósságokat is törlesztett az nap.

CZIKK-CZAKK.

— Az X-i községben az új templomra a sváb kőművesek kéményt is csináltak. Midőn a templom már teljesen kész volt, csak akkor jutott az egyik kőművesnek eszébe, hogy templomra kémény nem való. —

— (Megtörtént.) Az 1873-ik évi bécsi világiállítására Y. deák is felrándult. Amint a Praterban sétált, meglát egy nagy épületet, melyre óriási betűkkel fel volt írva: „Washington”. — Az ipzánek eszébe jutott a híres Washington, ki amerikaiában nagy szerepet vitt egykor, s gondolt, hogy jó lesz ide benézni mert hátha valami rendkívülit lehet látni. — Miután a 25 krnyi belépti díjt lefizette egy tágas kör alakú terembe vezették, hol két szerencsés szolga őt megragadta s egy felnyergelt paripa háttára emelte. — Ekkor a karzaton levő zenekar, mely csupa trombitásokból állott elkezdett egy rettenetes túlhasogató nótát játszani, a deák paripája pedig a zene után taktusra elkezdett ugrálni úgyanfnyira, hogy a deák, ki erre el-

készülve nem volt, egyszer csak a földön éretea magát. — Mergelődve hagyta el a lovagló termet, hogy annyira megcsalódott s fellül rá még le is dobta a ló. —

— „A vándormadarak már mind elköltöztek a melegbb tartományokban, az idén a medvék (orosok) kik máskor barlangjaikban téli-alvást szoktak tartani, most a vándormadarakat utánozzák, s délnek kezdenek nagyobb csoportokban vándorolni (t. i. Szerbiába).”

— A múlt évek egyikében nagy északi-fény volt, az Y-ni tűzoltók meglátva ezt, gondolták, hogy a szomszéd falu ég, tehát gyorsan átfutottak oda, de ott biz' nem volt tűz. —

— Belép a már telt gyűlésterembe a falusi pseudo tanító-mester, s a reggelire tulságos mértékben élvezett „törköly” nem épen kellemes illata pillanat alatt betölti a szobát.

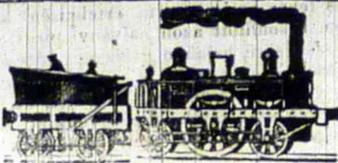
— „Te Csanya! — fordul egyik csendesavértű gyerek-gyaluló szomszédjához, — van-e nálad kenyér?”

— „Nincs; minek az?”

— „Kár! most csak T. mellé kellene állnod s a reggeli kenyerezés mellett ingyen élvezhetnéd a anapszot!” (N.)

Szorong.

Vasuti menetrend.

Ervényes május 15-től 1876.

A buda-pesti időtmutató óra szerint,

indul Kanizsáról.

hova:

Vonat szám	Útvonal	Óra	perc	idő.
205	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4	48	reg
216	„	2	30	délu.
212	Buda-Pestrel	4	58	reg
202	„	2	6	délu.
204	„	11	30	estve
313	Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5	8	reg.
301	„	11	48	estve
315	Sopronba	3	38	délu.
203	Triestbe és Pragerhofon keresztül Grác s Bécsbe	4	50	reg.
201	„	2	47	délu.

Érkezik Kanizsára

honnét:

215	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1	41	délu.
206	„	11	11	estve
203	Buda-Pestrel	4	20	reg.
201	„	2	5	délu.
211	„	9	44	estve
314	Bécsből (Szombathely Bécs-Ujhely felől)	10	27	estve
301	„	4	5	reg.
316	Sopronból	11	53	délu.
214	Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felől	4	12	reg.
202	Triest- és Bécsből	1	21	délu.
104	„ és Villachból	11	—	estve

Marburgba csatlakozás Villach és Francesconit. Francesconit.

Felelős szerkesztő: HOFFMANN MÓR.

Hirdetések:

EPILEPSIE

levélileg gyógyít Dr. Killisch Drezdában, Wilhelmplatz 4 (előbb Berlin. Majdnem 800 sikerrel gyógyítva. 249 40—52

Schember C. és fiai

ca. kir. szab.

hid-mérték-gyárosok

Budapesten, ország-uf, Károly-kaszárnya

ajánlják ezennel saját készítményű minden fajta lego-, sörpény-, tűz-, szárad-hidjait, marha- és gabona-mértéket, vas- és sárgaréz-súlyait, fa-, bádor-, zsin- és sárgaréz-árammérőket, faszé-
téseket, cs. kir. szabadalmazott petróleummérő eszközö-
ket, vas drót-szöveget.

Árak legolcsóbbak

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Szállítói majdnem az összes magyar királyi hivatalok-, vasutak-, gőzmalmok-, cukorgyáraknak.

346 2—3

Alteti-sérvben szenvedők

meglepo gyógyszerrel találunk a Sturzenegger Gottlieb, Herisauban (Schwaizban) által készített minden tekintetben ártalmatlan sérvkenőcsében, alteti sérvék és anyai hajók ellen. Bizonyítványok és közönség iratok a használati utasításhoz vannak mellékelve. Megrendelhető fizekokban 3 frt 20 krajával úgy magánál Sturzenegger G.-nél mint a következő raktárakban: Budapesten Tornágyi F. gyógyszerész s. Máriához Temesvár. — Pecher J. gyógyszerészár Mariahilt. 345 2—12

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, ha minden doboz crim

apján s azé az én sokszorosított cségem van lenyomva. Büntető bírósági ídöletek ismételtlen constatáltak cségem és véd-jegyem meghamisítását; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a r-szel jelölt cségeknek.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb össegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladással, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvék és nyílt sebek, rákfekélyek, hasiok, szemgyuladas, mindennemű bűnulas és sérvék stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a t-tel jelölt cségeknek.

Dorsch-halmáj-zsirolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiaiban.)

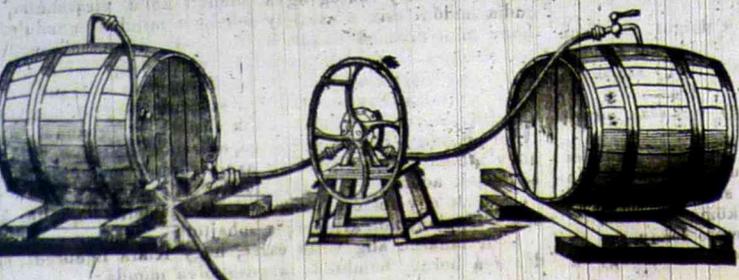
Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi észlelokra használatos. Ara egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt cségeknek.

MOLL A, Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak: N.-Kanizza (x) Prager Béla gyógy. (x) Rosenberg Jos. (x) Fesselhofer Jos. (x) Rosenfeld Bares (x) Dörner S. Csáktornya (x) Göncz L. v. gyógy. Karád Bernatky A. gyógy. Kaposvár (x) Kohn J. Kaposvár (x) Schröder Sándor gyógy. Kaproncza (x) Werth M. gyógy. Kőszeg (x) Csacsinovits Ist. gyógy. (x) Küttel István gyógy. Szombathely (x) Scheller A. (x) Wünsch F. Körmend (x) Ráts Jan. Szombathely (x) Pilleh Ferencs gyógy. Sopron (x) Mezey And. gyógy. (x) Molnar L. gyógy. Vároce (x) Bécs J. K. gyógy. Banok-Sz. Gyógy. (x) Elbic gyógy. Zagrab (x) Milbach S. gyógy. (x) Irgalmasok gyógy. (x) Hegedüs Gy. gyógy. (x) Perkiel Jan. gyógy. Szalónak (x) S. Schwartt Gusztáv gyógy. 273 35—58

Borkereskedők és termelők figyelmébe.

Forgó borszivattyúk, valamint emeltyű szivattyúk és felszerelvények, ugymint amerikai nyomó és szívó ruggyanó csövek, hordócsapok, folyócsapok, boreme-
lők szivócsövek, összekötők, szőlőmalmok és borsajtók legolcsóbban és pontosan kiszolgáltatók

SCHOTTOLA TESTVÉREK

340 6—8

üzletében Budapestén Wurmuteza.

TÓTH SÁNDOR

raktár: asztalos- és kárpitos butorok, hajtott, nád és szalma székekben
saját készítményű
butor gyári raktára Szombathelyről.
Nagy-Kanizsán vasututeza a város házában.
253 11—12
raktár: ruganyos ágyaljak matrácok, tükrök és függöny tartókban

Kiadó hivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ujvarosház utca 513 szám.
Előfizetési ára:
Egyes évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr
Hirdetménynek:
3 hasábról postáért egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr
Bélyegdíj 30 kr.

ZÁLA

Szerkesztői Iroda:
Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Uj varosház utca 513. sz.
Börmentelen levelek csak ismert levelezői fogadtatnak és
Kéziratok vissza nem küldetnek.
Nyitlittér:
Patiszora 10. sz.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapest, Servita-ter 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapest, fűrdő-utca 1. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2 sz.

Közköztatásügyünk,

az utolsó ministeri utasításokra való tekintettel.

(Hmn.) Állami és társadalmi életünkben napi rendben van a panasz és elégedetlenség. Egy általánossá vált nyomás súlya alatt látszik szenvedni minden, s a sok próféta és tanácsadó daczára anyagi viszonyaink naponként súlyosabbakká látzanak lenni, ha a jajgatás és panasz fokából, az elégedetlenség minőségéből, következtetést akarunk vonni a nyomorúság nagyságára. Ennek az okait kutatni sem feladatunk, sem célunk, s a rossz után bizonyosan be kell következnie a jónak is. Adja is az Isten, hogy anyagi viszonyaink minél előbb javuljanak. De a viszonyok közepette is egy van, a mi bennünket csüggedni nem enged, ami bátorságot önthet kebelünkbe, ami hazafias büszkeséggel töltheti be szívünket, és ez-egy tekintet közköztatásügyünk állapotára, közművelődési intézményeink gyarapodására, s az ezek folytán biztosított szellemi haladására.

Az az irigység sem képes elvitatni közköztatásügyünk erélyes és fáradhatatlan buzgalmu ministerétől, hogy oktatásügyünk alatta alig sejtett virágzásnak indult, s hogy igényeinket, a nemzet igényeit teljesen felfogva utasításai és rendeleteivel szilárd alapját vetette meg a hazánkra nézve fontos nevelésügynek. S ha volna valaki, aki a kákán is csomót keresve a közköztatási minister úr ténykedése ellen kifogást tenne, csak a rút háladatlanság vádját vonhatná magára, kétvégből vonván a legőszintébb buzgalmat és akaratot, a böles belátással párosult erélyt, mely ministerünk utasításain és rendeletein, intézkedésein és ténykedésén voros fonalként húzódik végig. Nem szólunk most azon szabályzatokról, melyekkel a középtanulói oktatást, mint a közművelődés fölülte fontos ágát rendezé, sem az új tanárvizsgálati szabályzatról, mely egy valóban tudományosan képzett, hivatását komolyan felfogó középtanulói tanártestületet biztosít gymnáziumaink és reál-tanodáinknak; nem említem azon dícséretes buzgalmat sem, melylyel a legközelebb ideig elhanyagolt nőnevelést gondjainak tárgyává tette, s mely egymaga biztosítja számára a jóérzelmelek halálját; nem szólok azon tevékenységéről, melylyel tanodáinkat a szükséges tanszerekkel ellátja, s azon buzgalomról, melyet kifejt, hogy a tehetősebb községekben érdeket ébreszsen a nevelésügy iránt; — a ki figyelemmel kíséri a minister működését, mindezeket úgyis ismeri. Csak azon utasításokat tartom szem előtt, melyeket a hivatalos lap legközelebb közölt sorban, s mely utasítások, népoktatásügyünk belső és külső szervezetét magukban foglalva, az administrative intézkedéseknek teljes és hű képét nyújtja.

Ezen, az iskolaszékekhez, gondnokokhoz, egy-

házi és felekezeti hatóságokhoz intézett utasítások sok tekintetben tanulságosak.

Azt mutatják nekünk ezen utasítások, hogy iskolatörvényünk bármelyik előrehaladottabb államnak törvényével vetekedhetik, mind a kiviteli módozatot mind azon szellemet illetőleg, mely azokat átlengi, sőt sok tekintetben előnyösebb; másodsor pedig, hogy oktatásügyünk szi én fekszik, népoktatásügyünket a kor színvonalára emelni, a mennyiben ez még nem felel meg egészen az igényeknek. A mi ez utasításokban különösen tetszett, az határozott körülírása az iskolaszékek és egyéb iskolai hatóságok jogainak és kötelességeinek szilárd megállapítása az iskolázók és tanítók közti viszonyoknak, ugy ez utóbbi jogai és kötelességei szigorú meghatározása. Egyáltalán nehohsem hiányzik azon erély és határozottság, mely szükséges kellékeit képezi az ily utasításoknak, de sehol sem hiányzik egyszersmind a jóakarattal szelleme mely ez utasításokat áthatja, s mely legjobb biztosítéka a ministernek közművelődésünk érdekében kifejtett buzgó munkásságának.

Ez utasítások szigorú alkalmazása állásos következzéssel lesz egész oktatásügyünkre. Azoktól tehát, a kikhez ez utasítások intézettek, függ egy mindnyájunk előtt fontos ügynek a nemzet haladása és jóléte érdekében való felvirágozása. Az utasítások keresztülvitelétől függ, a közköztatási minister ur nemes intentioninak megteteztülése s a serdülő nemzedéknek a haza javára leendő kiképzése. A közigazgatási bizottságra melynek kebelében a királyi tanfelügyelő mint referens foglal helyet e tekintetben szép feladat vár. Reméljük és hisszük azonban azt is, hogy a tanítók maguk is kiknek jogai és kötelességei körvonalozva vannak, részükrol is meg fognak tenni mindent, ami azon utasítások minél könnyebb keresztülvitelét lehetővé teszi. Sok függ tőlük is, a közművelődés napszámosaitól, sok függ lelkiismeretüktől, buzgalmuiktól. Nem is kételkedünk benne, hogy ők teljesen felfogják a minister ur jóakarattal s ándokát, s a hivatásuk teljesítésében kifejtendő buzgalmat illetőleg ők sem akarnak hátramaradni. Az összműködésnek eredménye lesz azután a teljes siker.

A n-kanizsai kereskedő ifjak önképző egylete.

Ezen egylet ügyében a következő sorokat vettük:

Tisztelt szerkesztő úr!

Engedje meg, hogy a helybeli kereskedő ifjak önképző köré ügyében egyetnra közé tegyek becses lapjában. Anál is inkább szükséges ez, mert az egylet megtartott közgyűlése után ismét egy új évet kezdvén, talán sikerül miután több szem többit lát, ezen pártolásra méltó egylet felvirágozásához akár egy mákszemnyivel járulni Soraimból t. szerkesztő úr, tapasztalmi fogja, hogy az egylet ügyeit

igen jól ismerem, hogy szintén az egyletnek tagja vagyok s hogy ennek az egyletnek fenmaradása, sőt felvirágozása és gyarapodása szívemen fekszik. Engem azon néhány, — egyebirant nem is egészen meddő év nem csüggeszt el az egylet jövője iránt, s miután az egylet elég helyesen, és céljainak teljesen megfelelőleg ismer a derek és buzgó Weiler József urat választotta meg elnöknek, ki tapasztalt eljárásával már is igen szépen vezette az egyletet, határozottan bizhatom az egylet fenmaradásában ha a választmány többi tagjai s az egylet tisztviselői ép oly buzgón fogják teljesíteni kötelességeiket. S ez esetben azt hiszem, hogy az egy et jelenlegi kisé szük pénzügyi viszonyait jobbak fogják felváltani, s ez által az egylet azon helyzetbe jutand, hogy jóra való nemes céljait mindinkább megközelítheti. Csak egyet ajánlanék az új tisztviselőknak és választmányoknak. Ennek az ajánlást a mult évi tapasztalat eléggé indokolja. Az első szükséges föltét az, hogy pontosággal járjon jó példának elől. Sajátoságos csalmas volt a mult évben az, hogy külföldi körülmények folytán majd a titkar, majd a pénztárnok távolléte miatt a gyűlést nem lehetett megtartani, sokszor 16—17 tag közül 3—4 jelent meg a választmányi ülésekre, s melyet az alapszabályok értelmében megtartani nem lehetett. Az ily működés határozottan káros befolyással van az egylet életére és kell, hogy veszélyeztesse fenmaradását, mert e közöny gyorsan elharapódzik a többi tagokra is. Pedig a tisztviselőknak, a választmány tagjainak tudniok kellene hogy erkölcsi testületnek tagjai, melyben az elvállalt kötelesség teljesítése lelkiismeretbeli dolog. Nagyon jól tudom, hogy ez nehezítette meg az Őn működését is, mert oly egylet élén állni, hol a közöny napirenden van, nagyon kellemetlen dolog. És éppen e közöny folytán nem teljesítettek a befizetések úgy, amint arra, az egylet kiadásainak fedezhetése céljából feltétlenül szükség lett volna. A drága helyiség, melyyel az egylet rendelkezik, s melyet még az Őn előtt működött választmány bérlet ki a kazinóból, fölöslegesnek és drágának mutatkozott, miután mind a tagok nem teljesítették befizetésüket, s az egyletnek még fégi adósságait és befizetéseit törleszteni kell. Mindezek daczára azonban, mint mondám semmi ok sincs a süggedésre, s az oly jó auspiciumok alatt alakított egyletet feladni nem kell, hanem inkább mindent el kell követni, hogy annak fenmaradása biztosítva legyen, ami újra ismétlem, az igazgatóság és választmány erélytől és akaratától függ. — A férfias komolysággal összegyoztethetőnek nem tartom, ha oly tagok, kik az egylet alakulásában tevékeny részt vettek, magukat bevalasztattak egyszerre akár mezeilyből, akár más okból ott hagyják az egyletet. Iparukodnia kell az egyletnek, céljainak meggyerni a kereskedőseg intelligenzsebb elemeit, ezeket partfogására és gyamolításra felkérni, meggyerni a kereskedő segédek főnökeit, s végre kell valamit tennie, az egyletnek a kereskedelmi tantargyaknak esti órákban való oktatásai illetőleg. Így azután az elpártolt tagok is csakhamar vissza fognak jönni és ezeken kívül még másokat is magokkal hozni. Ez kétségkívül emelni fogja az egyletet és ennek határozott hasznára lesz. Hivatásat így fogja kellőleg betölteni, és szép célját így fogja elérni. Udvözlöm tehát Weiler József urat mint elnököt és vele együtt a választmányt.

Egy egyleti tag.

(Szerkesztői megjegyzés.) Mi teljesen egyetértünk a tisztelt levelelő nézetivel. Az egylet állapotát igen helyes felfogással ítéli meg, és érvelései eléggé indokolnak és meggyőzők, hogy az egylet ügyének vezetőiben visszaharra találjanak. Kivanjuk azonban, hogy a t. levelelő az egylet körében magában is iparkodjék nézetének érvényit szerezni, ami annál is inkább sikerülhet, mert nem hiszem, hogy volna ez egylet tagjai közt egy is ki azokat

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Gondolatok halottak estején.

Létre hozza Isten a világ nagyszerű gépezetét, melyben nem csekély szerepe van a többi égt testhez aránylag parányi földünknek is. Korlátolt tehetségünk nem engedi, hogy a nagyszerű gépezet szerkezetét közelebből vizsgálhasuk, s a jelen alkalommal nem is szándékom annyira emelkedni, féltvén, nehogy az Alkotónak fényé megvakítson, s a gép különféle sánya-binja eszméletlenül megfosszon. Elég, ha igénytelen földünk körében maradok! Ennek gépezete is oly elágazó, s oly zajos, hogy az ember sok esetben alig tud kibontakozni a chaosból, s nem is kell légtörén feül emelkedni, hogy az ember Ikarusként viassza essék annak fő útjére, s csak itt tudja tájékozni magát. A nagy zené bona, oly annyira igénybe veszi az ember hallérzekét, s a munka erejét valamit idejét, hogy alig szabhat magának időt, melyben levetkőzve a miunde-napi gondokat, kisé a távol levők és a nagy munkából kiúrt munkások után vethető tekintetét. Igen helyesen tevé azért az ember, hogy idejével céljait megvalósíthatásának tekintetéből annyira gazdalkodva, mégis szabott a háromszáz hatvanöt napból eszenkiut egyet, melyet kizárólag pihenési tért munkástanári kegyelotes emlékének szentelt és tapintatva vala az eljárásban, annanyiben oly időszakra tevé azt, melyen a természet ledüli virányos vig s örök ifjúságához hasonló külsejű, helyetve a pusztulásnak indult időt, végyenyészethez hasonló s erre figyelmeztető ószt választá, melyben megargulva lebulnak a falevelek, elhúznak a mezők virágai, hogy jövőre hasonló pompában virulhassanak, elköltőködnek az erdők és ligetek énekesei hogy a jövő évben újra hallassék évezredekűtől hasonló s mégis kedves dalokat.

Az ember remekműve az alkotónak, még pedig te-

megkülönböztetik. Egy kis világ ő, melyben legszebben valósult meg a teremtő gondolata, összhangzatban az egészben, s külön álló tökélyben az egyesben, mely eszközi, hogy a rész helyes kiegészítője a többinek. S éppen ez okozza, hogy egymáshoz vonzódunk, vonzódunk az életben, valamit ennek multava a halálban is. A tavasz megozza az életet növényeink — s virágainkra. Szépen virulnak rózsáink és véteknak tartanak apolásokat elhanyagolni. Épen ez ökből kedvesek is ők nekünk, s emlégetjük elvirulásuk után is a pusztá bű szemléletkor a kis rózsát, mely kaczerán csalogatta a méhet s lepkét az egész nyáron tárt keblére.

Igy nyilatkozván szívünk indulata, hogy lehetnénk ennek folytán, ha embertársunk elhunytá jut eszünkbe, s különösen oly alkalommal, midőn még a természet is erre figyelmeztet bennünket, mint a piheni tért munkások idején a halottak estején.

Az ember eszméi; véges eszével bejárja a nagy mindenség egyes zugait, a hir, dícsőség minden törvényét, s lázas kebele csillapul, ha látja embertársa homlokára a komoly gondolatok barázdáit, s arcza a szíjben fekvő nyugtalanság sima tükörét. Összeszedi magát, nem tör magára, hanem tudul a nagy tettek s eszmék porhüvelyének esendes homába, — a temetőbe.

Temető, létünk utolsó menhelye, s cselekményeink szent szantörőfője, melyből az elvetett nagy eszmék sarjadzanak fel gyakran apolva az első munkásoktól, hozzád fordulok én is, önytelen munkása a föld gépezetének a mai napon, midőn hódolva a kegyelotes szókának kiverem fejemből s elszórom fölümötől a zajt, mit ennek forgása okoz. Hozzád fordulok a üdvözölök, miut szeretett társaim békés nyughlyét, hogy egykor nekem is az légy! béke és a jövő életnek csahadna lépcsője!

Temetőben az igaz halottvarosban vagyunk. Fényözön környezi minden felől lépteinket, a meghalt kedves emlékek apolt fény öszége, mely buzgó imákkal fölfele tör s magasba a lampák s gyertyák ég felé hatoló lobogása

zásunknak, melyek csak irányjuk felé törnek, irányításnak bár az anyagelviség végtelenébe, miként a láng bárhogyan fordítva is fölfele lobog.

Itt egy megtört özvegy panaszos szokogása vonja magára figyelmünket, amott egy-egy árva szokogása ébressz részvétre, ki tán jobb sorsnak nézve élje, apolva elhunytával keservesen csalódott. Odabb egy fiatal nő gondolataiba merülve, komolyan apolja a kísérteties fényt az elhunyt kedves töredezett fejféjának, szomorú fűz alatt árvirágaitól környezve, melyhez hasonlókká tette örömeit a kerlehetlen halál, e fogadtalan kertész, örömvirágait az élet kertéből sajátjába ültetvén. Jár-kei az ember, meghatottan a körülményektől; nagy eszméket apol gondolatában, melyeket tán évszázadok előtt sejtett vagy tudott az, kinek sirhajában megbotlik. De nagysze ű az alkotó böice intézkedése, hogy elhunyt fia nagy gondolatának fonalat nem szakítja meg örökre, hanem az utódok kezébe adja, hogy gonbolítsák le ők, miut végre, s így az édes meggyuvás majd gyönyörölvezet birtokába jutnak. Mert hiszen igen elágazó a gyönyörölvezet forrása, sok helyen kellett annak megszürdüni, miut végre roank nézve élelmetővé lett, s így tekintve létrejöttét tudjuk csak megbecsülni, s annak elhunyt bajnokait ilyenkor legalább dicsőíteni.

És így tovább mennyi tapasztalatnak lehetnénk könnyedén részesei, ha idő és körülményeink távozása nem intennék a halottak bírodalmából.

Közeleg a szellemek óraja, az ember lerázza s komor gondolatot s viassza söt övei közé, kik közt feleli a borzadályt, mit a temető fának levele is híven jelez, s szegye a hű őszí szől fuvalmától.

A lampafény még egyet lobban, s kiből örökre, mint élünk fénye, mely alig tűnik föl, már is távozik, mint szép csillagos éjen egy-egy futó csillag.

Emlékedve az emberi dolgok mozaik fölött, vizsgálva korlátolt élműk állapotát, többször óhajítottam vajha az egyszerű tudomány vagy barmi más s'akjában megörösz

belyeseknek nem találna. Mi is meg vagyunk arról győződve, hogy Weiler József úr vezetése alatt az egyesület meg fog szilárdulni és erősödni. Buzgalmától sokat várunk, s e buzgalomnak kívánunk teljes sikert, Szerk

Helyi és megyei hírek.

(Háziirat.) A n.-kanizsai kereskedői testület ns. Glavina Lajos urhoz, a Zalamegyei gazd. Egyesület Elnökéhez következő hálafeleletet intézte:

Nagyságos ur! A Nagy-Kanizsán megtartott vidéki gabona és borvásár bármily csokélybe is vegyük annak eredményét, újlag elcsatantat /bebizonyította, hogy hazánk gazdasági és kereskedelmi felvirágzása csak a két nevezet-gazdasági ág együtt működésétől függ, s hogy e kétnek összefogva karöltve kell egymás céljait előmozdítani.

A n.-kanizsai kereskedői testület ezen ténynek igazságát elismerve, csak meggyőződése sugallatát követi, mikor a megtartott gabona és borvásár a való tekintettel Nagyságodnak, óhatintén érzett tiszteletének kifejezése mellett köszönetet szavaz azon buzgó fáradozásaiért, melyeket a gabonavásár sikerülése érdekében kifejtett, ez által közvetve előmozdítván a n.-kanizsai kereskedőség érdekeit is.

Az alulírott testület óhatintén kívánja hogy Nagyságod a kegyes ég még sok éveken át tartsa meg hazánk, s különösen megyénk gazdaságának felvirágzása céljából, s hogy még sokszor legyen a kalma közvetlenül kereskedelmi érdekeink előmozdításán közreműködni, a mely esetben a n.-kanizsai kereskedői testület mindig a legkérségszerűbben fogja segédkezést nyújtani, hogy nemes intencióinak megfelelően. Fogadjon Nagyságod újra kiváló tiszteletünknek ki fejezését, melylyel vagyunk a t. b.

A n.-kanizsai keresk. testület.

(Magyar színészet N.-Kanizsán) Páros falragaszokból értesülünk, hogy Thalia magyar papjai városunkba jöttek, itt töltendők az őszi ivad egy részét, jeles színművelő-dásokkal gyönyörködtetni akarván egyszerűségeink közönségünket, mely igazán már jó darab idő óta nélkülözi a magyar színművelődéseket. Egy sajnos körülmény azonban alig hanem hátrányára és kárára lesz a városunkba érkezett színtársulat előadása anyagi sikerének s ez az alkalmas helyiség soha sajnosabban nem érzett hiánya. A komló helyiséget ugyan nem ismerjük, de így sem képzelhetjük ezt elegendő nagyknak legalább arra a célra nem, hogy abban egy 20-nál több személyből álló színtársulat színpadjan kívül még sunyi ülő és állóhely is legyen, a mennyire annyira kényelmes, hogy e közönség beletli díjaiból, melyek 80 és 0 krra vannak szabva, még a színtársulat is megtalálja számadását. De ha már zűrészeink vannak, s habár alkalmatan kissé messze eső helyiségekben játszanak, kívánatos, hogy közönségünk pártfogását ne vonja meg tőlük. Illetékes körökben mindenestre jó lesz, egy kissé gondolkodni a fölött, vajjon, miképen lehetne városunkban Thalia papjainak, ha nem is allandó, de legalább az időközönként ide érkező színtársulatok számára, egy a közönség igényeinek megfelelő csarnokot létesíteni. — Balassa Károly és öz. Daimay Arthurban színtársulatuk, f. hó 5-én kezdte meg előadásait, Tóth Ede jeles népszínművével a „Falú orszá"-val. Újra kívánunk a színtársulatnak sikert a „Falú orszá"-val. Újra kívánunk a színtársulatnak sikert a „Falú orszá"-val. Újra kívánunk a színtársulatnak sikert a „Falú orszá"-val.

Ertesítés Ezennel van szerencém t. előfizetőimet és megrendelőimet értesíteni, hogy „Nemzeti nyelv" című munkám, melynek címét a tartalom általános volta tekintetéből „Nemzeti nyelv" címmel változtattam át, s a s. j. a. kerület, és Fischel Fülöp nyomdász ur ígérete-folytán új évrre, tisztelt előfizetőim és megrendelőim kezében lesz. — Előfizetések és megrendelések 1 frt. 20 kr. j. a. folyvat esközölhetők, melyeket vagy címembem, vagy Fischel Fülöp nyomdász ur címére kérek küldeni. Nagy-Kanizsán november 3-án. Hoffmann M.

Vahot Imre, veterán írók felolvasását illető hírtünkét újabb értesülés szerint oda egészíthetjük ki, hogy a felolvasás később fog megtartatni, mivel helyiség hiánya folytán oly gyorsan nem lehetett intézkedni. — E felolvasás kétségben kívül érdeket fog kelteni városunkban és látogatott lesz. A „V. F." írja, — „hogy V. I. által m. hó 29-én Petőfi Sándorról tartott előadás nem örvendett oly részvételnek, amint azt az ügy érdekében és a felolvasó iránti tekintetből várhat vólna. Ennek az ellenkezőjét reméljük mi Kanizsán Vahot Imre az ötvenes években és a hatvanas évek elején szerkesztette Budapestben az általános részvételnek örvendett „Napkelet"-et, amely lapban Vahot Imre fordított munkát nem vett fel, s e lapnak, mint kedvelt vendégének a magyar családoknak, kétségkívül nagy befolyása volt a magyar közérzet emelésére, mely azon időkben egyáltalán élénkebb volt, mint jelenleg. Talán nem követ el e

val, hogy a gondviselő kevésbé korlátolt észszel ruhászt volna fel a halandókat.

Pedig mily nagyserű mégis ez intézkedés tapasztalhatjuk, ha kissé az ember dolgok mélyére tekintünk. Mily hatás lenne ez esetben, ha az ember a rajta egyszerű elkövetett méltatlanságot sohasem feledné el, s mindig az először nyert állapotban jézene? Elég ez egy gondolat, hogy meggyőződjünk a gondviselő valódi fogalmáról.

Az embert rövid életénél még rövidebb életűvé tenek s komoly dolgban is akadályoznak az így nyert kellemetlenségek, s céljától örökre el vólna útve talán.

Az ember különféle viszonyok befolyása által nyeri egyéniségét, s nem csokély szerep jut megállapodásig vagy asop tal is az embertársainkkal való közlekedésnek. Az egyéniségek majd mindgyikéről külön tanulmányt írhatnánk, de nem idő és helyszerű jelen alkalommal.

Csalunkhoz illőleg azonban tekintünk azon embert, ki rendeltetésével tisztában levén tovább is gondol a jelené, s azt, kit csak a pillanat cselekményei s ezek közt is nem az emberi méltóságnak megfelelő foglalkodtatnak.

Az első vezetne a nagy eszmétől, hogy földi vándorlásunk rövid, minden erejét latba veti, hogy e rövid vándorlás alatt el ne felejtse hiába, s tudván közös sorsunk békességben s másoktól szerette ő embertársai közt. Míg az, ki mitsem törődik mindezekkel ligg-lagg, mint a s szőlő mosogató levél, s egyszer csak lehull, anélkül, hogy szembevető változást hagyott volna maga után az emberi társadalomban.

Eljünk azért csendesen egymás mellett állunk gyertya magától is hamar ellobban, míg ha külső befolyás, s kellemetlenségek maró szele fúj rá, ottól elősegítve fél anyi ideig sem tart! Avagy menj csak ilyenkor rendeltetéseddel tisztában nem levő a sarkotbe, vagy lép a templomba, s fogod tapasztalni, ha életedben mindent hiába valósnak tartottál is, megérkezől most a gondolat s az ennek itt megfelelő jelenetek varázslatát, könnyebült kellemel térs vissza, s eszméid ezentelenségeidről egy számalom moosolyi mutatas legalább öntudatod előtt.

sorok írja szerénytelenséget, ha felemlíti, hogy ő is egyike volt azoknak, kiket Vahot Imre vezetett be az irodalomba —

(Thea-estély.) A nagy-kanizsai társaság 1876. november hó 11-én saját helyiségében zártkörű s tánczczal egybekötött thea-estélyt rendez. Kezdeté 8 órakor.

(Ritka eset.) A minap a helybe i vágóhídon egy 7 hónapos borjut vágat le, melynek hasában egy macska nagysága kis borju találtatott.

(Betörés.) Raszinyán Kaproncza mellett a napokban báró Inkey Nándornak kisebbik Wertheim-csaszáját éjjel a kastélyból gonosz tettesek elvitték, a közel levő mezőn fejezével próbálták feltörni, de miután az nem sikerült, két fegyvert és a csaszát ott hagyták a mezőn. A tetteseknek amint hírlik már nyomára akadtak. — (K.)

(RÖVIDHIREK.) A dévai kir. törvényszék udvarán október 24-én költő által végeztek ki Gyura Györgye oláh legényt gyilkolás és rablás végett. — Október 26-án a budapesti népbank rendkívüli gyűlést tartott. Az előterjesztett jelentésekben kitént, hogy a könyvek hamisan voltak vezetve, a veszteség 282,743 frt. 40 kr. — A örök konzul és neje Tiflisben, mely orosz területen van meggyilkoltattak. — Eger városa saját költségén honvéd lakotatnyat fog építtetni. — Konstantinápolyban öszszeskülvét fedeztek fel, az öszszeskülvők Midhat pasát, Ráidif pasa hadügyministert, Jusuf pasa vo t pénzügyministert és más előkelőket akartak megölni. — A budapesti egyetemi ifjuság a törökök iránti tüntetésért, a török kormánykörüökön szöbejtött, hogy mindazon tárgyak, melyeket régente a törökök Magyarországon elfoglaltak, a magyar nemzeti-intézetnek visszaadassanak. — A prágai egyetemi tanulók is szintén tüntetésre készültek a budapestiek ellen, de az betiltatott. — Szendrőben a szerb lakosság az orosz önkényeseket durva kihágások miatt elpáholták és a városból kiűzték. — Abdul Kerim tábornagy serege jelenleg 117 zászlóalj gyalog-ság 23 ezred lovasság és 240 ágyuból áll. — Djuiszt a törökök rohammal bevették és Horvátovis csapatját s derékaerőtől elvagták. — Alexinacz és Deligradot is bevették a törökök. — Kassán egy lópor-malom felrobbant. —

Irodalom és művészet.

Kaptuk az Abafi Lajos szerkesztésében megjelenő „Figyelő" című irodalomtörténeti közlöny első kötetének V. füzetét. E füzetnek érdekes tartalma a következő: Jászberényi Pál, Imre Sándortól; — „A magyar nyelvőr" nyelvészeti törekvései Ferenczy Józseftől. — Elekcs János, Abafi Lajostól; — Gyulai Pál az egyetemen; — i. a. — Lupuj vajdáról való évek, Ompolyi M. Ernőtől; — Még egy virágének Balassától, Thaly Kálmántól; — Márton István három levele, Kazinczy Ferenczhez, Felméri Lajos. — Kisfaludy Sándor egy ismeretlen kézírata, Sümei Kálmán. — Szalay László levele Ujváry Mihályhoz, Abafi Lajos. — Tompa Mihály két levele, Szinyey Gerzson. — Irodalomtörténeti repertorium, id. Szinyey József. — Vegyesek.

As „Apollo" című zeneműfolyóirat ötödik kötete legújában megjelent novemberi füzetének tartalma: 1) Andalgó fátyol modorában Mosonyi Mihálytól. 2) Egyveleg „A denévr" című operetből, Hóizl Lőrincztől. 3) Erdő erdő sűrű erdő árnyában, népdal átírat Sipos Antalól. 4) A műszáchoz, polkamazurka Pejakovits Lázártól. A borítékon: Wagneriana Ambros A-tól. Vegyes stb. Az előfizetési ár egész évre 6 frt. télővre 3 frt. A jelen szám 1 frt. külön is megszerezhető. Budapestben, az „Apollo" kiadóhivatalában vár, országház-utca 94 szám alatt Minden eddig megjelent szám és kötet ugyanott leszállított áron kapható.

Uj zeneművek. Táboraszy és Parsch nemzeti zeneműkereskedésben Budapestben megjelent és beküldetett hozzárik: „Unter freiem Himmel" című Polka francaise. Ara 40 kr.

Prém József, az ifjabb költő nemzedék egyik igen tehetséges tagjának öszszegyűjtött költeményire hirdet előfizetést Tettey Nándor és társa, könyvkereskedése (Budapest váci utca, a vastuskóhoz). A gyűjtemény négy részre oszlik s fog tartalmazni egy nagyobb, közel 50 darabból álló dalcyklust; versfüzért hosszabb előgiazzerű költeményekkel; a harmadik csoport egyes költeményeket, balladákat, ódákat s egy költői beszélyt, foglal magában,

a negyedik rész újabb szerelmi dalok és ódák gyűjteménye.

A kötet, mintegy 16-17 iv sajtó alatt van, s néhány hét múlva, december első felében jelenik meg. Külső kiállításra igen szép lesz. Előfizetési ára a terjedelmes díszes kötetnek füzve 1 frt. 50 kr.; díszes angol vászonba kötve 2 forint.

Gyűjtőknek 5 példány után tiszteletpéldány jár. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. —

Vass Jenő a „Sárrot" szerkesztője egy igen életrevaló vállalatot indított meg a falusi nép számára. E vállalat címe: „Falusi könyvtár", mulattató, tanulságos, ismeretterjesztő és az élet köréből vett hasznos olvasmányok a nép számára. Ha onkint egy füzet, 48 oldalon jelenik meg, és ára 12 kr., előfizetés egy évre, 1 frt. 20 kr. E füzet tartalma: Beköszöntő szavak. — A szerelmes bíró, költői beszély, Dengi Jánostól; — Pár szó a méhézet köréből, Gobóczy Károlytól; — Egyről-másról. István és Pál gazda beszélgetései; — Széchenyi, Kossuth, Deák, írta Ember Károly. — Ismeretter. Ujzülött kiadé-deink mesterséges tápláláról. Dr. Tomcsányi; — Tréfa-füzér, — Arany mondokai. — Hasznos tünivalók. — A nagy világból. — A falu i könyvtár értesítője. — E jóravaló vállalat megérdemi a pártolást és terjesztést, ajánljuk is melegen mindazok figyelmébe, kik a néppel érintkezve, e terjesztésre befolyhatnak.

Előfizetési felhívás költeményeim egy kötetére. Adósságot akarok leróni, midőn — részint költészetem, — részint egyéniségem barátainak tett régebbi ígéretemet bevaltandó — költeményeim egy kötetét sajtó alá bocsátom.

Tudom én, hogy „Inter arma silent musae." — De e költemények nem csendes ligetben, hanem egy vajdú kor küzdelmei közt, s most borongó, majd derengő ege alatt születtek; s ennek képét tükrözik vissza, ugy a mint izalmi lelkeimre és kedélyemre hatottak.

Változatosság kedvéért a hazafias és komolyabb hangú költemények sorába („öszszes költeményeket" jelenben nem adhatván) szerelmi és más ifjusági dalokat is szőtem be. „A nyár fejlettebb virágainak testvérei a tavaszi bimbók" ... Haadd adjanak azért egymásnak kölcsönösen szint és életet!!

A kötetnek, legalább is 16 ivnyi finom velin-papíron, csinos 8 ad alakban, borítékba füzve, díszesen és izléssel leendő kiállításáról a Franklin-Társulat kedvesöden ismert nyomdája kezekedik.

Előfizetési ára 1 frt 50 kr. Diszpéldány 2 frt. Minden tíz előfizető után gyűjtőknek egy diszpéldánnyal szolgálók. Az előfizetések decemb. 15-ig szerzőkhöz Kisújszállásra küldendők, a mikorra mű is megjelenik.

Előfizetés helyett megrendelés is elfogadtatik, ez esetben a mű utányét mel'ett küldeték meg.

Azon reményben, hogy költészetem bírálatai a fegyverek zaja közt is meghallják szavamat, kegyeikbe ajánlottan vagyok

Kisújszállás, 1876 október 28. honfui tisztelettel

Illyés Bálint.

A Goll János által szerkesztett „Orpheus" zeneműfolyóirat 1876. évi 21-22 kettős szám tartalma:

1. Erney J. Három szólamu gyakorlatok orgona vagy harmoniumra. — 2. Oláh Károly. Két praludinum. — 3. Gerlei M. Jolán lengyelke. — 4. Tolnay G. J. 3 népdal a) Nagypénteken moss a holló ... b) Világos kék a csillagos ... c) Ez a kis leány azt hiszi ... 5. Puskásy László. Jót vagy rosszat ... Népdal. — 6. Boldis J. Paula négyes. — 7. Noll J. Valse brillante 4 kézre.

A következő 23-24. szám tartalma lesz:

1. Goll J. „P.-Valse brillante" (folytatás). — 2. Eitle Mihály „Estike" körmagyar. — 3. Fest Kálmán „Saját tükelyen" lengyelke. — 4. Tolnai J. G. „Roma" dalok. 5. Dr. Starke Antal „Rögtönzések" 1. harmoniumra. — 6. Erney J. „Orgona gyakorlatok"

Előfizetési ára: Egész évre (200 oldal zeneműre) 4 frt. 50 kr. Főévre 2 frt. 50 kr. Negyedévre 1 frt 30 kr. Egyes szám ára 30 kr.

CSARNOK.

A látszat után.

Előszó. Irta WARGA JANKA.

(Folytatás)

Gabriella elhatározta hogy küzd érzelmei ellen és vig-ságot színlét. Ezen elhatározásából is kiűnt milyen lélek lakott ezen fiatal leányban.

„Nem megyek ma el kedves Klárikám" „Ha egy zivészes, e megkérnélek megtönné-e?" „Miért nem kedves leányom, mindent, a mit csak óhajtasz"

„Jól van! hát tedd meg azt; menj el az egyletbe."

„De Klára, hogy kiváhatod ezt, hollott te — —" „Semmi kifogás, vága közbe Klára, én ígéretedet bírom."

V. tanár miután nővére homlokára egy csókot nyomott és nejtől bucsut vón, eltávozott.

A két nő egyedül volt. Mindegyik egy tárgyról szeretett volna szólni; de egy sem akarta a bosszút megkezdni, de végre Klára felszólat, a gyermekies, nyájas hangon mondá:

„Kedves kis Annicám, ugy e nem fogsz haragudni, ha róla szólok?"

„Nem kedvesem, hisz tudom, hogy még sokkal ifjabb a seb, mintsem teltehetném, hogy behegedt volna. Ugy hiszem, hogy tán bátyám mondotta volt Gerőfynek, hogy a pénzt, mely szűksége ugy kérdeni fel és azért mondá, hogy nem akar nőül venni."

„Ne völd azt, tudja férjem, hogy férfiú létére azt el nem fogadhatja, azért ugy mondá, hogy vártalau egy embertől, ki szűllőidnek adása volt és most megtagadagodott, kaptad — e pénzt. Saegény férjem! Képzalhetem mily nagy küzdelembe került neki, hogy e hazugságot, mely tán az első vő életében, kimondhassa, de mit nem teune ő, csakhogy téged boldoggá tegyen."

„Oh a kedves, jó bátyja," mondá Klára, ki ismét egy reményét vesztette; mert bár látta, hogy Gerőfyt előzást mégis szeretett volna kifogást találni, hogy őt továbbá szerethesse, egész lényéből oda törekedett, hogy tetteit fényes, vagy nemesség tegye vagy legalább jónak találhassa. Ilyen a szív! nehéz még valakit hévvel bír szeretni; de ha aszereti, akkor egész odaadással céltud rajta, nem akarja

Egy szórakozott életéből

(Folytatás)

„Dehogy, dehogy, csak maradj nyugodtan, jól esik majd a nyugalom."

Klára felsőhajtott, mintha csak mondani akarna, hogy számára nyugalom nincs, vagy ha csak azon nyugalom volna neki jó, mely előbb utóbb minden emberre jövend

V. tanár és nejeire fájdalmasan hatott a sóhaj, kitálalták, hogy mit akart ezzel a beteg mondani, s Klára mintha észre vette volna, hogy öveinek fájdalmat okozott, vidámabb hangon mondá:

„Hány óra van csak kedves bátyám?"

A tanár zseboráját elővévén reá pillantott és az idő mennyiségét gondá meg névérének.

„S te még itthon vagy bátyám? az egyletbe szoktal te mindig az idő tájba menni; mért vagy még ma hon?"

Ugy mint előbb, most is dalolgatva járál a kertben megfogdosta a virágokra szálló pillangókat anélkül, hogy tudná mit cselekszik, hallgatta a madarak énekét, de észrevéve, hogy azok a dalok nem gyönyörködtetik most már annyira mint azelőtt.

Sohajta ült le a kert közepén álló halas tó szélére a hajlongó fű és akáczták árnyában.

Haborgatunk kedves Gabriellám? — hallatszott e pillanatban háta mögött.

A fiatal leány arczán sötét pir ömlött el, fölvilágó szemei először Zendi Alfréd tekintetével találkoztak, azután mosolygó barátját Lenkét kedvese Marosy Emil karján pillantá meg.

Isten hozott Lenkém! — Isten hozta önöket Uraim udvözlé vendégeit Gabriella. —

Lenke csatlalan tekintettel kérdé, hogy mivel foglalkoszt Gabriella, minek előtte ök jöttek?

Gabriella egy nemével a közönynek egy nádszálla mutatva mondá:

„Nézem miként ingatja a szél befolyása e nádszálat egyik pillanatban erre, másikkban meg arra; bámultam, hogy gyökeréből nem hagyja magát kitépni, előbb szárazsáor megtörik megszakad. És gondolom: így lesz hányatva sok ember az élet szinpadán.”

Az idő gyorsan a vigan telt el. Lenke Emillel enyelgett és a fiatal ember az üde, rózsás arczáról, egy-egy csókot lopott, mire hosszan tartó vitatkozás támadt kettőjük közt, melynek eredménye ismét csak egy csók, a béke csókja lett.

Gabriella hallgatagon ült, előtte Zendi Alfréd foglalt helyet, kinek szeméi a leánya szép arczán függtek.

„Nincs egy pillantása sem számomra Gabriella nagyam? — szól Alfréd gúnyos szürő tekintettel. — Ne sajnáljon egy szempillantást; a nap sem sajnálja a sugarát, mely a föld legkisebb porsemére esik.”

A leánya igen közömbösen fölkel és egy virág egy közepén csillogó üveg golyóhoz lépett és fürteit igazgató a rögtönzött tükörről.

„A külső egyedül nem hódít sziveket. — Hol nincs benső, nemesebb szépség, ott a külső alk bármilyen bájos legyen nem vonz.” — Mondá czólszólag Zendi.

Gabriella hallotta szavait s alig észrevehető rángás vonult át arczán. Hiúsága lön megsérte.

„Ne gondolja Zendi ur, — szólá fölvilágó szemekkel — hogy tán valaha megkísértettem volna Önnek tetaszni. Ne magyarázza félre szavainat, de megvallom, hideg gunyjai sértettek engem és azt tartom, jobb lesz ha két ellenkező természetek és fogalmak mennél ritkábban találkoznak egymással.”

„De Gabriella! hogy beszélhetsz így? — kiálta föl Lenke tédőleg, — érts tréfát, és ne magyarázd félre Zendi ur szavait.”

Gabriella e nyilatkozata nyílt vissza utasítás volt Zendi Alfrédre nézve. Látszólag nyugodtan távozott de szíve dobogott, küzdött, mint a vihártól bányokodó bérczi tölgynek lombkoronája. Erész ő jól, hogy Gabriella nélkül élete egy sivar pusztaság és fájdalomában halvány, majd nem átlátszó fehér lett arca.

— Ezen jelenet történt azon nap előtt, melyen elbeszélésem kezdetét vette. —

Egy hónap letelté után hősönket Lenkével beszélgetve „Lenkéék” szobájának egyetlen ablakánál találjuk.

„Miert nem jöttél el a jogász bába Gabriella? — felegett a kis Lenke vidoran, — oly pompásan mulattam magam, — a m... i földesur fia Sziklai Iván egész este ve em mulatott; igen kedves művelt. el lehet róla mondani hogy „comme il faut” ember; valóban kéri minden mozdulatából az előkelőség, melyet hiában igyekeznek P... ifjai elcsajjítani.”

„Marosy Emil is ott volt?” — kérdé Gabriella.

„Ah! elleledém mondani. Oly unalmas volt Emil! Gondold csak, azt akarta, hogy a négyeseket és a füzér tánczot vele lejtsem. Milyen kívánság! A férfiak mindjárt áldozatot kívánnak az embertől, ha rokonszenyünkről vannak meggyőződve. És csak hallottad volna szemrehányásnyásait a bál után következő napon! Mintha egy fiatal leánynak nem volna szabad kedve szerint mulatnia! — Hátha még tudná, — folytatá, hogy holnap látogatásra jön hozzánk! —

De az Istenért Gabriella, ne hogy valakinek elmond, mert hisz tudod milyen rossz a világ, ha nyelvére kapja egy fiatal leány nevet, legyen az bár a legtisztább, ragalommal szennyezi be és még a legszilárdabb becsület ércével sem volna senki képes a ragalom jelét annyira lemosni, hogy némi rozsdás foltokat ne hagyva maga után.”

Gabriella csak nézte, nézte barátját kit a kis vá-

szereletét tőle elvonni, — de ha mégis megtörténik, akkor legtöbb esetben gyűlöletté válik.

Klára azon kevés nők közé tartozott, kik gyűlölni képtelennek, kik örömeiket, jólétüket csak a szerelemben találják, kiknél a szerelem életető elemmé vált.

„Klára tudod, hogy én is nő vagyok; hogy én is szeretem és szeretek, de ha valaki úgy bánnék velem, mint veled Gerőfy, lenne az bár föl isten, megvetném, gyűlölném, soha reá sem gondolnék.”

„Én is szeretnék reá nem gondolni, hidjed a legboldogabbnak véinném magamat, ha a mulat feljethetném, ha azon nők közé tartoznám, kik a szerelmet ruhadarabnak tartják, melyet kényők szerint változathatnak; de a természet nem ily nőnek teremtett és tehetek e róla, hogy nem vagyok képes felejteni? Oh akkor hálát adtam az égnek, hogy visszaemlékező erővel felruházott; mert e tehetség alkalmat adott reá, gondolni, vissza idézni azon szerencsés órákat, melyeket társaságába töltöttem — de most mily nagyon változott minden, szeretném, ha vissza emlékezni nem tudnék — de nem, nem! csak az egyre nem szeretném, ha visszaemlékezni nem tudnék — de nem, nem! csak az egyre nem szeretnék emlékezni. — — —

Klára, Klára!” szólá Anna, megdöbbenve, te még nagyon, nagyon szeretted Gerőfyt?”

Klára hangos zokogásba tört ki és csak miután kebelének könnyek által könnyülést szerzett, mondá sógor-nőjéhez:

„Igen, mit tagadjam e földet én még szeretem Gerőfyt és tán még nagyobb hévvel mint azelőtt, tudom mit akarasz mondani, de kérlek ne szólj; tehettem én róla, hogy el szerettem, nem! és most hogy merném azon szeretetet melyet Isten szívembe ültetett, mert sem én ö, sem ő engem nem csábitott, sőt ahol csak lehetett, távol tartottunk magunkat egymástól, hogy vélnék képes e szerelmet szívemből kitépni. Ó rosszul bánt velem, igaz, de

rossban a „szende angyal”-nak hívtak és bámulata fokról, fokra növekedett.

„Hogyan változhatott meg Lenke egy rövid idő alatt oly annyira? — kérdé magában.

Es Lenke hasonlólag bámult hősönök változásán.

A szép barna lányka, szilaj tekintete helyett, búskomolyan tekintett reá, ajkáról előtűnt a daczomosság, ott a fájdalom szembetűnő jelét vevé észre.

„Te szenvedsz Gabriella, — mondá különös mosolylyal. —

„Nincs semmi bajom; e égült vagyok bo dog vagyok” — felelé Gabriella kényeztetett mosolylyal.

Midőn Gabriella eltávozott és az ablakra föltekintett, Lenke könyvet vélt látni szemében a magán suttogó:

„Gabriellának sebzi valami szívét; csak tán nem a szerelem?”

Es a fiatal leány jóízűt kacagott e föltevésén.

(Folyt. köv.)

Az ábránd- világ.

„Ábrándozás az életnek meguntója Mert kancsalul festett egébe néz.”

Régi dolog, hogy az ember ábrándozásait és hiu vágyait, szellemi valamint anyagi éreje, sohasem képes annyira kielégíteni, hogy a szív egyik sarkában ne könyezzen egy ki nem elégített vágy egy füstbe szállt remény és ez képzelte vagy való boldogtalanságunknak főokozója.

Vajmi ritka azon szilárd jellemek száma, kik legszebb élet reményükről, legforróbb vágyaikról önmegtartózkodással lemondani képesek volnának és nem ritkán a bölcs, ki elég edzett szellemű, hogy köznap bajok acéljellemei és vasakarátán megtörjenek, egy egy sohajtt küld ily bambajában letépett virág után és bármikor igyekszik bölcsességével fődözgetni sebet, fájdalma a takaró alatt sem szűnik meg. Sajátságos az is, hogy szellemi életünk fejlődésével, szellemi kincseink gy rapadásával vágyaink, sőt szükségleteink párhuzamosan növekednek, mintaddig míg az utóbbiak felzabaditva a teremtő phantázia által a realis életből egészen kilépve, saját világot alkotnak maguknak „a z ábrándok világát.”

Az első emberpár a biblia állítása szerint, mihelyt a „jó és gonosz tudásának fájából” evett, fügelvelekből köntényt készített magának; vagy, meg magyarázva a képbeszédet, szellemi fejlődésük folytán a ruházat nélkülözhetetlen voltáról győződtek meg. — Es azóta a fügelvelekből készült kötényből uszályos és felczicmozott ruhák fejlődtek ki és ki tudja, hogy a kötény jelenleg fejlődésének hányadik stádiumában van.

Ime egy argumentum fentebbi állításomhoz és a ruháról át lehetne menni a lakásóra, a nomádok sátraitól fel a párisi tulleiáig, innéd ismét a tápszerre, azután a miveltég kellekre. ha alkotó képzeletünkkel folytatni akarjuk e bölcselkedést, végre is elérnénk azon országba, hol a fákön sült fának ül, a folyókban thea és grög folyik, és a szövetek napsugárból vannak szöve.

A milyen ezen általános kép, ugy képződnek az egyében is a fogalmak és ugy kalandoznak át az ábránd világba. Azután megtelik a szív ki nem elégített vágyakkal, el nem érhető reményekkel, a melyekről a költő így szól.

„Kéklő lepelben messze jár Előtte a remény Magához int, de megsem vár Tovább tovább lenkvén, S míg lepkészárnát körgetel Levegő hiában életem, Es álás pályán szélén.”

Es ha mint Arany János mondja e hiu képzelgés, e szíves szívárvány, melyet reménynek mondanak nem más mint:

„Egy sugar a nap szeméből Búska didálmosoly Mely a sírva fűt felhőn Meztörök, de nincs sehol.”

Akkor vétek, nagy vétek ábrándozni és az élet eszményi felfogása által egy szépnek festett jövő szívárvány képei után sóvárogva, lelkünkben ferasztó és eredménytelen harcot, szívünkben azer ki nem elégített vágyt kölneni.

Boldog az egyszerű napszámos, ki mindennapi kenyérével megelégszik, boldogtan az ifju, ki fellegvárát, melyek képzeletében épültek tünedezni látja, és az aether ázurjából a hol ábrándvilága létezik, a kopár földre, a rideg va óba vettekük vissza; legbo dogtalanabb a gyenge nő, ki önmagán ugy mint a férfi uralkodni nem bír, kinek szívthurjai sokkal gyengébbek, de hangzatosabbak, kinek ábrándvilága tarkább és valója szomorubb.

A kiábrándolva a férfiuál megrázkódtatást idéz elő, de nagyobb szellemi éreje s megrázkódtatásnál csak megreng, de meg nem török és az életkedv és férfierő győző-

mondjad csak nem találunk-e elég példát arra, hogy éppen minél rosszabbul bännak valakivel, annál jobban ragaszkodunk hozzá, én is így vagyok, szeretem őt és ki tudja, vajjon e szeretet nem vis-e síromba?”

„E szeretet melyet ő meg nem érdemel!”

„Ő nem érdemi meg? Oh kedves sógorom, ne rágalmazd, ő a férfiak legjobbika, ő nem érdemlen meg egy szerény szerény leány szerelmét? Oh ha grófnő, ha koronás fővel álló nő volnék, büszkeségemet abba lelném, hogy e nemes férfi szerelmét kivívjam; oh mily édes tőle szeretetve lenni! — és én merészkedtem e szerelem édenébe magamat vélnem. én ki érdemtelen vagyok arra, hogy ily férfi szeressen! Merész voltam, bűnhődöm is érte!”

„Csak szeretném tudni, hogy miben áll nemessége? én alávaló jellemtelen férfiuak tartom.”

„Anna! kedves sógorom, mit mondasz? kérlek hallgass!”

„Avagy nem tartod jellemtelen embernek, ki szavát szegi, ki hazudik, ki egy női szívet játszik; és ő hazudott, hányszor mondád, hogy hűséget és örök szerelmet esküdött és most kitud, hogy minő szerelmet érzett irántad, hűséget bir a őtted mondani, hogy nőül nem akar; de mi több? elég szemtelén volt előtted hidegen mondani, hogy nem szeret; oh ez éghez kiáltó; nem hiában: „rút testben rút lélek lakik!”

„Kedves sógorom, édes Annám, kérlek, ne itéld őt el, ő rosszul bánt velem, elismerem, csak ne szádmalmazd előttem; — mit tehet ő róla, hogy nem bírtam szívét, nemes lelkét felfogni? kiméltetből mondá tán, hogy szeret, nem akart megsérteni. Nagy, nemes lélek, csak hozzájok hasonlókat bírnak szeretni, és én csak most érzem mily magasán áll fölöttem?”

„De Klára!” szakasztá feibe sógorója beszédjét; de ez nem engedte neki a szót, hanem folytatá:

dehmesen állja ki a tűzpróbát, míg a gyenge nőt egy meg-hüszlöt remény lesújtja, egy nem teljesült vágy a szenvedés kiolthatlan jeleit vési arczára, szívén pedig mély, ritkán egészen gyógyítható sebet ejt.

Nagyobb városokban díszes paloták mellett egyszerű szegényes házikók állnak, melyeknek dűledész falai lemál-lott vakolatuk, a lakosok kedélyállapotát többnyire híven visszatükrözik. Amott egy sápadt arcú lányka az ablak mellett ül és himoz, de dacára annak, hogy az üres erszény és talán az üres gyomor a munka bevégezését és el-szállítását sürgetik, könyvtől megválni alig bír. Hogy is bírna, mikor a regény bonyolultánál tart és kíváncsi val-jon H. gróf elvette-e azt a szerény leányt, ki oly érenye és eszes, sőt műveit volt? Tekintsünk e nő muljába jele-nébe és jövőjébe, pillantsunk bele néha lelkébe, vizsgáljuk kedélyállapotát és látni fogjuk, mily befolyást gyakorolt rá a város tanintézetei, könyvtárai, élvezetei és nyomorai val.

Egy szerény hivatalnok egybekel egy városi nővel; mindkét félnek szép hozomány van.

Az egyik jó etvágyot és harmadfélgaras jövedelmet, a másik gyönyörű legújabb divatu ruhákat, egy csomó kü-lönléle előtételt, szébbnél szébb női tulajdonokat, kispadt erszény és szintén meglehető etvágyot számít hozományai közé. — Első gazdagságnk, melyet szereznek, egy jó egész-ségnek örveendő leánya, melyet a szülők legnagyobb örö-mükre szerencsésen felnevelnek azon életkorig, a midőn is-koláztatásáról kell gondoskodni. Ez idővel a leendő világ-polgárné új acrába lép. — Szellemi képződése új alakot ölt, mert míg az iskolában a szellemi erők ébresztetnek és fejlődnek, addig eszmékie növekedése folytán kedélye is mind szilárdabb és világosabb alakokban mutatkozik.

Azon sokféle tévutakat melyekre a lélek ilyenkor ve-zettetik és melyek a fejlődő emberre gyakran döntő befo-lyást gyakorolnak, itt fel nem említhetünk, mert e vázlat szük keretében el nem férnének, itt csak szorosán tárgyán-nál szándékozom maradni.

Tegyük fel hogy az új tanuló szorgalmasan tanul, sok kitűnő tehetségekkel bír, sok versenyző között magá-nak érdemes helyet vívott ki az első, második, sőt a kö-vetkező iskoláévek hosszú során át. A leány felszédült és a komoly szellemi munka ki nem törülhető nyomokat ha-gyott kedé yében. Ezek között az ünbecsülés, mely vagy a nemes ambíció határain túl nem terjed, vagy büszke-séggé daccá fajul, nem az utolsó helyet foglalja el.

Szülői reudkívülien szeretik derék, tegyük fel hogy szép, minden esetre okos és mivel leányukat. Az atyus utolsó fillérért odaadja egy új ruháért, az anya gyermeké-nek alárendeltjévé lett, azon egyszerű törvénytől fogva, hogy a szellemi erő hatalma mindenkor uralkodik környe-zete fölött. Csuda-e, ha ily körülmények között a leánynek téves, sőt egészen ferde nézetei vannak az életéről? — A milyen szorgalmas tanuló volt, olyan hanyag a házi dol-gokban, mert hisz ő sokkal szebben rajzolja magának ki jövőjét, semhogy valaha a főzőkanállal, vagy más ily tár-gyakkal közelebb meg keljen ismerkednie

A teremtő phantázia már az isko falai közt ébredt fel, a midőn a mythológiát és a világtörténetet tanulta, azon kívül sokat olvasott már, hisz az iskolának saját könyvtá-ra van. Mennyivel több élvezetet nyújt egy szép regény olvasása mint a porhanyóvá vált asztalkendők kijavítása, vagy a harisnyakötés gépies művészete. Es a mamácska az olyan jó anya, hogy ritkítja párját, ellát ő mindent és jó-vahágy mindent.

Eljő az idő, midőn a szív hurjának első fájdalmas de-édes érzetet szülő rezzenése, a leánya egész valóját átjárja.

Vajjon melyik regényhős volt az, ki kísértet kézzel szíve szentségébe nyult és a végzettes hárt megpendíté? Talán éppen azon H. gróf, ki ama szerény leánykát anny-nyira szerette? — Most már az ábránd képek egész se-rege születik, egyik szebb és tarkább a másikkal. Egy egy regényhősöben önmagá ismeri fel, a leánya el el mé-láz, lesüti szenvedélytől égő szeméit, keblében a szív han-gosan dobogni kezd, tekintete keresztül véli törni a jövő sötét leplét és ott minő szépeket, minő éragadtatásokat lát! — Ez azon korszak, mely a serdülő leányt, mint a na-pheve a gyümölcsöt, megérieli és mint a nyíló róza, mintha várná letérését, ugy vár a leány is, kit? mit? — Önmaga sem tudja, — legtűrelmetlenebbül eszményképét. Egy hó a másik után múlik, de a várua várt nemjő! — Az emberek, melyekkel érintkezni sorsa engedi, oly szimplák, oly egy-szerűek, oly pörissak.

Végre valahára közelig az eszménykép! — Egy dandi magy a szük utcán végig, botjával jobbra balra hadonászva, talán hitelezőjéhez siet. Tudjuk, hogy az etéle embereknek, minő csalétek egy pár szép szem, egy pár arc, mely aurora hajnalával versenyez. — Beszéljek még tovább? — Az eszménykép megtetszéstül, meg is érkezett, be is fészkelte magát a leány szívébe és ott kényuralmát megalapította.

„Egy valamót teszek neked, tudom, hogy pirongatni fogsz, de nem tehetek róla, egy sejtelmem van és ez min-den érvelés és tényálladék ellen azt sugja, hogy Gerőfy szeret.”

Nem akarom itt vittatni, vajjon az ugynevezett „ál-lati delezesség” csakugyan működik-e az emberben vagy nem sok van mi mellette szól, azonban annyi bizonyos, hogy vannak egyes emberek, kik kiváló jeles sejtelmi te-hetségekkel bírnak; előre érzik, hogy baj vagy öröm éri őket, és mivel saját személyükre vonatkozó sejtelmek tel-jesülnek, csakhamar arra vetemedhetnek, hogy másoknak is akarnak jósolni — s így mesterséget üzve, azon termé-szeti ösztöntől, melyet Isten öke felruházta, babonára és több effélére vetemednek.

Klárának természeti sejtelme mondá, hogy Gerőfy szereti, s azt ugyan nem tartotta valószínűnek, de szerette volna magával elhitetni.

V. tanárné látva, hogy Kláránál mindent csak az idő jótékony hatására kell bízni, a beszédnek más irányt adandó mondá:

„Klára az orvos véleménye szerint egészséged hely-reállításá végett, okvetlenül falura kell menned, mit szó-lasz ehhez?”

Klára arca örömtől sugárzott, és az öröm oly fűsős-gos volt, hogy lehetetlen azt leírni; a nő szépsége kivá-lóan emeltetik, ha köanyek közt örülni kezd; olyan ez, mintha sűrű felhők közül a nap arany sugarait szétaszója. S Klára csakugyan örült, mert részint a falu csendes zai-talan életét ugy is kedvelte és most különösen hozzá il-lőnek találta; részint mert vélte, hogy faluhelyen több alkalma lesz reá gondolni.

Öröm / Boldogság! Ti álhatatlan kacór lepkéi az élet vadonának, ti az emberek szívnedvét jöttök kiszívni, az feltárja szívét számotokra, ti megraboljátok és hamar el-tűntök a mérhetlen vadonba. — A Sirenek bájosan da-lolnak, a sóvárgó ifjú szív elragadtatik, enged és vesztét meggyászolni egy emberélet kevés. —

Az eszménykép a mint jött, úgy egy szép napon el is tűnt, a boldogtalan leány ábrándvilágát, kirabolt paradicsomát elvitte magával. — Az olvasó talán egy regény kellő közepén véli magát és az esetelt esetet egy péga-ust faggató poeta agyrémének tartja; — Tövedsz nyájas olvasó, a közélet sivar és pusztá képe ez, minden nap is-méltó jelenet, oly nyers, szembeütő színekkel esetelve mint a minőkkel e sorok írója éppen rendelkezik. Az ün-tuzeteletét, erkölcsi értékét elvesztett nő most kiábrándult; lelke szemé előtt először jelenik meg a kegyetlen való, tör, zúz és rombol a remények és vágyak világában, a szív üres és pusztá marad, a kedély legszebb virága, az élet-kedv, elfonnyad, kihál és a mi még megmarad a szívben, az égő fájdalom, gyógyíthatlan seb. A szegénység és a tehetetlenség még csak most vesz erőt e tört virágon, az egyiknek sulya nyomja, a másiknak érzete elkeseredést szül lelkében. Két ut áll előtte nyitva, a becstelenség utja bűzhödt élveivel, vagy megerőltetett munkáság, küzdés a mindennapi kenyérért. — Az első életmód azonmadár éle-téhez hasonló, mely élelybe zárva életerejét idejének előtte használja fel, a másodikon a mult emlékei csüggnék ólom súlyjal megtörve testet és szellemet. — Ugyan mé-lyiket választja? —

Ime egy ábránd világ története, — van-e a festett-től eltérő? —
Kevés! —

ROTTER VILMOS.

CZIKK-CZAKK.

— Az idek három-emberes újbórból sokat talált inni egyik rekruta, minek következtében lábai nem bírták, a korcsma előtti gödörbe zuhant, mely tele volt sarral.

— „Mit csinál kend itt ebbe a tocsába?!” kiáltott az újonczra az arra menő kaplár. —

— „Mulatok, vitéz kaplár uram!” felelt ez neki.

— „Te Jóska kaptál „Heilige Striczt”? kérdi a varga inas pajtasától. —

— „Kaptam biz én, csak hogy az enyém igen keserű volt, mert kaptafaival osztogatta a majsztram.” felelt ez neki. —

— 1848-ban egy napon kora reggel beállitának Jela-csica előőrszei az X-i majorba az ispanhoz, a csapatvezető kérdi németül az ispanot, hogy vannak-e abban a vidékben honvéd-huszarok. Az ispan az étellenben levő hegytetőjére mutatott s mondta hogy ott vannak. Erre a csapatvezető néhány szót mondott marczosaihoz, mire azok vadításnak eredtek, mert gondolták, hogy a huszarok már nyomukban vannak. Az ispan örült, hogy megtudta csálni a decskókat, mert a hegy tetején nem huszarok voltak, hanem egy fal-ka marha legelt ott, mit a kőd miatt nem igen lehetett látni.

— A B-i heites oly borzasztó kövér volt, hogy mi-dőn egyszer gőzösön utazott, teherszállító waggonba kellett neki ülni, mert a személyszállító waggon ajtaján nem fért be. —

— Egy valaki egy társaságban következőkép dicső-kedett fiáról: „Az én Henrik fiam igen jól tanult az idén, bizonyítványa majdnem mind 0-tós számokból áll ki, meg- is jutalmaztam szorgalmáért őt s vettem neki egy arany-órát” — (A deák t. i. stájának azt hazudta — hogy az 0-tós számok kitűnők, holott azok secundát jelenté-nek.) —

— Ha Tsernajeff seregét a törökök elpáholják s há-rálásra kényszerítik, úgy ő rendesen azt szokta jelenteni, hogy „csupa elővigyázatból voná vissza seregét.”

— Feleség: „Édes férjem hol voltál ily soká?”
— Férj: „A kávéházban” —

— Feleség: „Alkalmasint megint kártyáztál, nemde eltaláltam?”
— Férj: „Igen, kártyáztam” —

— Feleség: „Oh te rossz ember, ha még egyszer mersz kártyázni, úgy nem tudom mi fog köztünk történni!”
— Férj: „No no, ne oly tüzesen édes kis feleségem, hisz én csupán csak azért kártyázom, hogy egy pár forintot nyerhessek s azon neked névpapírra egy szép kalapot akarok venni.” —

— Feleség: „No ez már más, így tehát nem bá-nem, ha kártyázol!” —

— „Sógor! a kend katona fia az Y-ni útközetben elesett” —

— „Ha elesett majd felkel, hisz az nem baj, csak agyon ne löjjék, mert az már baj volna” —

— Meglátja egy deák a könyvtáros kirakatában a „Mo-kány Berci”-féle naptárt, s kezdi a címlapot olvasni, mely-nek végén ez állt: — „Csak 9 hitvány piczula” — A deák gondolta hogy csak 9 krajczár a nevezett naptár s meg-akarja venni, de mily nagyot nézett, midőn a könyvtáros mondá, hogy a „9 hitvány piczula” 90 krajczárt jelent. —

Szrony.

Vasuti menetrend.

Ervényes május 15-től 1876.

A buda-pesti időtmutató óra szerint.

indul Kanizsáról.
hova:

Vonat szám	Óra	perc	idő.
205 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4	48	reg
216	2	30	délu.
212 Buda-Pestre	4	58	reg.
232	2	6	délu.
234	11	30	estve
313 Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5	8	reg
301	11	48	estve
315 Sopronba	3	38	délu.
203 Triestbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	4	50	reg.
201	2	47	délu.

Erkezik Kanizsára
honnét:

215 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1	41	délu.
206	11	11	estve
203 Buda-Pestől	4	20	reg.
201	2	5	délu.
211	9	44	estve
314 Bécsből (Szombathely Bécs-Ujhely felől)	10	27	estve
301	4	5	reg.
316 Sopronból	11	53	délu.
214 Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felől	4	12	reg.
202 Triest- és Bécsből	1	21	délu.
204 „ és Villachból	11	—	estve

Marburgba csatlakozás Villach és Francesfestbe.
Francesfestből

Felelős szerkesztő: HOFFMANN MOR.

Hirdetések:

EPILEPSIE

levélieleg gyógyít Dr. Killisch Drezdában,
Wilhelmsplatz 4 (előbb Berlin. Majdnem
800 sikerrel gyógyítva. 249 41-52

Alteti-sérvben szenvedők

meglepo gyógyszert találnak a Sturzenegger Gottlieb, Herisauban (Schwaizban) által készített minden tekintetben ártalmatlan sérvenőcsében, alteti sérvek és anyai bajok ellen. Bizonyítványok és küszöb iratok a használati utasításhoz vannak mellékelve. Megrendelhetők fazekakban 3 frt 20 krjával, úgy magánal Sturzenegger G-nél mint a következő raktárakban: Budapestén Tommagyi F. gyógyszerár sz. Máriához Temesvár. — Pecher J. gyógy-szertár Mariahilt. 345 4-12

DIAMANT SAMU,

szücs ára

Budapestén, országút báró Orczy-féle házban,
ajánlja

legfinomabb szörme-árult

legnagyobb választékban, a legutányosb árakon:

Valódi Pézsmabőr karmantyú, 4-12 frt; gallérral 6-25 frt.	
Görönybőr	6-20 „ 15-60 „
Nerz	12-35 „ 22-50 „
Nyestbőr	10-50 „ 35-100 „
Czobolybőr	20-50 „ 35-80 „
Skünks	5-15 „ 15-40 „
Majombőr	5-15 „ 15-25 „
Jégmadár bór	8-15 „ 12-25 „

Női és uri bundák, ködmönök és köpenyek
Zekék gyapotszálból pézsmabőr prémel 30, 40, 50 frt.
„ selyembarsonyból finom „ 43, 50, 60 „
„ „ „ „ „ „ 60, 80, 120 „
„ „ „ „ „ „ 100, 150, 200 „
„ posztóból különféle prémel.
„ selyem-füllel skünksprémel.

Uri bundák városba és utravalók szüntegy utra való lábtűk, ködmönaruk, ködmönaruk legnagyobb választékban.

Megrendelések, különösen női és uri bundákra, lehető legelővidebb idő alatt teljesíttetnek. Vidéki megrendelések-nél a mérték pontos feladása keretik. Az elküldések után-vétél történnék.

Arjegyzők ingyen szolgáltatik ki.
348 1-3

Schember C. és fiai

cs. kir. szab.

hid-mérték-gyárosok

Budapestén, ország-ut, Károly-kaszárnya

ajtallak ezenel saját készítményű minden fajú inga-, sorpanyó-tized-, szárad-hidjait, marha- és gabona-mérleket, vas- és sargare-súlyait fa-, hadog-, zinn- és sargare-ürmbröket, famé-tekkel ezetnek, cs. kir. szabadalmazott petróleummérő eszkö-zőket, vas drót-szökeket.

Árak lezolesobbak.

Arjegyzők kívánatra ingyen és bérmentve

Szállítói majdnem az összes magyar királyi hiva-talok-, vasutak-, gőzmalmok-, cukorgyáraknak.

346 3-3

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz czim

apjan a sas és az én sokszorosított czégem van lenyomva.
Büntető bírósági ítéletek ismételtelen constabáltak czégem és véd-jegyeim meghamisítását; azért óva intem a közönséget az ilyen ha-misítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak amitásra vannak szá-mítva. —

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a x-szel jelölt czégeknel.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb önségélyző szere a szenvedő emberiség-nek minden belső és külső gyuladással, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rakfélék, úszók, szeggyuladás, mindennemű bennlás és sörlés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a 7-tel jelölt czégeknel.

Dorsch-halmaj-zsirolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmaj-zsirolaj valantenyi, a kereskedelemben előfor-duló, faj között az egy-ellől, mely orvosi czelokra használható. Ara egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknel.

MOLL A, Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktarak: N.-Kauzisa (x) Prager Béls gyógy. (x7) Rosenberg Jos. (x) Fesselhofer Jos. (x) Rosenfeld Bares (x) Dornér S. Csáktoraya (x) Gömze L. v. gyogy. Karád Bernatky A. gyogy. Kaposvár (x7) Kuhn J. Kapos-vár (x) Schröder Sándor gyogy. Kaposvár (x7) Werli M. gyogy. Köszeg (x7) Cassinovits Ist. gyogy. (x7) Küttel István gyogy. Keszthely (x) Schel-ter A. (x) Wünsch F. Kőrmend (x7) Ráta Jan. Szombathely (x) Pillech Ferencz gyogy. Sopron (x) Mezey And. gyogy (x) Molnár I. gyogy. Ver-őeze (x7) Bécs J. K. gyogy. Banok-Sz. gyogy (x) Filic gyogy. Zágráb (x) Miltbach S. gyogy. (x) Ingalmashoz gyogy. (x) Hegedüs Gy. gyogy. (x) Perkiat Jan. gyogy. Szalonak (x) Schwarz Gusztav gyogy. 273 36-58

Mindenkinek különös figyelmébe ajánlatik
Dr. Forty-féle átalános

mily rendkívüli gyógyereje, elválasztó, érlelő s fájdalomt csillapító hatása által leggyorsabb, legbiztos s egyszerűsével gyökeres gyógyu-lat eszközi különösen bajokban. — Ily bajok a törökgyuladás, lep-csöbúr, borkos-barcusság, sartyasztyik (Uroup, angina) mindennemű megsejtések, harapás szuras, vágás vagy égés által támadó sebek, megfrazások, darázs- vagy mélyszurások, konokkékelyk, szuszok (sejtusok) — meglepo gyors fájdalomcsillapítással — rogzott dagana-tok, gümök, talpnyok, pokolvar (carbunculus pustula maligna), meg-keményedések, gonyedó ek, verékesek, minden mirigybetegségek, gony-velyes lekélyes, igazdág amat, ujféreg, arótmirreg, vadhus, tacsarvas, csúsztu, kinczamas és megrendülások helyi csuz; továbbá a szűts nyitani labialisakadás, és sebek, ajkák, nyelvvel vagy mir gonyes női mell. — Sok nő mar csirtatú volt unokákkal, — a különben ál-kerülhetlen érvényesülj sekezi műtetnek mellőzése — egyedül ezen jelű sebtapaszt használata által menekült meg.

Vegre a poszté teljesen bemélyedt barnimező száka, vagy dar-ázs és mehlülakja csupán ezen tapaszunk rövid idő használata toy-tan annyira elöztünk, hogy azután a testből községegesev sántad kü-zse, sebészki műtet és tájdonról nélkül könnyen kibuzható, mire a seb gyógyulása nem sokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelzésege legkiseb-ben egyének száma s különös kívánatra barnikor belmúsdható hely-nyitványai által mar regén a legnyereszben elismertettek — rend-kívüli és legkülönböztöttebb esetekben megprobatik hatással és teljén sikerül eredményesülj fogva, melyek használata által meg elvült bajukban is elernek, jól megalapít it és átterjedt híret. Kelegetvevo-hal,lanul igazolja.

Egy csomag ára 30 kr., nagyobb csomagé 1 frt. Használati ut-sítással együtt postán küldve 10 arval több. — Egy frtuyi csomagunk kisebb szállítvány nem teljesítetik.

Központi küldeményező raktár: Pestén TOROK JOZSEF gyógyszerész urmal király-utczán 774 szám alatt.
Kapható: N.-Kauzisa: PHA-TER B. gyogyász. Sümegen, STAM-BORSZKY L. gyogy. SZ-FÉLÉKVÁR: BICACN I. és LIBALLA GY. gyogyász. Kaposvár: KAPOSVÁRI gyogyász. Veszprémben: FERENCZ K. Zágrábban: HEGEDÜS GY. gyogyász Győrén: LEHNER F. Zircsén: TEJFEL J. —

A l. ez gyógyszerész és kereskedő urak, ki raktárt elvállaló hajlandók lennek, felszólítanak, miszerint a részben ajánlatikak vezo gyógyszer készítőjének FORTY LÁSZLÓHOZ ezíntve: Budára (Kecskavas Ferencztor (19 sz.) beklüden szíveskedjenek, ki megren-deléseket is jótulisan teljesít.

Vidéki bérmentes ítéletek által megrendelések az árak kösszében beküldése, vagy postai utalvány vagy utánvét mellet 10-tenetes leggyorsabbban teljesítettek.

348 3-10

Kiadó hivatal:

Fischel Pál könyvkereskedése, Újvárosba utca 513 szám.

Előfizetési árak:

Egyszer 6 frt. Félévi 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr

Hirdetmények:

3 havihoz postán egyszer 7 kr. Többször hirdetésnél 6 kr

Bélyegnél 30 kr

ZALA

Szerkesztési iroda:

Hová a lap szelvédi részét illető költséget küldendő:

Újvárosba utca 513. sz.

Bármentelen levelet csak ismeri későbbi fogadtatástól el

Késztetést vissza nem küldöm

Nyitár:

Pént. 10 óra 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapest, Servita-tér 4. és Böcs I., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapest, fürdő-utca I. sz. Oppellik A. Bács, Stubenbastei 2 sz.

Zala-Egerszeg november 8. 1876.

Zalamégye bizottsága f. hó 6-án kezdte meg jelenlegi szervezetében utolsó évnegyedes gyűlését. — Szokás és szabály szerint legelsőben is felolvasztattott az alispáni évnegyedes jelentés, melyből sajnosan értesült a közönség arról, hogy a megyében a közbiztonság rossz áll, valamint a nevelés és közoktatásügyének állapota is sok kívánni valót hagy maga után. — Az alispáni jelentés törvényszerű intézkedések végett a közigazgatási bizottsághoz áttételt; a közbiztonság helyreállításának tekintetéből a szolgabírák érvelés eljárására utasítottak, különösen kötelességükre tétetvén, hogy a községi öröknek rendes kiállítására iránt szigorúan intézkedjenek, és arra a községi előljárókat felelőség terhe alatt utasítják.

Az alispáni jelentés után mint rendesen, úgy most is N. F. szóllalt fel, bucsuztatót tartván a megyei önkormányzat ravatala felett; egyszersmind üdvözlölte a közigazgatási bizottságot, melyet miután a megye közbizalmát kiérdemelt férfiakból sikerült összeállítani, indítványozza, a bizottság fejezze ki jegyzőkönyvileg a közigazgatási bizottság iránti bizalmát. Ezen felszólalás ellen több szót emeltek, különösen a közigazgatási bizottság két első tagja is, el nem ismerve azon állítást, hogy megyei önkormányzat a közigazgatási bizottság felállításával megszűnt volna; azon tekintetből pedig, mivel a közigazgatási bizottság tetleges működéséről a megyei bizottságnak tudomása sem lehet, következve a bizalom nyilvánítására, vagy megtagadására még alap sem létezik, az indítványt időelőttinek nyilvánították, és a végzés is ily értelemben hozatott.

A megye számos és terjedelmes épületeinek fenntartása évenként jelentékeny kiadásokat okozván, miután a jelenlegi körülmények között azok nem szükségesek, közülök a Szántói, és Tapolczai-aknak, úgy a Zala Egerszegi fás kertnek, és ebben levő épületek árverés útján leendő eladására elrendeltetett. A Sümegiekre nézve a becslésre és vélemény adásra kiküldött bizottság jelentése kielégítő nem lévén, az újabb is megbízott, arra is utasítottatván, hogy a városi előljárókat kérdezze meg, nem lett volna-e hajlandó a megyei épületeket megvásárolni?

Nagy Kanizsa városnak kérvénye, melyben házi szükségleteinek fedezése tekintetéből a bor és ser adóra 25 százalék pótléknak kivethetését engedélyeztetni kéri, a ministeriumhoz pártolólág felterjesztetett.

r. l.

Haszontalan elmékedések.

(—y) A megyei munka befejeztetett, vagyis inkább a rendkívüli zord idő miatt szünetel, van tehát illő arra, hogy pár órát az író asztal mellett töltsünk.

Oly tárgyról akarok elmékedni, mely e megye nagy részére nézve életkérdés, jelentékeny országos érdekekkel is bír, a megye 30—40 négyzög mértföldnyi területének felvirágzását, vagy elpusztulását hordja magával, azon felül tetemes államvagyon megsemmisülésének, vagy hasznosításának kérdésével is összefüggésben van.

Bár az Isten különös csudája által a közlekedési ministerium valamelyik tagjának kezébe kerülőnek igénytelen sorain, talán indokul szolgálának arra, hogy a ministerium magának kellő tárgyszeret szerezzen ez ügyben, mit a megye számtalan fellrattaira tenni elmulasztott, a hatóság ide vonatkozó felterjesztéseit mindenkor mereven elutasította, a nélkül, hogy tudomást szerzett volna magának arról, tulajdonképpen miben áll azon államérdékű tárgy, mely figyelmébe, felkarolására ajánlatott.

E fontos, a megye nagy részét pusztulással, az államot tetemes veszteséggel fenyegető tárgy a Keszthely — Bak, — Regedei ország ut —

Hogy még annak is, ki ezen utvonallról és annak jelentősége felől mit sem hallott, tökéletes fogalma lehessen arról, a ministeriumnak ide ragó intézkedései — sajátlag nem intézkedései — mily felületesek, hátrányosak, sőt az államra nézve, tetleges kárral járók, elmondom ezen utvonallak egész genesisét.

Ki Zalamégye térképére csak egy futólagos pillantást vet, fel kell tűnni előtte, hogy ezen megye szélességéhez aránylag, nagyon hosszú; hét völgy és négy országút metszi keresztül, hosszában pedig semmi országos közlekedés, kivéve, a két végét néhány mértföld hosszúságban érintő állam-utakat. A megyebeli utak beosztásának hátrányossága fokozódott az utóbbi években létesített vasuti vonalak által, melyek egyike szinte keresztül szeli a megyét, másik pedig Komarvárosnál érkezve e megyébe, nagyobb részben az állam uttal parallel fut. Utaink egyetlen állomással sem állanak kellő combinatiónban.

Az annyiszor elátkozott Bachkorszakban, midőn a megyei lakosság sem egyesleg, sem testületileg nem kérelmezhetett a megyehatóság saját ösztönéből kezdeményezte, a főbb hatóságnál ki is eszközölte az ugy nevezett Keszthely — Bak — Regedei utvonallak kiépítését, mely a Balatonmelléki állam-utnak Keszthelynél folytatását képezvén, onnét mintegy 10 mértföldnyi hosszúságban, a Szent Mihályi vasút állomásán, innét pedig Göcsein keresztül, Muraszombatnál, esetleg Bellatinznál a már kész posta utba szakadva, Balatonmellékét Stájerországgal egyenes összeköttetésbe hozná.

A ki tudja azt, hogy Ballatonmelléke mily ropant mennyiségű bort termel, sőt hogy a bor majdnem egyedüli terménye, melyből még a kenyérnek is kikerülnie kell; a ki tudja, hogy éppen Stájerország azon fogyasztó, mely saját silány mustjának értékesítése tekintetéből a tulságosan édes Balatonmelléki mustnak megvásárlására kényszerülve van; a ki tudja, Balatonmellék Stájerországba mily tekervényes, hosszú, annál fogva a szállítást drágító összeköttetéssel juthat; aki tudja, hogy Balatonmelléke mily mérvben szenved azt seget tüzi, különösen épületfában és ki végre ezt is tudja, hogy Göcsei terjedelmes, százezer holdakat haladó rengeteg ős erdőben tüzi, épület és műszaki fának mily teigerelt birja, mely azonban a közlekedés teljes hiánya miatt nem értékesíthető, egész erdő részek talátság miatt korhadtak, a fák kidűlnek, az erdőkben évenként nevezetes vagyon rothad és pusztul el, ki mindezt tudja, vagy ha ezen szerencsétlen vidékbeli lakos, még érzi is, csak az képes felfogni azon hatálatlan károsodást, mi ezen utvonali kiépítésének késélmessége folytán az ország ily jelentékeny részét sújtja. De nemcsak a Ballatonmellék, és Göcsei sinitly ezt, hanem hasonló hátrányt szenvednek az utvonaltól távolabb eső vidékbeli birtokosok is, mert ezen utvonallak kiützése, építésének megkezdése által a korábbi utvonallak részint megváltoztak, részint gondozás alól kiestek és most 30—40 négyzög mértföldnyi terület szaz ezerre haladó lakossága azon Mohamed koporsói helyzetbe jutott, hogy a régi utak megszüntetése, az új ut kiépítésének abban hagyása miatt minden forgalomból kiesett.

Valóban, mintha szándokos depopulatio volna a cél. — Göcsei érzi is ezt, mert az utolsó évtizedben nemcsak a lakosság száma megdöbbentőleg fogy, de már kisebb helységek tökéletesen ki is pusztultak, ugy annyira, hoy azoknak csak neve létezik, de házáinak, lakóinak nyoma sincs.

Midőn a Bachkorszakbeli hatóság a megye általános érdekének oly nagy mérvben megfelelő ezen utvonalt megállapította, azonnal államérvével annak létesítéséhez is fogott. — Az utvonall nagyobb részén elkészült legalább 5—6 mértföld hosszúságban a földmunkálatok, mintegy 3—4 mértföld kavits burkolatot kapván, mint teljesen elkészült ut, a forgalomnak át is adatott, és a közmunkából gyéren kijutó tatarozás mellett is utvonallaink jobbjai közé tartozik. Majd az egész vonal hosszában elkészült a sok ezerekbe került kőhidak, melyek közül azonban évek óta több befedetlenül áll, ugy mint azt a kőműves hagyta, minek folytán a mi még össze nem omlott is, használhatanná vált.

Azon körülmény tehát, hogy az állam ezen fontos jelentőségű utvonallak kiépítését hosszabb időre felfüggesztette, nemcsak az illető országgrésre nézve hátrányos és pusztító hatása, hanem egyszersmind kör-

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Schiller.

Népek és nemzetek azon elmetermékekben maradnak fenn, melyek elenyesttek után hagyományképp fennmaradnak. Ezekből tanuljuk megismerni az elenyestett nép szellemi haladását, erkölcsit szokásait. De nemcsak tanuljuk megismerni, hanem tanulunk is belőlök. Így képezi egy évszázad előtt virágzó nép, a görög népnek irodalma úgy szólván életét kovászát a jelenkor műveltségének. Népek és nemzetek tehát csak a hála adóját róják le, ha nagy férfiak, nagy szellemek emléket bármiképen megtisztelik, hisz ezeknek nagy részük van a népek és nemzetek szellemi haladásában, erkölcsi tökéletesedésében, sőt a mennyiben ezek működése általános emberi, a nem éppen különleges jelleggel bír, minden művelt ember tiszteletét és becsülését nagy mértékben kiérdemli. A bécsi németek ily nagyzerű tiszteletnek és becsülésnek adtak kifejezést, nov. 10-én, mint Schiller szüetése napján, midőn a németek a legnagyobb költojének, ki erkölcsi hatás tekintetében kétségenkívül felülmúlja Götthét, az universalis költőt, az akadémiai palotájá előtt álló nagyzerű ércszobrárt leleplezték, a azt különféle ünnepeiségekkel egy kötet. Több német irodalomtörténész, és joggal, mindig meddőnek tartotta azt a kérdést, vajjon Götthe vagy Schiller nagyobb-e? Mert annak is igaz van, aki azt mondja, hogy Götthe volt nagyobb, de ismét annak is aki Schillert tartja nagyobbabbnak. Mert e költő közül egyiksem pótolható a másikkal, ők kiegészítik egymást. Így Götthet kell nagyobbabbnak tartanunk, ha a költői művek művészi tökélyét és befejezettségét vesszük tekintetbe. De ha vesszük azon nép-szerűségeket, melylyel Schiller a német nemzetnél bír, a azon ropant erkölcsi befolyást, melyet Schiller művei a nemzetre gyakoroltak, kétségenkívül Schillernak fogjuk az elsőséget adni. — Schillernél a költészet az eszményi lelke-

sedés magasztos tárgya volt, melyet nem szabad az élcs és tréfa játékvá tenni. Schiller semmit sem írt, amit saját lelkesedésének mellege, s az eszményi aszépérkét át nem lengne, azért ő a legnagyobb mértékben hivatva volt az erkölcs és a szabadság költője lenni. — A mit Schiller Klopstockra, a Móssias költőjére, az kevés változtatással magára Schillerre is illik: „Az ő sphaerája mindig az eszmék országá, és mindent, amit dolgozik, a végtelebe képes átvesztetni. — Az élvezetet, melyet költői művei nyújtanak, a gondolkodási erő gyakorlása által kell megnyerünk. Az érzelme, melyeket ő oly bensőleg és hatalmasan, bennünk ébresztetni képes, érzékföltölti forráskból bugyognak elő. Innen azon komolyság, azon erő, azon fenség és mélység, mely mindent jellemez, mi tőle jó, innen a kedély folytonos feszültsége, a melyben művei olvasásánál tartatunk.” Akár lyrai költeményeit olvassuk, a melyek a benne letett, nagy eszmék és bölcselkedő gondolatok bennünket megragadnak — s a legnemesebb érzelme egész világot tárják elénk; akár balladáit olvassuk, — melyekben nem annyira a szigorúan körülírt műhallada, hanem inkább az elbeszélés nagy mesterének bizonyul; akár drámai munkáiba mélyedjünk, melyekben a világtörténelem nagy alakjai élnek és cselekednek, s melyekben a történelem szövétnékével világítja meg a haza-szeretnek, a nagy érzelmekek és eszméknek ösvényét; akár történelmi munkáit olvassuk, melyekben a befejezett klasszikus irály ragad meg bennünket; akár bölcsészeti és aszépészeti munkáit vegyük figyelembe, melyekben mely erkölcsi értelet bíró bűvár a aszépés és erkölcs örök törvényeinek kutatásában, — minden művében ama napfény-nél tisztább ragyogású gondolkozással találkozunk, mely az erkölcsi értelet nagyságával csak fokozódik.

Ennek gyönyörűbb kifejezést nem adhatott senki, mint Götthe azon utánzhatatlan költeményében, mely „Epi-log zu Schillers Glocke” cím alatt ismeretes, a melynek egyik versszaká prózái fordításában így hangzik:

Mert ő a miénk volt! A búsnke azó dörge tal hatalmasan a hangos fájdalom! Vad vihar után, nálunk a

tartóshoz kívánt volna szokni. Aszallat hatalmasan haladott szelleme az igaznak, jóvak és eszének örökkévalóságába; és mögötte változatlan fényben feküdt az, a mi benne meggyőz — az aljas. E ragyogó költeményben Götthe örök emléket állított költőitársának — Schillernek.

Népszerűsége éppen azon ropant befolyásra viheto vissza, melyet művei a nép erkölcsi érteletére gyakoroltak s így a bécsi német nép csak bírni lehet arra, hogy a költőnek köszakorás útján oly nagyzerű szobrot emelhetett.

Mert maga magát tisztelt meg a nép, mely nagyjainak emléket tiszteletben tartja.

H. M.

Egy szórakozott életéből

(Folytatás.)

„És hova menjek?”
Az tőled függ, tudod én nagyon szeretném, ha szüleinkhez mennél, ott csendesen ápolnának és nem leszes idegenek közt, hanem szeretni fognak, mint saját gyermeküket.

„Lásd, kedves sógorom, én is éppen arra akartalak kérni, hogy szálljódhoz mehessék, ha már csakugyan falura akartok küldeni.”

„Nem akarunk küldeni, de az orvos kívánja és tudod, hogy ha nem mennél el és valami baj érne, férjem örökké szemrehányást tenne magának.”

„Hisz szivesen megyek, de mondjad, meddig maradjak falun?”

„Mig felgyógyulsz, körülbelül 2 vagy 3 hónapig.”
„S nemde kedves, meg fogsz te majd bátyámmal látogatni?”

„Mindon esetre, de különben, még aszólunk a dolgról férjemmel, de most nyugodjál, nagyon megerőtötött a sok beszéd!”

vetve káros az országra is; de közvetlen veszteséggel jár, a mennyben százezer napszám eredménye, sok ezekkel létesített építkezések megsemmisülnek, részben megsemmisültek.

A megye többször felírt a ministeriumhoz ezen nagy részben kész utvonálnak államköltségen leendő tökéletes kiépítése végett — Végre az állam kezelése alá veendőnek nyilváníttott 1874-ben, de csak elvileg, mert azóta mi sem történt, a megye pedig az utak roppant mennyiségéhez aránylag csekély közmunka alából alig juttathat ezen vonalra annyit, mi a teljes elenyészéstől leendő megmentésre kívánatik. — S a ministerium — az ország szomorú pénzügyi indokából — az utvonálnak kiépítését folytonosan elodázza, mi által az építkezésekben addig szenvedett roppant károk naponként újabbakkal tetéztetnek; a megye nagy része a közlekedési eszközök megzavarása által szegénységbe, romlásba süllyed.

Mind ezek folytán a megyei bizottságnak nov. 6-iki közgyűlése az országgyűléshez felíratot intézett és összes képviselőit annak erélyes támogatására felhívta.

A megye nagy részének lesújtó állapota annál szomorítóbb, minél igazabb az, hogy a segítség sokkal csekélyebb teherrel járna, mint a mennyi jó a birtokosság jobb létében, az adó alap emelkedésében eszközöltetnék.

Megkísértem a nagy baj orvoslásának egyszerű, az állam újabb terhelésével nem járó módozatát javaslatba hozni.

A muraközi járásban a megyei utak általában oly jó karban vannak hogy azoknak fenntartására a népesség nagysága miatt különben is feleslegesen létező közmunka erőt a megye felhasználni nem bírja. Adja tehát által az állam Muraközben lévő, és különben is csekély forgalmu utjait a megyének, melyek a megyei közmunka erőből könnyen fenntarthatók; az átadandó muraközi utak helyett pedig ezek fenntartási költségeit fordítsa az állam a Keszhely-Bak-Regedei utvonali kiépítés részleteinek jó karba helyezésére. Ez által az állam terhelése nélkül, sőt tetemes állami vagyonnak megmentésével nyerne a megye, nyerne a nagy és népes vidék, száz ezereket érő terménynek értékesítése mozdították elő, mi az állampolgárok jólétét, adóképeségük emelkedését is vonná maga után.

Egyleti viszonyaink

különös tekintettel a kanizsai dalárdára

Habár egyleti életünk és viszonyaink már több oldalról lettek megvilágítva a lapok hasábjain, talán nem lesz fölösleges az egyikre — másokra még egy futó pillantást vetni.

As egyesülési mozgalom — fájdalom — nálunk szalmatűznek hasonlítóg rögtön lángolt fel; — egyletek egyletek után, testületek testületek után keletkeztek — fájdalom mondani — mert amint gyorsasággal fellángolt, éppúgy gyorsan el is aludt és ma csak sziporkákat látunk még, melyek szintén el fognak tűnni.

As ember valóban megdöbbenve áll meg, midőn társadalmi életünk az utolsó években való fejlődésére pillantást vet ott, ahol ama társadalmi élet az egyletekben van képviselve.

A kor szelleme joggal várhatja vigmányai fokozódott fejlődését és a létesült intézmények megszilárdulását, virágzását — lépést tartva saját feltartóztatlan rohamával.

Ez oly tény, mely logikailag kizár minden ellentétet és mégis mily roppant ellentéteket látunk, figyelemmel szemlélve éppen e tényeket.

Nézünk első sorban a dalárdát!
Városunk egyletei közül ez látott először napvilágot és a közönség által éppúgy anyagilag, mint szellemileg oly roppant támogatásban részesült, hogy biztosítottak véltük jövőjét. — Birt ez egylet mindazon tulajdonokkal, melyeket a kor kívánalmához képest feltételez; birt különösen azon üdvös jelleggel, mely ily egyletek főcélja: saját nemes testvériségben fűző össze, míg a társas életre is jó-tékony befolyást gyakorolt.

Klára lehajtva fejét a vánsokra és csakhamar a jólétező álom zárta le szemét.

XII.

Báldosy a tanácssterembe visszament, ott hosszabb ideig foly meg valamely fontos íkólalgyűről a tanácskozás és aztán hazafelé indult. Kartársai egy kávéház előtt elváltak tőle, ő pedig oda be ment. Rendes vendég volt ő itt és nem egy ízben mutatta szórakozottságát, a miért is általában a „szórakozott tanárnak“ nevezték.

Egy asztalhoz ült, hol több vendégek ülének, kik hangosan a politikai helyzetéről vitakoztak. A török szarab háboru volt a beszéd tárgya. Miután az egyes felek véleményüket hallatták felkérték Báldosyt nyilváníttatni véleményét; és csudák csudája tanárunk ekkor szórakozott volt, hanem a beszéd fonatát felvevén mondá:

Ma tettem e tárgyról némi jegyzeteket, ha az uraknak tetszik meghallgatni?

„Oh felette szívesen vesszük, nagyon is fog kötelezni bennünket!“ mondák mindnyájan, arczukon a kíváncsiság és az öröm látszott.

Báldosy kabátja mellzsebébe nyúlván, hogy a jegyzeteket elővegye, kezébe azonban Geröfy szolgájától átadott levél jött, azt elővevén mormogá:

„Aha majdnem elfelejtettem e levélről, melyet ma kaptam volt, nézzük mit ír nek benn?“

Báldosy a levelet febonván olvasni kezdett: „Kedves barátom!“

„Ah valóban, megtisztelő név, de ki az írója? Geröfy! valóban nem emlékszem, hogy lett volna szerencsém ez urral találkozni.“

Tovább olvasta fenhangon a levelet: „Mint tegnap előre láttam én szerencsétlen voltam, vesztettem.“

„Hm, én láttam volna ezt? azonban lehet, tán megfeledkeztem, sőt valószínű is, de nézzük csak tovább.“

A levél további olvasásánál azons mindinkább komolyabb lett, hirtelen lehajlott, az eldobott borítékot felvevé és olvasta: „As égér!“ kiálta a dolog komoly, nagyon komoly, ezzel minden további szó nélkül, haas sietett.

Bár hatalmas, felsőes tényezőként működött itt a dal.

A dal, e magasztos, szent hatalom, mely az emberi kebelben felbuzgatja az érzelmek minden nemesebb tövkenységét és amast az Istenséghez olyannyira közelíti! —

A dal csak az érzékeny szív tudja felfogni és méltányolni — és a dal — a dal kultiváló intézménye iránt városunk nemeskeblű közönsége „közömbösséggel“ tudna viselkedni?! Eléjente iránta tanusított nagymérvű sympathiájából ily hamar fogott volna ki?!

Ez előttünk megfoghatóan!

A dalárda időnkinti kirándulásai alkalmával csak bábékoszoruzottan tért haza — mindenütt várvaunk tiszteltetésé és becsültetésé emelte egyrészt, míg másrészt a társadalmi élet, a testvéri összetartás példányképét mutatá be és hagyta maga után nyomait mindenütt.

Kérdezzé a t. olvasó a budapestieket, keshhelyieket, csurgóiakat, marburgiakat stb. a „kanizsai dalárda“ felőli véleményükről. — Azok bizonyára állításunkat csak hiteltelentid és csodálkozva fogják tudomásul venni, hogy ily egylet Kanizsán a működő erők folytonos elpartolása miatt romlásnak indult. —

Akárminemű alkalomkor, ahol a város valamely ünnepelet férfiu üdvözléte — méltó alakban akart tündökölni — ott volt a dalárda, mely a polgári közérületnek, a magyar lelkesedésnek oly lélekemelő hatással bírt tolmácsa lenni; ott volt a dalárda alapszabályai értelmében is, ha az isteni tisztelet kiváló emelését követelték a körülmények; — ott volt egy szóval mindenütt a dalárda, ahol fényes pillanatok mutat fel városunk újabb története.

Es ez egylet ma már végvonaglásban fekszik, nemsokára megszűnik lenni; — közönyösség áldozata leendő. — A kaszt-szellem, de még felekezeti előítéletek is kárhozatra taszították; — önmagára hagyatottsága mellett néhány év óta már a vízbe fullóhoz hasonlólag egy nádazlra kapaszkodik, mely is majd megtörvé — a menekülni kívánóval együtt zuhanand alá a mélységbe.

Szerencsétlen viszonyai közepette a minden szép és nemesért lelkesülő Löwinger Ignác urat birta megnyerni néhány év előtt elnöknek, ki a legnagyobb áldozatokkal minden áron törekedett fenntartani ez intézményét városunknak. —

A dalárda történetében nehezen találunk elnököt, ki buzgósa-, áldozatkészsége- és az ügy iránti lelkesültésében vele egy osztályba sorozható volna.

Ó páratlan e tekintetben! és mindez siker nélkül és — mint mondám — közönyösséggel találkozik!

Türelméből végre is ki fog fogyni és lemondásában a „kanizsai dalárda“ utolsó döfését látjuk.

Vajha térnének vissza az elpartoltak ama zászló alá mely egy nemes művészet ápolása és társas életünk élénkítése céljából bontatott ki!

Singer Soma.

(Folyt. köv.)

A „Zala-Egerszegi szövetkezeti önszegélyző egyletről.“

A „Zala-Egerszegi szövetkezeti önszegélyző egylet“ — f. é. November 1-én tartott közgyűlésében az 1872-ik évi szeptember 1-én kezdődött s öt évre alakított folyó időszakasznak — minthogy betervezett üzleti forgalma azt mutatta, hogy az összes egyleti tagoknak törzsbetéténként igényelhetett 125 frt. kölcsön előlegei a reájok eső jutalékaik által az 5 év lejártá előtt is kiegyenlíthetnek folyó 1876-ik évi December 31-én lezárását s az 1877-ik évi Január 1-én kezdődő új időszakasznak alakítását elhatározta.

A „Zala-Egerszegi szövetkezeti önszegélyző egylet“ célja, az egylet tagjainak alkalmat nyújtani heti betétek által tőkét gyűjteni s nekik az egylet szabályai szerint heti betétek által törlesztendő kölcsönök adai; — de saját szövetkezeti tagjai kívül senkinek másnak kölcsönököt vagy előlegeket nem adhat. saját tagjai heti betétein kívül egyéb betéteket el nem fogadhat, és semmiféle más üzletet nem folytathat.

A módosított alapszabályok szerint jövőre évenként a következő év Január 1-én kezdődő és három évi időtartamra terjedő szakaszok alakítanak, minek következtében az 1877-ik évi Január 1-én kezdődő időszakaszra az aláírások ezenel megnyitának.

Az új időszakasz megalakultnak tekintetik, ha legalább 500 azaz ötszáz törzsbetét aláírva minden egyes törzsbetétre 50 kr. mint alapítási betét az aláírásokor lefizetve leendő.

Az egylet tagja polgári állás és személy külümbésg nélkül mindenki lehet, ki magát az egylet tagjául aláírja

mi által magát egyszerűs mind az egylet alapszabályainak aláveti és azoknak megfelelni tartozik.

Mindenkinek jogában áll annyi törzsbetétet írni alá, a mennyit akar, csak hogy minden egyes törzsbetét után 50 kr. alapítói betét az aláírásokor lefizetendő.

Minden törzsbetét után hetenkint 50 kr azaz ötven krajczár heti betét vasárnap délelőtt 8 — 12, vagy délutáni 2 — 6 óra közt az egylet helyiségében az egylet pénztárába befizetendő. Ezen heti befizetések teljesítésére az egyleti tagok magukat az egész időszakaszra lekötéleztetik, s e kötelezettségük alól felmentésnek vagy visszafizetésnek csak az alapszabályok 18. 19. 20. §§-ban megállapított esetekben van helye. A ki az új szakasz működésé megkezdése után két hét alatt aláírt törzsbeteteire a heti befizetéseket nem teljesíti, alapítói betétét és jogát elveszti.

Minden tag betéti könyvecskét kap, a melybe törzsbetetei száma, s a hetenkint teljesített betétei, s kamatfizetése bejegyeztetnek, s a átvevő betétszedő által aláírásával igazoltatnak. Egy könyvecske legfeljebb csak tíz törzsbetétre adatik ki, ha tehát egy egyleti tag tiznél több törzsbetét lefizetésére ir alá, aláírt törzsbetetei tizenkint külön folyó számkor alatt külön könyvecskébe vezetettnek be és soroltatnak ki.

A heti betétek, kamatok, illetékek, szóval az egylet pénzei az egyleti tagoknak nyújtandó kölcsön előlegekre fordítanak; minden egyes törzsbetétre 75 frt. az az hetvenöt forint o. é. kölcsön adatik; minden kölcsön után 6% évi kamat és 1% -ig emelhető negyedévenkénti illeték mely mindig az igazgatóság által meghatározandó, és pedig akár egyszerre akár pedig minden azon könyvbéli törzsbetét után a heti betéteket együtt az igazgatóság által meghatározandó összegben hetenkint részletekben előre fizetendő.

A kölcsönhezi elsőbbségi jogot a sorrend határozza meg, mi végett az összes tagok nevei az egylet közgyűlésében a közgyűlési elnök által sorshuzás után kiorsoltatnak, s e sorrend a jegyzőkönyvbe iktattatik, s a betéti könyvecskébe bevezetetik.

A 3 éves időszakasz lejártával az egyleti tagokkal a lezárolás teljesítettik s a mérleg szerinti törzsbetét jutaléka kinek kinek kiadatik, illetőleg nyert kölcsön előlegje kiegyenlíttetik.

Az egylet alapszabályai, melyek a zala-egerszegi kir. törvszék által az 1876 évi június 24-én 2358/1876 sz. a. hozott végzéssel tudomásul vétettek, ugy a tek. kir. törvényeszk-irattárban, valamint az egyletnél is eredetben megtekinthetők. Ezen szakaszok szerint az egylet semmi féle üzérkedési, nyereszkedési üzletet nem folytathatván s az alapszabályok szerint, a legkisebb visszaszálás is lehetlenné téve — s célja a heti betétek pontos befizetésére lett lekötéleztetés után egyedül a szorgalomra és takarékosságra ösztönzés, — a tőke gyűjtésre alkalom nyújtás és serkentés, — ugy az előlegezés által segély nyújtás levén: kétségtelen hogy a szegényebb sorsu néposztály jó létének előmozdítására, segélyezésére, de egyszerűs mind önnön javára is ezen szövetkezeti egylet útjan mindenki lehatalyosabban közreműködhet.

Ezek előterjesztése után az igazgatóság jelen aláírásait a t. c. közönséghez azon felkérésel bocsátja ki, hogy a jelzett közhasznu cél elérése tekintetéből az egylet új szakaszára az egylet tagjai minél nagyobb számban belépni ziveskedjék.

Jelen aláírásait a aláírások beszerzése s a törzsbetétenkint 50 kr. alapítói díjaknak az igazgatóság felelőségére az aláíróktól beszedése végett oly megbízással és felkérésel adattott ki, hogy az legkésőbb f. 1876. évi November hó 30-kaig az igazgatósághoz mulhatatlanul s még aláírások hiányában is beküldendő leendő, minthogy a December hó 1-és vasárnapján tartandó közgyűlés a kölcsönök sorrendje végett kiorsolásnak teljesíteni kell.

Az egylet helyiségében az aláírás naponként bármikor teljesíthető.

Kelt Zala-Egerszeg 1876 évi November hó 1-én
A „Zala-Egerszegi szövetkezeti önszegélyző egylet“ igazgatósága.

Deutsch Manó m. k. vezér igazgató. Miszory Ignác m. k. helyettes vezér igazgató. Fischer László m. k. helyettes vezér igazgató. Nagy Károly m. k. Rechnitzer Lipót m. k. Fischer Miksa m. k. Baján József m. k. Ragendorfer Samu m. k. Roenthal Ignác m. k. Rechnitz Gotfried m. k. Ruzsits Károly m. k. Pirity Lajos m. k. Szigethy Antal m. k. köz és váltó ügyvéd, mint az egylet ügyéze.

Tanuló szobájába menvén, ott szolgálja várta:

„András, nem kerestek ma engem?“

„Nem keresték Doktor urat, hanem néhány levél érkezett.“

„Aha a levél, jó hogy oszembe jutattad“ felelé Báldosy, magát egy karszékebe vetvén, fejét jobbjára támasztván, hosszasan gondolkozott; s maga elé szólott: „Életet választott, de van-e joga erre? a mint vesszük van is, nincs is; épp oly kevésbé adhatja valaki életét el. De mégis, miért nem állna szabadságunkban olyasmin tudni, mit meguntunk? mi terhünkre válik? Ki tiltaná meg, hogy e kabátot ne tépjem szét, ha inyemre nincs? Biz senki! S nagy hasonlóság van az élet és egy kabát közt, az életet direkté szülőimtől nyertem; a kabátot pedig az azoktól örököltem pénzen szereztem. És ez ur, nagyon megunhatá életét! — Öngyilkos nem akar lenni? S miért nem?“

Hm! előítélet! csak tanították volna vele, hogy az embernek kötelessége, ha életét megunta, hogy főbe löve magát; kötséget sem szenved, hogy az ember nem tenne magának szemrehányást! De oh a ferde nevelés! és im most engem választ eszköznek, véli, hogy gyenge agyába én küldjem a golyót, vagy én hasítsam ketté fejét — minő előítélet! mintha ez nem volna öngyilkosság. Minden vesztély, melybe az ember magát szükségtelentl dönti öngyilkolási kísérletnek tekinthető. — De én eszköze nem leszek! 6000 frt. ér egy emberi élet, legyen az bár a leg-hitványabb is. — De csak tudnám, hogy ki legyen ez a Geröfy. — Aha tudom már, bizonyval ez azon hadnagy, kit a táncvizigalmon láttam — oh ez megéri ez összeget, csak az eredetiség végett is. No ez embernek segíthetünk, de mi módon?“

Gondolkodni kezdett Báldosy, szemét bezárta, és így nagyon természetesen, hogy a szolgát, ki belépett, észre nem vette. Hosszasan állott ott a szolgá, várta, hogy Báldosy feléje rá, de megunván a várakozást, háta mögé lépve vállát kissé megérinté, azonban sikertelenül, néven szólta, de sikertelenül.

„Álszik talán?“ mondá a szolgá Andráshoz.

„Nem alszunk, hanem elmélkedünk,“ válaszolá ez.

„Elmélkedünk! hitvány pimasz, hát te is uradhoz számított magadat?“

„Számítom-e magam? hogy is kérdezheted, hát nem együtt voltunk tanulni, nem együtt tettük a doktor vizsgát?“

„De egyedül loptad meg urad, gaz!“

„Pszé, lelkem Katicám, csaklandós egy dolog ez, ne szólj róla, ha feleségem akarz lenni.“

De mivel nem akarok az lenni!“

„Hm, hiába 10 éve már hogy ezt mondog, megvaltozhatnád már e nótát?“

„De ha nem akarom?“

„Majd akarod, lásd kedves caicsuskám, lassacskán majd belátjuk, hogy biz nem ártana, ha a jó, szelid Andrá, kinek egy kis pénzecskeje is van, oldalunk mellett is állna, szóval: megérem még azt az időt, sirva jársz a házom előtt; no mit szólunk hozzá?“

„Nem szólunk, ha nem ha nem halgatsz, majd ütünk, de most azt parancsolom, hogy uradat keltad fel!“

„Hisz mondottam már, nem alszik, hanem elmélkedik.“

„Lehetetlen, hisz fel kellett volna már ébrednie, hozaszu csevegésed közt.“

„No látszik, nem érted a tudományt, mindjárt fölbered, hogy szólítsam angol, spanyol, görög, örmény vagy francia nyelven?“

„Beszélj magyarul, ugy is tudom, hogy egyebet nem tudsz, semmire való!“

„No, no, látszik, hogy nem is ismeraz, de majd jobb idők is jönnek.“

Ezzel oda lépett a tanár székéhez, vállat érintvén, hangosan kiálta: „Doktor ur keresik!“

„Ah!“ kiálta Báldosy, mint egy varázshatásra székéről felkelve — keresnek?“

„Igen is, keresik!“

„Valóban sietős lehet az urnak a mennybemenetele, hm, hm és hol van?“

„Itt áll.“

Helyi és megyei hírek.

A „Zalamegyei Gazd. Egyesület” elnöke, n. Glavina Lajos úr, a n.-kanizsai kerék. testület által, a n.-kanizsai gabona és borvására körüli fáradozásaiért küldött hálafelelő iratra, Gelsei Gutmann Henrik úrnak, mint a N.-Kanizsai kerék. testület elnökének címéhez következő választ küldött:

Tekintetes kereskedelmi testület!
Örömmel vettam a nagyon tisztelt kereskedelmi testületnek 1876-ik évi November 3-án kelt nagybecsű nyilatkozatát, melyben a N.-Kanizsán megtartott gabona és borvására körüli fáradozásaiért köszönetet szavaz.

A gabona és borvására megtartását Zalamegye gazdasági egyesülete rendelvén el, nekem csak annak végrehajtása körüli teendőket vezetése jutott; mit annál könnyebben teljesíthettem, hogy N.-Kanizsa városa és a nagyon tisztelt kereskedelmi testület által buzgólag támogatattam, miért a nagyon tisztelt kereskedelmi testületnek viszont őszinte köszönetet mondok.

Örvendtem nagybecsű levelükben kifejezett azon kölcsönös önérték, hogy „házánk gazdasági és kereskedelmi felvirágzása a két fontos közgazdasági ág együtt működésétől függ.” Csak e meggyőződés és e kettő czéljának kölcsönös előmozdítása segíthet hazánk felvirágzásán, és mind két részről az adás-vevést valódi nemzetgazdasági forgalomra emeli és megóvjá attól, hogy mint hajdan, az adás-vevésre csak spekulációt, és egyiknek a másikon czélzott nyereszkeskedése legyen.

A nagyon tisztelt kereskedelmi testület nemzetgazdasági meggyőződésének fontosságát Zalamegye gazdasági egyesülete teljesen osztván, a gabona és borvására N.-Kanizsán leendő megtartását a jövő évre is már eleve elrendelte.

Ki is ismételve köszönve az irántam nyilatkozott érzelmeiket, kiváló tisztelettel maradok

A Tekintetes Kereskedelmi Testületnek alázatos tisztelőjök

GLAVINA LAJOS

Zalamegye gazdasági egyesület elnöke

Palin, November 12-én 1876.

(Thea estély.) A n.-kanizsai társaság f. h. 11-én szombaton este tartotta meg első, táncozzal egybekötött thea estélyét, melynek sikerüléseért a legnagyobb elismerést illeti meg a rendezőket. Az egyszerűen; de nem kevésbé nagy izléssel feldisznített terem, hajnalig a legkedélyesebb társaságot látta falai közt. Feszeltenség és jókedv ritka mértékben voltak együtt. Mi e sikernek annál inkább örülünk, mert teljesen igazolja azon régebben kifejezett föltevésünket, hogy a társaság életrevaló egyesület, amely már most városunk társaságaitól, nélkülözhetetlen, hangadó intézményévé fejlődik. S már most azoknak a sor, kik eddig bármilyen okból magukat a társaságtól távol tartották, hogy annak tagjaivá legyenek, nem éppen egyedül a Társaságnak érdekében, hanem saját érdekében is. — Ekkor lesz városunknak a társaságban olyan intézmény, mely fokozatosan növekedett erejével nemcsak hivatva, de képes is lesz sokat tenni.

(Deák Ferencz születésének emlékére.) A helybeli községi elemi tanoda egy kis ünnepélyt rendezett e hó 14-én. Reggeli 8 órakor a tanuló ifjúság szent misét hallgatott a plébánia templomában, melynek végzetével a népiskolában összegyűlekezve, értesülésünk szerint Hajgató Sándor úr változta a népiskolai és felső leányiskolai növendékek előtt Deák életét és jellemét. —

Deák Ferencz születésének emléke a helybeli polgári tanodánál is megünnepelezték, hol két-két osztály, egy terembe összegyűlvén a polg. isk. nyelv és irod. tanár a tanuló ifjúság előtt szabad előadásban jellemezte Deák Ferenczet, a megye nagy szülöttjét, mint honfiút, mint embert, mint a király és a nemzet bölcs tanácsadóját, kinek elbunyta mindenütt részvétet keltett, hol a hazafiúi, emberi és polgári erényeket becsülni tudják. Önzetlen és mosolygós jellemét ragyogó példányképeül ajánlotta a tanuló ifjúságnak.

(Egy 14 éves ifjú öngyilkossága.) Veszprémből írja nekünk B G e hó 10-én kelt levelében: „Egy Hollosy Dező nevű, 14 éves, a gymnasium A. osztályába járó tanuló, — a helybeli ügyvédnek fia, e hó 6-án pisztolyal vetett véget életének. Atyjához czímelve egy levelet hagyott hátra, melyben öngyilkosságának okául életuntagságot hoz fel, mondván, nem akar többé szenvedni, a miután az élet örömeit nem élvezheti öngyilkossá lesz. — Igen szomorú jelét látjuk korunknak abban, mikor már 14 éves tanuló — is életuntagságból öngyilkosságot követhetnek el. — A szerencsétlen ifju temetése f. hó 9-én tartott

A tanár maga közé nézett, de miután nem látta azt kit vélt mondani:

„Hisz itt nincs senki, semmire való! — vagy pardon rosszul fejeztem ki magam, nincs oly ember, kit nem lehetne használni — hát felejtél mit mondtam és mondjad csak, hol van az ur, ki keresett?”

„Nem mondtam tanár úrnak, hogy ur keresi.”

„Hát ki?”

„A tanszasszony szolgálója.”

„Az, aha! látom már, mondja csak — szóla a szolgálóhoz fordulva; ugy-e a kedves anyám? szegény nő!”

„A tanszasszony miért is sirna?”

„Miért, szegény leány, de nem érted azt, nem tudod, hogy egy anya mit érez ilyenkor — nemde néked nincs gyermeked?”

„Elfelejté Doktor ur, hogy nincs férjem!”

„Igazad van, bár a férj nem közvetlenül szükséges — no de mondjad, ugy-e anyám szólni akar velem?”

„Meglehet, hogy szólni is akar.”

„Meglehet? ugyan hogy szólhatsz így, hát mi más lehetne, a miért ide küldötték?”

„Hogy megkérkezem Doktor urtól, vajlon vacsoráját szobájába hozzuk-e, vagy le jön az ebédlőbe?”

„Láss csak az ember,” mormogá Báldosy, mintegy magához szólva — „mint csaltokoztam, azt hittem hogy megtudta már anyám az egész dolgot és eleve féltem, hogy szegény sirmi rimánkodni fog — no de jobb így — —”

„Felhozzuk a vacsorát?” kérde a szolgáló.

„Minő vacsorát?” viszonzá Báldosy, kit a kérdés gondolatából felvert.

„Hát a vacsorát.”

„Jól van, hozzád fel, kérlek anyámnak mitse szólj arról, mit hallottál.”

A szolgáló kiment.

Báldosy fel alá kezdé járni, gondolataiba elmertülve, maga elé mormogott:

„Eszköze én legyek? — 6000 forint? tán lehetne még segíteni?”

körösvért mellett. A végzettségadással jelenvolt a veszprémi kegyesrendi gym. tanuló ifjúság, grászlobogóval, s a tanári kar, és nagyszámú résztvevő közönség. —

Üröményi József főispán ur 6 Máltozága, a helybeli polgári tanoda számára több kiűnő francia rajzminiat küldött, melyek közül különösen nagybecsűben a főispán kivitteli nagy mesterek után készült tanulmányfők. —

Főtisztelendő és Nagyszámú Kádás Rudolff, győrtankerületi főigazgató ur e hó 12-én érkezett városunkba, ja kegyesrendiek helybeli főgymnázium látogatására.

(Hymen.) Fellegi Victor, m. kir. minisiteri fogalmazó és az Apollo zeneműfolyóirat szerkesztője e hó 11-én kelt egybe Diyald Ilona k. a. Diyald József, m. kir. pénzügyi tanácsos leányával Selmezen.

Gyászír. Oszv. Andrásy Károlyné grófnő, külügyminisiterünk anyja, f. hó 10-én halt meg Szőlőcskén (Sátoralja Ujhely mellett) 77 éves korában. Az agg grófnő, ki évenként a tiszta egy részét letenei szép kastélyában töltötte általános tiszteletben részesült. A letenei iskolás gyermekeket minden esztendőben vizsgálat alkalmával meg szokta ajándékozni, a kiket különben is szívesen, nyájas bánásmóddal által megnyer. — Letenyéről hármann indultak a grófnőnek Terebesen leendő temetésére, Foly Bernát, tisztartó ur; Filippácsics r. k. plébános és Tamás Ferencz letenei polgár. — Örök béke lengjen a derék honleány sirja fölött. —

(Felolvasás Petőfiről.) Veterán írók, Vahot Imre felolvasása Petőfiről, amint utólag is értesülünk csakugyan e hó 19-én vasárnap lesz a városban teremében, melyet e czélra városunk egyik nemes hölgye szépen fel fog díszíteni. Miután eddig hozzánk az e felolvasásról illető meghívás nem érkezett, hallomás után közhíjjuk olvasóinkkal, hogy a belépti díjak 1 frt; illetőleg 60 kr-ban vannak megállapítva. Mi biztosan hisszük, hogy Vahot Imre felolvasása nagy közönséget fog vonzani a városház termébe. A tárgy fölötté érdekes s a felolvasó személyisége elég biztosíték a felolvasás kitűnő voltára. Különbösen a fiatal hölgyeink figyelmét hívjuk fel e felolvasásra, nehogy a keserű igazság vádját vonhassák magukra, mely Petőfi e sorraiban fekszik:

„Lesz e gyümölcs a fán, melynek nincs virága,

Avagy virág vagy te, hazám ifjúsága?

Jaj az olyan kertnek!

Jaj még annak is, mert megverte az Isten

A hol mint ti vagytok, magyar ifjak ilyen

Virágok teremnek.”

Tisztelt munkatársunk és barátunk Czizány Károly, ügyvéd ur, kinek jeles tollalval már jó idő óta nem találkoztak olvasóink — egy idő óta gyengélkedik. Azon őszinte óhajunknak adunk kifejezést, hogy t. barátunk minél előbb épüljön fel.

(Egy ember, a ki villanyt eszik.) Ugyancsak Veszprémből írják nekünk: A veszprémi gyufagyárban e hó elején egy munkás fogadásból egy kanál villanyt evett; edacára annak, hogy csak három órával ennek megtörténte után hivatott az orvos, Dr. Sandorfy Miksa úrnak mégis került ezen ember életét megmenteni. Jelenleg egészsége ugyan már teljesen helyre van állítva; büntetésül azonban a gyárból azonnal elbocsátott.

(Ézst menyegző.) Mayländer Lipót gatorföldi; gőzmalomtulajdonos és birtokos e hó 12-én tartotta meg családjá, számos rokonok és ismerősök körében ézst menyegzőjét. Kívánjuk, hogy a derék polgár és jó családapa érje meg az arany menyegzőt is jó erőben egészségben. —

Muraszombathói e hó 4-eről a következőt írják a „Budapesti Napilapnak”-nak:

A regale jog megszüntetése már évek óta hangoztatik s mégis ki tudja, mikor fog az megtörténni. Egy adatot kívánok fölhozni arra nézve, hogy a regale jog monopolizálása egyes helyeken mily káros, nemcsak egyes városokra, de egy egész vidékre is. Városunk egy 110 községből álló kerület központja. Itt van a járásbíróház, adóhivatal, szolgabíró hivatal, stb hol mindennap számos ügyes-bajos ember megfordul, sőt adó-s más ügyekben igen gyakran majd a megye központjából s máshonnan fordulnak meg nálunk emberek. S dacára ez élénk forgalomnak, mégis csak egy olyan fogadónk van, — melybe szállni lehet, egy szobával. Ez nagy baj az illetőkre, de még nagyobb baj vidékünkre s városunkra. Városi életünk nem bír kifejlődni, mert a minden tekintetben városi kényelmet nyújtó a hozzánk másfél órányira fekvő stájerországi Regedőbe siet mindenki s ellehet mondani, hogy ez idegen város vidékünk központja. Pedig másképen lehetne ez, ha a regale jog monopolizálása városunk gyarapodását tönkre nem tenné. Voltak panaszok s kérvények; de mind hiába, a regale tulajdonos mindazt nem akarja meghallani s nem

Ezalatt a szolgáló vacsoráját felhozta, asztaláról a könyveket lerakta, megteríté, és az izletes ételek mellé egy palack finom bort is tett. Mig ő fel és alá jár szolgálja, a bort egy üvegre töltvén, lassacskán elfogyasztá annékkül, hogy ura észre vette volna. Az ételek hűlni kezdettek, szolgálja gondolván, hogy az ételek kihűlvén, jóságukból veszteneének; avagy a hosszú állás és várakozás közt éhessé lehetett — az ételeket is lassacskán elemeszté.

Végre a tanár hozzá fordulván mondá: „András még nem hozták fel vacsorámat?”

„Vacsoráját? de hogy is nem hozták volna fel?”

A tanár a terített asztalra nézett, oda akar: ülni, de látva, hogy az ételek elfogyasztattak volt, szolgálját kérdező, vajlon az ételek hova jöttek.

„Hisz tanár ur, ette azokat meg!”

„Lám, lám, András, majdnem egészen elfelejtettem, de a bort?” — ezzel az ilres palackot felemelte, ni ni ezt is kiittam?”

„Ki a vacsorát eszi, a bort is ki kell csak inni.”

„Igazad van, avagy nincs is igazad — mert hány ember él annékkül, hogy a vacsorához bort igyek és hányan vannak kik bort isznak és vacsorál nem esznek.”

De hagyjuk most el — hisz ugy is késő este van, tanárunkat, kinek egyedüli hibája a szórakozottság. Hibája! ha a szórakozottságot hibának nevezhetjük; ámbar mi nem tartjuk annak, mert a szórakozottság csak akkor származik, ha egészen egy tárgyon csüngünk, avagy hogy gondolataink változnak, képzeld tehetőségünk nagyon gyorsan működik. Ámbar a szórakozottság — legyen a kettő, közt, bármelyik is az oka — kártékony lehet, még sem mondhatnók azt nevétegesnek, mert tehet-e az illető róla hogy őt a természet kiválóan megáldá? —

XIII.

Gerőfy szobájában vagyunk.

Reggeli 8 óra lehet.

Gerőfy egy karszékben ül. Láthatni hogy az éjtel nyugtalanul tölté.

Arca halványabb volt, mint azelőtt; most fölkel a

akar egy fogadót építtetni makacságból, a mely a közönség igényének megfelelően, másrészt vidékünk anyagi lendületének előmozdítója legyen. A sok panaszra s ezek közt tekintélyes férfiakra, mint adófelügyelő s mások, az itteni szolgabíró az általánosan érzett bajt orvosolni kívánván engedélyt adott egy szálloda megnyitására oly módon azonban, hogy a regale jog ne sértsessék meg. Erre a regaletulajdonos fellebbezést privátim és direct utón a megyéhez s ott az ügyet a regale tulajdonos javára döntötték el. Ezuttal tartózkodunk minden meggyőződéstől, mert ez ügy jelenleg a belügyminisiteriumhoz füllebbestetett; most csak fölhevni kívánjuk az illetőket, kik ez ügyben dönteni hivatvák, hogy ne tekintessék azt, hogy a regale tulajdonos a kormányhoz közel áll, hanem tekintessék egy oly vidék anyagi viszonyait, melynek nincs vasútja s így nem szabad megfosztani lehetőségét, hogy gyarapodjék, más uton teremtven magának kereskedelmet, és egy központ minden igényeinek megfelelően. De meg tekintettel kell lenniük arra is, hogy vidékünk népe és az itt meg nem szállható utasok ne idegen országba hordják pénzüket ne legyünk kénytelenek magyar pénzzel stájer várost gyarapítani. Orvoslást várunk a kormánytól és hisszük, hogy egy vidék népének óhaja többet fog yomni, egy magyar „nem akarom”-nál.

(Olcsó könyvek.) Fischel Fülöp könyvkereskedésében a következő folyóiratok szerezhetők meg leszállított olcsó áron: —

Vasárnapi ujság 1860, 1861, és 1862 évfolyamok; kötve egy egy évfolyam 3 frt. 50 kr-ával. —

Hazánk s a külföld 1867. folyam kötve 2 kötet 3 frt. —

Waldheim's illustrirte Monatshefte. 1865 teljes folyam 410 lap 1 frt 40 kr. — 1866 foly. teljes 1 frt 40 kr.

Musestunde n. illustr. családi lap 1862 és 1863, folyam; teljes 452 oldal, egy-egy 1 frt. 40 kr. — A Gartenlaube 1873. folyama 14 füzet 3 frt. — Über Land und Meer. 1871 (24 füzet 3 frt.) 1872, 1873, 1874, egy-egy folyam 26 füzet. Mindegyik folyamnak ára külön 3 frt 25 kr.

Megrendelések postai utánvét, mellett a mig a kösület tart azonnal teljesítettnek. —

(Rövid hírek.) Antonelli bibornok hosszú betegség után meghalt — Stroussberg a moszkvai esküdték által vétkekesnek nyilvánított. A büntetés a napokban fog kihirdettni. — A párisi husz temetőben 1860 óta 742, 022 hulla helyeztetett el. — Klappa tábornok iméet Konstantinápolyban tartózkodik. — Dr. Huray István balatonfüredi főorvos, a telet Budapestben tölténi. — Pozsonyban e hó 9-én az ottani német színház százados fennállásának ünnepét ülték meg. — A „Pozsony-vidéki Lapok” november 12-ki vezércikke, keserű, de nem kevésbé való igazságokat tűz ezen tényhez. — Nagy Kikinda és Bánát-Komló között a gyakori rablások miatt az éjeli postajárás fel van függesztve. — Európa egyébként onyhébb mérsékletű helyein is szokatlanul nagy a hideg. — József főherczeg családjával együtt Olaszországba utazott, ott töltendő a telet. — Az utolsó azon granátosok közül, kik száma 800-an mint testőrség kísérték Napólent Elba szigetére, e hó 3-án 90 éves korában halt meg a Párisi Lárochefoucauid nevű menedékházban. Neve Burtin L. s a becsület rend loyagja volt. —

Irodalom és művészet.

(Uj könyvek) Az Aigner Lajos, budapesti könyvkiadónál megjelenő „Magyar Könyvesház” — című vállalatunk most jelent meg 31—35 füzete. E füzetek tartalmát képezi: 31.) Tennison: Enid Király idyll. Angolból; Csákkássy József. (20kr.) 32. és 33. sz. Sz. a. T. a. m. a. s. A két Kisfaludy. (40 kr.) 34. sz. Turgenjev: A sz. óra. (20 kr.); 35. sz. V. a. r. a. n. t. a. l.: Két költői beszély (20. kr.). —

Ezen olcsó vállalatot nem elég melegen ajánlhatjuk olvasóink figyelmébe. Ez igen becses olvasmányokat tartalmazó füzetek, melyeket olcsó áruk különösen könnyen megszerezhetővé tesz, ifjúsági és egyéb könyvtáraknak is ajánlhatók. —

Uj zeneművek. Tábornok és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapestben megjelent.

Erkel Gyula. Saldosné kedvelt dalai. Hat eredeti és székely népdal, melyeket Saldosné assz. a „Leány körében” és más népszínművekben a népszínházban leggyakrabban szokott énekelni. 1 Körül van Szatmár kerítve. 2 Kerek az én kalapom. 3 Vörös bort ittam az este. Ragyogó csillagom galambom. Csicsákánál ég a világ. 4 Szeretlek an-

mintegy órahosszat rakogatni kezd — csomagol, leveleket ír, pecsétel, szóval mindast teszi, mit teni szoknok, ha egy oly utra készül az ember, honnan visszatérés soha sincs. Szomorú mütét ez; de az ember saját sorsának kovácsa levén, okozója szerencsétlenségének. Ezt könnyen beláthatja minden ember, s mégis legtöbbször másoknak avagy Istennek akarjuk szerencsétlenségünk tulajdonítani, holott ha az ügyet fürkészni akaróknak, belátnánk, hogy ritkán következhetett volna másként.

„János!” szólta Gerőfy szolgálját, ki aközben belépett volt, „átadta-e a leveleket?”

„Jelentem alásnan átadtam.”

„Csend állott be, melyet hosszabb idő után Gerőfy szakasztott meg, szolgálját következőleg felszólítván:

„Hűn szolgálta János, habár néha-néha rosszul is bántam veled — ime vedd ez órát!” — ezzel zsebjárját elővette — „emlékél és elismerésül hű szolgálódtól. Bérodet két évre is átadom, csak arra kérlek házatam el ne hagyjad; még minden rendbe nem hozott, mert meglehet nem térek ide vissza — a leveleket melyeket írva s címezve asztalomon látsz, vidd majd oda, kikhez szólnak, azok közt találás egyet, melyben M. kapitánynak ajánlak — derék, magyaros ember ő, jó helyed lesz majd nála!” —

„Jelentem alásnan, hadnagy ur, bármit mondjon is a világ, bármit határoznak is a többiek, én önt nem hagyom el, szolgálótlában akarok meghalni.”

„Tudom, hogy derék ember vagy, de nekem nem lesz szükségen szolgálóra.”

„Nem lesz szüksége szolgálóra? Csak tréfál, még soha sem láttam tisztet szolgáló nélkül.”

„Nem lesznek többé tiszt!”

„Bármi is legyen, én nem megyek el tőle, habár fizetést nem adna is, ha száraz kenyéren kellene is élnem, nem hagyom el hadnagy urat soha, jelentem alásnan!” —

A hadnagy előzékenyül a hűség e tiszta jelére; mert hiában nem maradunk érvetelenek azok iránt, kik hűséget, szeretetet vagy bizalmat mutatnak irántunk. Es által magyarázható, hogy szívélyességgel viseltetünk idővel

gyalom. 5. Székely nótá: Fiadfalvi halas tóba. 6. Azért jó az a disznótör. Enckhangra songora kísérettel, (vagy songorára külön.) Ára 80 kr.

Magyarország és a Nagyvilág 46-ik számának tartalma:

Szöveg: + Gr. Prokesch-Osten Antal. — Országk. Pona. Költ. (Illyés Bálint). — Egy boldogtalan nő Beszély. (Turgenev Iván.) Folyt. — A tizenkét hónap. IX. November. — Meghajtott róka. (F. J.) — A kis torkos. (F. J.) — Tengerzsem a kárpátokban. — China gazdasági viszonyai Olvasó azzal: „Vessélelyi Ferencz beszéde” (Irmel Ferencz.) — Színház és zene. (Nemo.) — Szobaciczus álma. (F. J.) — Betyár idők. Költői beszély. (Borúh Elemér. Véga. — Külüfélék. — Sakfeladv. — Képrejtvény. — Szerk. üzenetek.

Rajzok: + Gr. Prokesch-Osten Antal. — A kis torkos. — Meghajtott róka. — Szoba-ciczus álma. — Tengerzsem a kárpátokban.

CSARNOK.

A látszat után.

Elbeszélés.
Irta WARGA JANKA.

(Vége.)

II.

Észrevétlenül mult el egy év. November hóban vagyunk oly időben, midőn a lanyha meleg napokat a hideg légáramlat váltja fel. Az éjszakai csipőszél fútyúlva vonult végig az utcákon és az emberek borzongva a hidegtől burkolódtak be köpenyeikbe. 11 óra lehetett és délelőtt, midőn Marosy Emil gyors léptekkel Lenke lakáához sietett.

Bő köpenyét néha néha a szél azéjjel fújta ekkor látni lehetett egy díszesen össze állított kamélia csokrot, melyet kezében tartott.

Lassan lépte át a kapu küszöbét és vigyázva megkerülte a pitvart, egy melék ajtón lábujhegyen belépett egy kis szobáckába, már előre örülvén a meglepetésnek, melyet gyönyörű csokra által kedvesének szerez.

E nap reggelén volt Lenke születésnapja.

Marosy Emil körül nézett a szobában, keresett a csokornak alkalmas helyet és mosolygott szerencsésén hogy oly észrevétlenül jöhettek át a pitvaron; de a jövő pillanatban figyelni kezdett.

Haltott a szomszéd teremben beszélgetni: meg mert esküdni rá, hogy férfi hang volt.

Egy sajtóságos sejtlemről megkapva leskelődött a kuleslyukon és csodának csodája, kedvesét Sziklai Iván karjában dölve látá. Nem mert hinni szemének és halgatózni kezdett.

„Egyetlen boldogsága életemnek, te vagy édes szerelmem kedves Lenkém. Oh! vajha te is úgy szeretnél engem mint én téged!” — hallá szenvedélyes névvel beszélni Sziklai Ivánt, Emil.

„Szeretlek, jól tudod szeretted nemes Ivánom! — felelt erre érzelme reszkető hangon Lenke, — képed elfoglalá szívemben a helyet, melyre csak egyedül te tarthatasz számot; irántadi szerelmem fűdöz nappal és éjjelen.”

Ekkor hirtelen világos lett Emil agyában minden, megértte hogy miért volt oly tartózkodó majd egy év óta Lenke iránta és sötét szemfűdő borut legédesebb reményeire.

Néhány pillanatig táutorgott mint ittas és nem lévén képes lábain állani térdre rogyott.

E zajra a teremből ijedten futott ki Lenke és az ifjut megpillantva, leirhatlan zavarral rebegé: „Emil!”

Marosy Emil fölkel a földről, legyőzte fájalmát és leajtó tekintetet vetett a hűtlen remegő leányra, vette a végzeteljes csokrot, Lenke lábaihoz dobta „Születés napjára!” — Kiáltá, többet nem birt mondani, őrgyöngön föl-kaczagott s elisietett.

A szép Gabriella pedig busongva ült várró asztalkája mellett, szemei úgy ragyogtak mint két, a fényes mennye-től leluullott árva csillag könnyben fűrésztve.

„Nem, így nem éhetek tovább”, — rebegé, — és elfedé kezeivel arcát; — „Alfréd!” sóhajtá, úgy vágylak látni.

E perczben az ajtón könnyű kopogtatás hallék.....
A fiatal leány gyorsan letörle könnyeit, azt hitte Lenke

azok iránt is, kiket kezdetben gyűlöltünk. De a combiná-
tio vagyis psychologiai igazságnak vajmi sokan estek már
áldozatul. Nem egyszer halljuk, hogy egy szülő lányát
férjhez kényszeríti, meentegetvén magát azzal, hogy majd
összeszoknak. Igen, összeszokhatnak, ha a férj elég türe-
lemmel vagy szeretettel viseltetnek a nő iránt, hogy éve-
ken át ragaszkodják hozzá, hogy szeretetét elnyerni töre-
kednek. De sajnos nem egyszer történik, hogy az egyik
fél a várakozást megúván, zsarnokká lesz — de zsarnok
csak férfi, nő soha sem lehet! — De feltéve bár, hogy
össze is szokának, elszámítva a boldogtalan időt, mely
szükségeltetett, míg a változás történt, vagy mondjuk meg
az est beállott — a házasság édességét, gyönyörét soha
sem fogják élvezni; mert a házasság édes gyümölcse csak
szeretet mezején tenyészhet ésvirágozhat. Mas tekintetből
is nehezen szokhatik a nő oly férjhez, melyhez kényszerite-
tett, mert a nő a férjnek, a nő legmagas kincsét, szüzi-
ességét áldozza fel; pedig ő a kincset csak a szerelemnek
adja önkényit, így pedig férjében csak kincsarablóját látja,
kinek legazentebbjét oda adni kénytelenítették — s így két
ember élte boldogtalanán vagyon téve; ha csak egyik
vagy másik fél oly alaváló, hogy a házson kívül keres kár-
pótiást. Es ez esetre nagyon helyesnek találom Rousseau
szavait: „Ha okosak volnánk, ritkán kellene erényeseknek
lenünk;” mert nem szükség a nőnek erényesnek lenni,
ha férjét szereti, mert férj iránti szeretet kizárja az erény-
telenséget, míg ellenbe, ha kénytelenítettünk erényesnek
lenni — és ez pl. egy nőnél, ki férjét nem szereti, kény-
szer, mért nincs oly természetű a földön, ki szerelem
után nem vágyódik — csak az által lón előidőzve, hogy
vigyázatlanul, vagy könnyelműn oly férjhez ment, kit nem
képes szeretni. Mert azon erős meggyőződésnek hódolok,
hogy senkit sem lehet kényszeríteni!

De el is térünk tárgyunktól!

Lób Ignác.

(Folyt. köv.)

Jón a maga ment elébe; de amint az ajtót fölnyitá Zendy
Alfréd lépett be és Gabriella megdöbbenésel egy lépést
hátrált.

„Bocsánat kedves nagysád, szolt Alfréd hönönk ke-
zeit megcsókolva és helyet foglalva, — barátság és ügy-
társam érdekében jövök, Nagysád emlékezni fog azon ifjura
ki napjában oly gyakran tett sötét ablakja alatt.”

„Emlékezem, igen, — mondá Gabriella hidegen.

„Nos, azon ifju föl szólított hogy legyek a közvetítő
és kérjem meg számára ketét; először nagysád feleletét
vigyem neki s azután, ő majd maga fogja fölkeresni ke-
vese szülőit. — Gabriella nagysám, a felelet?”

„Örökké leány maradok!”

„Es miért marad örökké leány!”

„Mert gyűlölöm a férfiakat!”

„Es miért gyűlölöd őket?”

„Mert kiálhatlanok! mert csalják! mert nem szívelhe-
tem őket!”

Alfréd mélyen fűsöhajtott. Fűlkelt a gondolá most
fog elválni sorsa.

„Nem kell elvinnem feleletét, miután az ügytárs a
ó barát, az én pallástomul szolgál.”

Nem azon ifjuról beszéltem ki nappal sétált el ab-
lakja mellett, hanem rólam, ki az ózi rémes éjben susog-
tam ablakja alatt a kedves „Gabriella” nevet. Itt nincs
többé helyém. Isten bizonyosságom, hogy hűen, igazán sze-
rettem őnt; de a szívnek parancsolni nem lehet, ellenszenv-
vel viseltetik irántam azon kedves lény, ki szívemből a
nyugalmat örökre elrablá.

„Isten Önnel Gabriella! Legyen boldog!”

Zendy Alfréd meghajtá magát, és távozni készült.

„Alfréd! szólítá meg Gabriella suttogó hangon és
kezeivel elfűdé zavarában piruló arcát; — ne menjen el,
oh! ne hagyjon el.”

— Az igazi szerelem néma, de végre mégis kitör. —
Zendy Alfréd meglepetve állott, még nem mert hinni
szemeinek.

Gabriella az isteni hölgy, ott állott előtte tökéletesen
megváltozva; a szerelem mosolygott üdvöz hozó szeméből
és midőn az ifju örömmel fölkiáltott: „Gabriella, te sze-
retsz?” — a szép hölgy, lángoló arcát Zendy keblére
rejté, ki őt benső örömmel ölelte magához.

Alfréd lemondott utazási tervéről és a városban ma-
radt.

Szükséges e mondanunk? Egy hó letelte után, me-
gűlték a vidám lakodalmat.

Marosy Emil idővel megvigasztalódott; amit ő képte-
lennék hitt, megtette azt az idő. Balszámot csepegtetett
a fájó sebre és utóvégre begyógyult az. —

Azonban Lenke sajkája hajótörést szenvedett az élet
zivatarában. Amiként ő lett hitszegő ahhoz, ki őt igazán
szerette, úgy hagytták őt el hűtlenül mások.

Most magányba vonulva él, elpazarolt ifjúságán ke-
seregve.

— Azért tanácsoljuk, ne higgyetek a látszatnak. —
A vidáman csörgedező patak nem vaj örvényeket,
mint a lassu csöndes telletű folyó vize.

CZIKK-CZAKK.

— A G-i faluban két ablakos-tót a templom korus-
nak ablakait csináltak, s midőn már kész volt a falu bi-
rája kért tőlük nyugttát, melyet az egyik tót a követke-
zőleg irt: „Mi aulirtánk hitelesen bizonyítánk, hogy a
templom korus megablakozott. Ubriga János és az
enyim-pajdás” —

— Egy Y-i ember elment a vásárra, felesége adott
neki utraválóul szűrűjában jó zsairos langallót. Utközben
elkezd emberünk a langallóból falatozni, s érezte, hogy szá-
jában olykor kis papír darabokat is tesz be a langallóval
együtt, de ő azzal nem törődött, hanem szépen elfogyasz-
totta a langallót. A vásárra érve egy csizmát akar venni,
de rémületére a szűrűjában levő 10 írtostnem találta a csak
később jutott neki eszébe, hogy azt a langallóval együtt
megette.

Szomorony.

Vasuti menetrend.

Ervényos május 15-től 1876.

A buda-pesti időtmutató óra szerint.

indul Kanizsáról.		hova:	
Vonat- szám	Óra perc idő.		
205 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4 48 reg		
216	2 30 délu		
212 Buda-Péstré	4 58 reg.		
202	2 6 délu.		
204	11 30 este		
313 Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5 8 reg.		
301	11 48 este		
315 Sopronba	3 38 délu		
203 Triestbe és Pragerhofon keresztül Gráz és Bécsbe	4 50 reg		
301	2 47 délu		
Érkezik Kanizsára		honról:	
215 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1 41 délu.		
206	11 11 este		
203 Buda-Péstről	4 20 reg		
201	2 5 délu.		
211	9 44 este		
314 Bécsből (Szombathely) Bécs-Ujhely felől	10 27 este		
301	4 5 reg.		
316 Sopronból	11 53 délu		
214 Bécsből Gráz, Marburg, Pragerhof felől	4 12 reg.		
202 Triest és Bécsből	1 21 délu		
304 és Villachból	11 — este		

Felelős szerkesztő: HOFFMANN MÖR.

Hirdetések:

DIAMANT SAMU,

szücs áru

Budapesten, országút báró Orczy-féle házban,

ajánlja

legfinomabb szörme-árult

legnagyobb választékban, s legutányosab árakon:

Valódi Pézsmabőr karmantyú, 4-12 frtig; gallérral 6-25 frt.			
" Görénybőr	6-20	"	15-60
" Nerx	12-35	"	22-50
" Nyembőr	10-50	"	35-100
" Ozobolybőr	20-50	"	35-80
" Skúnks	5-15	"	15-40
" Majombőr	5-15	"	15-25
" Jégmadárbőr	8-15	"	12-25

Női és uri bundák, ködmönök és köpenyek
Zekék gyapotbársonyból pézsmabőr prémmel 30, 40, 50 frtig.
" selyembársonyból finom " 45, 50, 60 "
" " " görénybőr " 60, 80, 120 "
" " " nyestbőr " 100, 150, 200 "
" posztóbból különféle prémmel.
" selyem-failebből skúnksprémmel.

Uri bundák városba és utraválók szintűgy utra való
lábtűk, ködmönaruk, ködmönspakák legnagyobb vá-
lasztékban.

Megrendelesek, különösen női és uri bundákra, lehető
legrövidebb idő alatt teljesítetnek Vidéki megrendelések-
nél a mérték pontos feladása kéretik. Az elküldések után-
vételt történnek.

Arjegyzék ingyen szolgáltatik ki.

348 2-3

EPILEPSIE

levélileg gyógyít Dr. Killisch Drezdában,

Wilhelmsplatz 4 (elöb Berlin. Majdnem

800 sikerrel gyógyítva. 249 42-52

Altesti-sérvbén szenvedők

meglepo gyógyszer találnak a Sturzenegger Gottlieb,
Herisauban (Schwaizban) által készített minden tekintet-
ben ártalmatlan sérvenköcsében, altesti sérvek és
anyai bajok ellen. Bizonyítványok és köszönő iratok a
használati utasításhoz vannak mellékelve. Megrendelhetők
fazekakban 3 frt 20 krjával, úgy magánál Sturzenegger
G.-nél mint a következő raktárakban: Budapesten Tormágyi
F. gyógyszerár sz. Máriaóhoz Temesvár. — Pecher J. gyógy-
szertár Mariahilf. 345 5-12

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz címén

szólik a sas és az én sokszorosított cízelem van lenyomva.

Büntető bírság illetoek ismételtlen constatatalt cízelem és vál-
jegyen meghamisításass; azért óva intem a közönséget az ilyen ha-
misítványok vásárlás ellen, methogy azok csak álmításra vannak szá-
mlítva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a r-szel jelölt cízelemnél.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb önégyűző szere a szüved emberiség-
nek minden belső és külső gyuladással, a legtöbb betegség ellen,
mindennemű sebesülések, fe-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyit
sebek, rákfekélyek, úszók, szengyuladas, mindennemű bennias és
sérk és stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a t-tel jelölt cízelemnél.

Dorsch-halmaj-zsírolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmaj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelemben előfor-
duló, faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ara
egy üvegek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt cízelemnél.

MOLL A. Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak: N. Kanizsa (x) Prager Béla gyógy. (x) Rosenberg Jos. (x)
Fesselhofer Jos. (x) Rosenfeld Barcs (x) Dorner S. Csakatornya (x) Göncz
L. v. gyógy. K. arád Bernatzky A. gyógy. Kaposvár (x) Kohn J. Kapos-
vár (x) Schröder Sándor gyógy. Kaproncza (x) Werli M. gyógy. K. B. szeg
(x) Casasinovits Ist. gyógy. (x) Küttel István gyógy. Keszthely (x) Schlei-
fer A. (x) Wünsch F. Kormend (x) Ráts Jan. Szombathely (x) Pilleh
Ferenc gyógy. Sopron (x) Messy And. gyógy. (x) Molnar L. gyógy. Ve-
rőse (x) Bacs J. K. gyógy. Banok-Sz. György (x) Fűbe gyógy. Zagrab (x)
Műbach S. gyógy. (x) Irgalmasos gyógy. (x) Hegedűs Gy. gyógy. (x) Perleth
Jan. gyógy. Szalonak (x) Sch w a r z Gusztáv gyógy.

273 37-58

Kiadó hivatal:
Fischel Fülöp könyvtárhelyettes, Ujvárosi utca 513. szám.
Előfizetési ára:
Egész évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Hirdetmények:
4 hasabos példátör egyeztet 7 kr. többször hirdetésnél 5 kr.
Bélyegdíj 30 kr.

ZÁLA

Szerkesztői iroda:
Hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Ujvárosi utca 513. sz.
Bérmunkások levelei csak ismert keszlekből fogadhatók el.
Készítők vissza nem küldetnek.
Nyitási:
Pétisora 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapest, Servita-tér 4. és Bécs L., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapest, fürdő-utca I. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbaste i 2 sz.

9512. 220. jk.

Részlet kiírás

Zala megyének Zala-Egerszegén 1876. November 6-án s folytatva tartott megyei bizottsági közgyűlése jegyzőkönyvéből.

Glavina Lajos bizottsági tag ur felszólalása folytán az évnegyedenként tartatni szokott rendes közgyűlések számának megváltoztatása s illetőleg annak az 1870: 42 ik törvény czikk 41 § a által elrendelt tavaszi és őszi vagy is évenként 2 rendes közgyűlés tartásában való megállapítása hozatván kérdésbe, határozatott:

Tekintve, hogy az 1876: VI-ik törvény czikk életbe lépte folytán a törvényhatóság kebelében alakított közigazgatási bizottság közvetlen hatás körébe több oly lényeges ügyek és teendők mentek át, melyek azelőtt közgyűlési elintézés tárgyát képezték, s a melyek tekintetéből az előbbi időben szükségessé vált évnegyedenkénti közgyűlés tartásának indoka ma már fenn nem forog; s más felől figyelembe véve, hogy a közigazgatási bizottság a törvény rendelete szerint a folyó ügyek elintézésére végett havonként tartván rendes üléseiről és a közigazgatás összes ágainak állapotáról szóló részletes jelentést fél évenként terjesztvén a törvényhatóság közgyűlése elé, már ez okból is nélkülözi a czélszerűség alapját az évnegyedenkénti közgyűlések tartása, mert az által a megapasztott ügykörrel s teendőkkel szemben a törvényhatóság bizottságának nagyobb részt gazdálkodással foglalkozó tagjai szükségénél s így indokolatlanul vétetnének igénybe; s végre tekintve, hogy valamint egy felől a közigazgatási bizottság a közigazgatás összes ágaira s tüzetesen a közigazgatás vezetésére úgy a pontos foganatosítás ellenőrzésére kiterjedő közvetlen hivatása és a törvényhatóság bizalmának választottjait s a szakközvegyeket magában foglaló szervezete kellő biztosítékát szolgáltatja a felmerülő ügyek s teendők gyors és sikeres elintézésének, úgy másfelől nem kevésbé nyújt biztosítékot az 1870: 42 ik törv. czikk 42 §-ának rendelkezése az iránt is, hogy az ott a költségvetés és számadás tárgyában elrendelt tavaszi és őszi közgyűléseken kívül a netán fölmerülő körülmények által igényelt rendkívüli közgyűlések összehívattassék: mindezeknél fogva a közgyűlés az eddig évnegyedenként tartani szokott rendes közgyűlések számát az idézett törvény alapján s az ügyrendre nézve alkotott szabály 1-86 pontjának megváltoztatásával ezenül kettőben, illetőleg a tavaszi és őszi közgyűlésekben olyképp állapítja meg, miszerint a tavaszi közgyűlés minden év május havának — az őszi pedig szeptember havának 1-30 hétfői napján és ha e napra ünnep esnék az arra közvetlen következő keddi napon fog megtartatni.

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Egy szórakozott életéből

(Polytáza.)

Gerőfy elszékesnyúlva ült. Átvonultak előtte lefolyt évei átelt eseményei, s e szellemi kép, vajmi kevésbé tudókli lehetett! De hogyan is volna az? Ó katonai volt pedig e pályát legkevésbé kedvelte, s tán az okból, hogy hivatásához, legcsekélyebb kedvet sem érezett, vitte őt arra, hogy kártyázásra vetemedjék, mely később szünetévé vált. Ó évekkel vagyis egy évvel előbb örömtian fogadta volna a halált; mert ekkor egyedül állott, eszmének vagy jobban mondva egy eszmének sem élt, de most másként állott a dolog; szeretettet s volt egy ember, ki hűn ragaszkodik hozzá s oh mily nehéz lehet a halál, ha csak egy teremtmény is vagy, ki bennünket szeret, ki hűn ragaszkodik hozzánk.

Levényi Antal belépése zavarát őt fel szomorú és fájdalomtelt gondolataiból.

„No pajtás, mi a manó, miért oly szomorúan? ha, ha, ha, furcsa egy historia ez!”

„Mi van oly furcsa benne? de ülj le!” —
Levényi egy székbe vetette magát.

„Mi a furcsa, hogys kérdészed est, mit vétettem én néked tegnap vagy tegnapelőtt a táncvizigalmon, hogy párbajt akarsz vívni?”

„Én teveled?” —
„Én velem, hát ki mással, avagy átkozott, nem te irtad ezt a levelet?” ezzel átnyújtá a levelet.

Gerőfy a levelet feltekintte s kiálta: „Átkozott ez a semmire kelő rószagos fráter, e csacsi a levelet!” —
„No, no!” kiálta Levényi hangosan nevetve, csak ne oly hevesen, észre vettem én a tévedést még otthon, mihelyt s borítékot megláttam, de bosszúd el, mi a manó akarsz

Miről jelen határozat kellő tudomás végett nyomtatott példányokban a bizottság összes tagjainak, valamint a megyei tisztviselőknek és a közigazgatási bizottságnak is kiadatni renceltetik.

Kiadta.

SVASTITS BENÓ m. k.

főjegyző.

A jó falusiak télen.

(Hmn.) Hamarabb mint hittük volna, beköszöntött hozzánk a kemény, hideg tél. Hó fedi házainkat rétjeinket s a mező virágai helyett ablakainkat jégvirágok díszítik. Gyönyörködhetünk bennök. A mezei munka nagyobbára megszűnt; a földmivesnek azonban kétségen kívül lesz még munkája a ház körül. Számítgatja aratásának, szüretjének eredményeit, fontolgatja, ha lefizette adóját, egyéb tartozásait, marad e még valami a hosszú télre, mely a szobára utalja. Bizony; sovánny számadás jön ki sok helyütt, — panasz az ajkón, keserűség a szívben; sem a szántóföld, sem a szőlő nem fizetett úgy, hogy volna valami túlságos tejbe aprítani való; sok helyütt sem az adósságok sem az adó lefizetésére nem jutott, a telet elég nyomorúságosan kell keresztülhúzni, míg a tavaszi munkát megkezdésével új remény nem nyílik. Addig itt ott kölcsön kell kéregetni, a jószívű hitelező ad egy kis kamatért, amely kicsinek csak azért látszik, mert a szükség e pillanatban nagy, s másképp nem lehet segíteni. De ez így megy esztendőnkön át, a teher mindjobban növekszik, s az egész speculatio végre oda lyukad ki, hogy dobra verik a jóságot, sorba mindig egy darabot. Így stüljed a nép lassankint a szegénységbe, tudatlanságba. — De nem addig az atyámia! egy jó közmondás azt tartja: Segíts magadon, majd aztán az Isten is megsegít. — Hiába mondd, nem lehet; megteszed a munkádat nyáron át becsületesen! Jól van jól; de az nem elég az udvösségre. Mit kezdsz azon a hosszú téli napokon és estéken, mikor a hó elfedi az ut nyomatát is, s a padka megöl a kutyát sem kergetné ki az ember. Elpipálsz, elbúsulsz az időt a kályha mellett, cselédeid, háznépéd is eltrécseli, legfelebb jól rosszul egy foltot varr valamely eltepelődött ruhadarabra. De jó volna, ha egyetmást tudnál faragni, készíteni, és a háznépe-

det is reá bírnád tanítani. — Milyen szépen mulnának a téli napok és esték, szorgalmas munkában, azokat a munkákat még meg is fizetnék és nyomorúságos időben is volna mindig egy pár garas a szükségések beszerzésére. — Földmivelő néptünk tehát a telet, ha nem is egészen, de nagy részben munkálatlanul tölti, a helyett hogy hasznos foglalkozással magán és háznépén segítene. Ez a munkátlanság, henyelés azonban még a kisebb baj volna. Sokkalta nagyobb baj az, ami ebből következik. A téletenség unalmat szűt, az unalom pedig korcsmába hajta az embert, ahol azután rovásra megy az ivás és dözölés, melynek a vége sok esetben véres verekedés. Ime a munkátlanság és téletenség következményei. — Mennyi bajnak a forrását lehetne eldugaszolni, mennyi rosz következménynek elejét venni, ha köznéplünk a téletenség és munkátlanság mocsárából ki lehetne emelni a munkásság és tevékenység tiszta mezejére. Mennyire elősegítené ez közbiztonságunk javulását! Mennyivel kevesebbet lehetne hallani a vasárnapoként még mindig történni szokott kihágásokról és véres verekedésekről. Mert a tevékenységnek nem csak anyagiilag gyarapító ereje, hanem erkölcsileg javító hatása is van. — Mennyire örülnék ha a jó falusiaknak is nyílnék már egyszer alkalma tehetségüknek, bármily csekélyek is legyenek ezek, értékesítésére. A legkisebb kezdetleges siker minő ösztönzéstül szolgálna nekik erőiknek jobb kifejtésére s mint lehetne útját egyengetni annak, hogy fokozatosan emberileg méltóbb életet éljen, s így mindinkább boldogulása felé közeledhessenek. Csak-hogy falusi néplünk két nagy hibája van, amit annak, aki vele csejt akar érni, tekintetbe kell venni. — Először kevés benne az ösztön, amely valaminek a megragadására készítené. Másodszor nem szeret valamibe bele kapni, aminek hasznát mindjárt be nem látja. Ide járul még az is, hogy csak akkor tesz igazán valamit, ha keményen reá parancsolnak. Néplünk ezt a sajátságát nem lehetne jobban illusztrálni, mint azzal a ténnyel, hogy midőn egyvalaki egyvalamely falu bíráját megkérdezte volna, hogy miért nem csinálja meg az utat, ez utóbbi az felelte rá, hogy: „szivesen megtennék, csak parancsolná valaki.” Az a „Hajh! ráértünk arra még”-féle vonás is sok nemes szük-

ezzel a tanárral; ha főbe lőnéd, ezt a derék fiatal embert Istenem van, első golyómat szivedbe röpítem, mert kár volna érte, kevés ily tudós taláthatni!”

„De nincs is arról szó, hogy én őt bántsam, ámbar megérdemelné, legalább kijózanodnék.”

„Fenn a mennyekben?” veté köbe Levényi.

„Akárhon is, én őt bántani nem akarom.”

„Tehát mi a manó akarsz vele?” —

Gerőfy rövidesen közölte barátjával a tegnapi vesztését, határozatát, nem hagyván el V. tanárral találkozását sem.

„Teringettél, kár lenne most est. Gábrrielhez utaznod, holott szerencséd küszöbön állasz.”

„De nincs mód menekülni.”

„Tán mégis volna?”

„Nincs!”

„Mily könnyen mondd te a szót, pajtás, hát nővéredről a bajos Szidóniáról megfeledkezted, van ott pénz.”

„Van bizon, de nem nekem való.”

„Talan nem adna?”

„Adna, de nem kérek tőle.”

„Hm, hm, búszke is vagy?”

„Vedd amint akard, de inkább meghalok, mintsem hozzá segélyért folyamodom.”

„Tegy amint akarsz, de tán mégis volna mód a menekülésre, csak időt nyerhetnél — aha van egy okos gondolatod!”

„Néked; ez valóban csoda lenne!”

„Ej pajti, Galgen-humor ez, de jobb is, ha nevetve megyünk a vesztés elé, mintha csüggednénk; de halld csak gondolatod, áldoztat hozok a barátságunk, ha e gondolatot valósnak; de se baj, kevés vesztési valóm van már e földön, és érted szivesen teszek mindent!”

„S mi az, mit tenni akarsz?”

„Nem egyéb ez pajti, minthogy nővérednek kezét kérendem; nálul veszem az adósságodat kifisztem!”

„Valóban, ha nem volnék ily szomorú helyzetben, nevetnék e gondolat felett.”

„S mi volna ezen oly nevetséges?”

„Az, hogy ezen hiedelemben élsz, hogy nővérem kezét néked adná.”

„Ej! Hát tulajdonképen mit vár? a világ tudja hogy izraelita leány és ha bár nagy vagyonnal bír is, miud a mellett megfizetésének tarthatja, ha Levényi hadnagy neki kezét ajánlja.”

„Tévedsz benne, a mennyire én őt ismerem, keszével szívét is el akarja ajándékozni, sokkal műveltebb, mintsem az őrés csimét és egy régi nemes levelet elegendőnek tartana, hogy reá jövőjét építse.”

„Tehát mit akar ő tulajdonképen?”

„Szívet és szerelmet!”

„No est nem találja nálam, tehát mi a manóhoz késdjünk?”

„Legjobb lesz, ha Doktor Báldosyt felkeresed és főkéréd, hogy golyóját röpítse szivembe!”

„Ezt egyelőre nem tesszem, hanem segélyt fogok keresni.”

„De nem fogsz találni.”

„Ki tudja, csak akad tán még valaki, ki katonai becsületünkre pénzt ad.”

„Köve hiszem, oly világot élünk, melyben mindenki pénzére kellő és elendő biztosítékot kér és est nem adhatom — és ennél fogva nem is mernék pénzt felvenni, mert nincs miből visszafizetni.”

„Sokat nyer, ki időt nyer!” válaszolá Levényi; de add szavadat, ha segélyt kínálkozok, azt vissza nem utasítod; igéred azt?”

„Szivesen tesszem ez ígéretet, mert szent és nemes kötelekek fűznek ez dlethez.”

Levényi éppen tavaszi kosszult, midőn az őreg szolgá belépett és katonai módon köszönvén ijedten mondá:

„Hadnagy ur, jelentem alásan.”

„No mi baj!”

„Egy ur aat mondja.”

seges, fontos intézkedésnek szegi a szárnyát. De mindinkább szükségessé, sőt elodáztatlaná válik, s ezt mindnyájan belátni képesek vagyunk, hogy köznépünk valamely hasznos foglalkozással töltse a téli időt. Nagy reményt helyezünk ugyan abba a mozgalomba, mely a házi ipar fejlesztése körül megindult, de a mozgalomnak általánosabbnak kellene lenni, hogy gyors és gyümölcsöző elterjedésnek örvendjen.

Köznépünk lakásai, hajlékai egészségi szempontból, de más szempontokból is sok kívánnivalót hagynak maguk után. Egészségi szempontból, mert nem elegendő világosak és tágasak; a tisztaság igényeinek nem felelnek meg. Köznépünk nem bír azon érzéssel, hogy hajlékát saját szorgalmából lakhatóbbá, kellemesebbé tegye. Pedig csak egy kis utmutatás kellene hozzá illetékes részről, egy kis akarat az ő részéről, és ez pénzbe sem kerülne. Tudjuk, egyszerűre nem megy minden, hogy sok buzgó akarat hajótörést szenvedett már, közönyösséggel, rút háladatlansággal találkozva; de éppen azoknak, kik hivatva vannak a nép erkölcsi és anyagi emelése érdekében valamint tenni, nem szabad csüggedniük, lassan de biztosan célhoz jutandnak, de — tenniük is kell, vállvetve, egyesített erővel.

AZ USZORA.

(X. Y.) A magyar országgyűlés szabadelvű pártja a napokban tárgyalta az uszoráról szóló törvényjavaslatot, melyet a kormány a parlament elé tenni szándékozik. — A legkiválóbb képviselők, szakférfiak, sőt maga a miniszterelnök is egyenesen kimondták, hogy e törvényjavaslatról nem remélnék kedvező sikert, miután a világ már régóta annak beismérése jutott, hogy a pénz nem fenyegethető s egy törvény születése határai között szabadon nem mozdulhat. A tőke nemzetközi és cosmopolitikai jellege folytán árucikké lett, a melynek árát a kínálat és kereslet természetes törvényei határozzák meg. A kormány pedig a törvényhozás mindent köteles megkísérteni és alkalmazni, hogy egy bajt, a melynek lépten nyomon akadunk szomorú nyomaira, s a mely társadalmi és gazdasági viszonyainkat teljesen tönkre tenni képes kevésbé veszedelmessé tegyen. Csak helyesléssel találhatók tehát azon tény, ha a kormány legalább kísérletet tesz a törvényhozás útján ártalmatlanná tenni az emberi társadalom e fekélyét, s ha nem is sikerül azt egészen kiirtania, legalább a törvény organumai ne kénytelenitessenek az uszorásoknál bérencz szolgáltatásokat tenni s a kamatokat illető mértéknélküli igényeik ne birjanak a jogszerűség bélyegével, ami akkor történik, mikor tőlük a törvényes elismert kamatoknál magasabb követelések behajtását kérné. Azonban tudjuk azt magából a tapasztalásból, hogy ezen a bajon csupán törvények által nem lehet segíteni. Ha azonban az emberi társadalom magát existenciájában fenyegetve érzi és azt is tudja, hogy gonoszlelkű, önző emberek a legüdvösebb törvényt is kijátszani képesek, akkor nagyon szükséges, hogy az önségélyhez folyamodjék.

Az egész társadalomnak kell egyesülnie az uszora ellen. Ez oly nemes egyesülés volna, melynek sikere el nem maradhatna. Az országgyűlési szabadelvű párt egyik szelleműs, érdemes tagja, Szontagh Pál az említett pártértekezleten azt mondta, hogy a törvényjavaslat benyújtásával azon remény biztatja, hogy az uszoráról szóló törvényjavaslati vita folytán a közönség

„Mit mond?”
„Meg akar halni.”
„Ki akar meghalni?”
„Hadnagy ur akar, jelentem alásan!”
„Ez ki azon ur?” kérdé Geröfy kérdé eg nézve barátjára.

De föllesegessé vált már a felelet, mert az ajtó megnyílt; és belépett — Dr. Bálidosy egyetemi tanár. Csodálkozva nézett a két barát egymásra, mialatt Bálidosy magát meghajtá:

„Oh ez az arc!” mormogá maga elé.
„Bálidosy ur?” kérdé Geröfy.
„Ugy? soha sem hittem volna, hogy névrokonom van, hm, hm! hm, hm; de gondoltam volna-e azt, hogy ily arczot is lássak életemben.”
„S mi oka annak, hogy tanár ur szerencsételt? — kérdé Geröfy.

„Mi oka, hm, mindjárt öket keresnek az emberek — de igazok lehet; a természetben nincs olyan, minek ka nem lenne, miért volna éppen az ember tette ok nélküli; Istenemre a férfi arczát tanulmányozni már elég ok volna, biz kár volna érte.”

Geröfy már már haragra akart lobbani, mert tudjuk, hogy azok kik szenvednek, sokkal idősebbek, mint a rendszeres körülmények közt, élő emberek, azonban Levényi őt vissza tartván Bálidosy elé lépve és mondá:

„Foglaljon helyet doctor ur!”
Bálidosy e pár szó felvert szórakozottságából s miután leült kérdé:
„Geröfy hadnagy urhoz van szerencsém?”
„Igen; barátom az,” viszonzá Levényi, Geröfyre mutatván.

Bálidosy Geröfyre nézett, fejét megrázta, mintha egy gondolatától akarva szabadulni, és ezután mondá:
„Geröfy hadnagygyal kívánék szólni!”
„Sajnos késséggel hallgatandom tanár urat!” szóla Geröfy.

az uszora ületeket becsületüknek fogja tekinteni és hogy ezen vélemény általánossá fog lenni. Ezen újmutatást meg kell szívlelnünk, általános megvetéssel kell büntetni az uszorából a nép vérén táplálkozó piócákat; s ha már nem vagyunk képesek gonosz mesterségüket beszüntetni, ki kell zárunk őket a becsületes és tiszteltünk méltó emberek sorából. — Sőt szükséges, hogy a haza becsületes polgárai egyesüljenek a közgazdasági és társadalmi rend ellenségei ellen. Elég alkalmuk kínálkozik a társadalomnak ez uraknak érzékeny megbüntetésére; többé kevésbé mind becsülygyal bírnak, hivatva érzik magukat tiszteltetbeli állások elfoglalására. Azonban ez állások kapui előtök zárva maradjanak, ok ne ülészenek, ne tanácskozzanak és ne határozzanak embertársaik jóléte fölött, a községi városi és egyéb választásoknál ne vegyék figyelembe őket. Mindenütt érezzék ok, hogy nem becsületes emberek társaságába valók.

Krisztus kikergette a kalmárokat Isten templomából, kergessük ki az uszorásokat, e vérszopó piócákat az emberi társadalomnak a becsület templomából, hadd ázzék gyalázatos mesterségüket, de legalább legyenek megbélyegezve.

Ha emellett iparkodunk a népet józan takarékoságra és munkásságra szoktatni, akkor a társadalom csakhamar megszabadul e gyönyörűsége mákvirágoktól.

Hogy a hitelviszonyok jobbítása szintén nélkülözhetlen eszköz a cél elérésére, az világos.

Egyleti viszonyaink

(Polytata)

A „kanizsai dalárda” a közhaszon, az általános jótékonyág terén is nagyban működött, sokizben a nyomor, az elszegényedtség érdekében mint kezdeményező szállt síkra, amennyire — erejéhez mérten — tölle kitélt.

Minden mozzanat, lépte a haza, a város érdekének szentelve, — minden uton-módon nyomatékosan oly intézménynek bizonyult be, mely a város, de minden honpolgárnak különleges figyelmét és pártolását nemcsak hogy megérdemli, — de mi több — h a z a f i u i s z e n t k ö t e l e s s é g é v é t e s z i.

A dalárda további fennállása, városunk érdekében áll; korunk viszonyai az idővel városi életünkben lényeges kölcsönöztek neki — és nélkülözése csakhamar válnék érezhetővé számos alkalomkor.

Meggyőződésünk szerint a városi képviselőiség közbenjárásával könnyen volna megnyerendő az ügynek a hivatalnoki osztály és a tanítói testület — és ezek hozzácsatolásával egyszerre vergődhetnék vissza amaz egyelet kezdetleges fényes állásponjtára — de leginkább azon főbb vonásában, hogy magyárosodhatnék, hogy első sorban a hazai — és így aztán nemes rendeltetése igényeinek egyáltalában erőteljesen és sikerrel volna képes megfelelni.*

Azon reménynek adunk tehát kifejezést, hogy e város nagylelkű közönsége, lelkes ifjúsága ezután behatóbb figyelemre méltatja a dalárda ügyét — és egy könnyen nem engedi romba dőlni amaz épületet, mely nagy áldozatok árán volt létesíthető, mely korunk egyik kiválóbb vívmánya — és melynek egyszeri felbomlása után nehezen sikerülne azt ismét felépíthetni.

Ragyogjon előtűnk példája azon nemes férfiaknak, kik oly lángolóan tudak lelkesülni ez intézményért, kik csakis az általánosság érdekében önzetlenül most is önfeláldozólag munkálkodnak az egyelet élén — kik a tüskén bokron át és álhatatosan előre törnek — jobb jövőt, — az átkos osztály; vallás és más előítéleti választal leomlását czélozván a társadalmi életben.

Feltevésünk és bizalmunk városi közönségünkben nem lehet hiú ábránd. — Tud ez lelkesülni minden jó és nemesért; csak egy kis szelecske kívánatik, mely a tüzet hatalmas lánggá növeszse fel.

Hadd harapózzék tehát a szalmatűz tőve — elragadva erős, örökké kifogyhatlan tápanyagot és hatalmassá kép-

* E tekintetben nem érthetünk egyet e cikk írójával. Mert akárcsak is bármilyen alakban pressiót gyakorolni, hogy valamely egyelet tagja legyen, — ez bármilyen nem is intenciókkal birjon is, nem tartjuk sem lehetőségeknek sem czélhoz vezetőnek. Nezetünk szerint a dalárda bódjé abban fekszik, hogy kevés számú tagjai sem igen lelkesülnek érte s az eszközökét nagyon gyözen latogatják, azért másokat sem képesek az egyelet kobebe odaszetni. Szerk.

„De az ügy, melyről szólni akarok tán olyan, hogy egy harmadik, —”
„Kérem tanár urat csak bátran tessék szólni, ez ur barátom.”

„S hogy ez ügyben is, melyhez valószínűleg jöhetett, nem vagyok idegen, elég lesz, ha bemutatom magam, mit eddig vizgálatlanságból elfelejtettem: Én Levényi Antal vagyok.”

A tanár meghajtá magát.
„Bizonnyal tanár urhoz jött ezen levél, melyet hozám intézett volt barátom?”

„Igen, a véletlen játéka útja a két levéllel; de hagyjuk sok teendőim vannak, Geröfy hadnagy ur” — mondá emelkedetebb hangon „ön oly lépésre szánta magát, melyet csak legnagyobb kinjában szokott az ember tenni, de nevelése sokkal vallásosabb lehet, mintsem arra szánta volna magát, hogy öngyilkos legyen, és e vallásos nevelés nagyon jó, szép és nemes; — mert önön magán tapasztalhatja a vallás jótékonyát: Vajmi szerencsés az, ki hiúni, vallását hűn megtartani tudja. —

De azt véli hadnagy ur, mivel vallása az öngyilkosságot erősen és szigorúan tiltja, nem esik ezen hibába, ha azt fogja mondani, hogy nem gyilkolom magamat, hanem eme vagy ama férfi kezébe fegyvert nyomok, és arra kényeztem, hogy reám löjjen. Mit gondol nem öngyilkosság ez? — Nem egyszerű, hanem kettős öngyilkosság és még több. Ön életét vesztü, de megtörténhetik, hogy a másik félnek lelki nyugalmát is elrabolhatja, mert fogja őt egész életét át gondolati gyanút ünni, hogy egy embert gyilkolt. — S valóban azon bűn, melyet önön magán akar elkövetetni, sokkal csakélyebb hatású, mint azon bűn, melyet öszalt embertársán követne el. Mert mi a halál, a lelki ismeret, folytonos fundálási, a bűnök folytonos tudatához képest. Bálidosy elhallgatott és Geröfyre nézett; ez lesujtva ült, mert bűnök tartá az öngyilkosságot és most egy férfi lép elébe ki helyes érvekkel bebizonyítja, hogy a halál-mód, melyet magának választott, sokkal bűnös, mint az öngyilkosság. Mit tevő legyen tehát?

szöve fényt vessen messze távolba, megvilágító minden pontosságát, ahol még setétség, elfogultság honol!!!
Most már átérünk második sorban a „kanizsai kereskedelmi ifjak önképző körére”.
Néhány éve, hogy társadalmunk meglehetősen kontingensét képviselő ifjabb kereskedelmi osztálya a szocialisták szellemi érintetlenség elszórt nyájként párolgott szerte svét és szakmabeli érdekeivel, korzabta igényeivel maga is elmaradt a mindennapi élet zűrzavarában.

Végre egynehány sarjadéka azon szerencsés gondolatra ébredett, hogy itt is az öszertartozásnak, a bár sokoldalú, de végre mégis találkozó érdekeknek egy irányt — koncentrált pontot létesítsen.

A terv csakhamar fényre vált; az érdeklődés általános és hatalmas mérvet öltött és itt is pillanatnyira édes illúzióknak tudunk rajbai lenni.
De meddig is tartott ez?

Az üdvös és oly felséges czélú eszmének szolgálatába a kereskedelmi osztály öregje apraja jelenkezett rövid idő múlva; de csak a megalakulási időpont is volt rá elég hogy meghasonlások jöjenek napvilágra.
Az értebbeknek nem convenált a fiatalabb, — a világba lépő és amarra szorult ifju; a vele való társalgásban nem akarta magát beletalálni csakhamar megfedekezvén az ügy czéljáról, mely szerint amaz ifju a vele való társalgásban művelődjék, tanuljon, hogy később ő is méltóan tölthesse be helyét, — saját érdekében és az általánossággal szemközt.

Az osztály különbség — habár határozottan jogtalanul — itt is felütötte tanýját és az oly szép épületre csakhamar felidézte az átkot, mely végeleenyésatéhez nagy lépétekkel közelíté.

Egy maroknyi lelkes része a kereskedelmi ifjúságnak nem alatta egykönnyen ott hagyni a teret és csodálatra méltó kitaratás és erőlyességgel minden áldozat és nehézségeken keresztül csúszva, maiglan is habár egyaránt ingadozó alapon fenntartja amas egyeletet — és még most sem akar reményességéről lemondani, hogy nemes törekvésének boldogabb jövő int.
Adjá Isten!

Singer Soma.

(Polyt. köv.)

Levelezés.

Győr 1876. nov. 18-án.

A győri m. kir. áll. főreáltanoda háláérzelmének igen szép tanulját adta f. hó 17-én azon öröm ünnepély rendezése által, melyet Kerényi Nándor helyettes igazgató urnak a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak előterjesztése folytán 6 caesáriai, királyi apostoli Felsége általi rendezés igazgatóvá való kinevezetését ünnepelte.

Délután 4 órakor a rajzteromban gyűlt össze az összes tanulósg. S midőn a tanári testület az ünnepelt férfit által kísértetve a terembe lépett, szűnni nem akaró lelkes éljenzes között, az ifjúsági zeneegylet megkezdte a „die Flöte” című indulót játszani. Alig hanzgottak el a kitűnően előadott zenehangjai, midőn Klein Jakab főreáltanodai VIII. osztályu tanuló a következő beszédben üdvözölte az ünnepelt férfit:

Tekintetes igazgató ur!

Mélyen tisztelt urunk!

Szerencsés azon állam, mely felismerni képes nagyjait, s boldog azon nemzet, mely e nagyokat bírja; és ép oly szerencsés azon intézet, melynek kitűnő vezetője van s boldogok tanulói, kik ily vezető alatt vannak. Boldogok vagyunk tehát mi, kik ez alkalommal ép egy kitűnő férfit, 6 ca. és apostoli királyi felsége által kinevezett igazgatókat vagyunk szerencsésök (Üben tisztelhetni. Kimondhatatlan a mi örömmünk, hogy előgre az érdem jutalmazva lett. Mert tudva van, hogy ön az intézet fennállása óta erenyedetlen szorgalommal, vakitatással és buzgó törekvéssel öntözgeté a haza kertjében növényeit, melyek jelenleg ugyancsak bimbóikka, vagy itt-ott kifakadó virágjaival kedveskedhetik, de reményelhető hogy azon növények gyümölcse megörvén, édes íze által e hazának kedves lesz és a dicső kertésznek méltó babérokoszorút szerez. Örömmel és hálattal kell belletl fejezem ki tanuló társaim uevében legforróbb köszönetemet mindazon jó indulatért, melyen bennünket e pályán vezetett; mindazon megasámláhatlan jó akaratért, melyet minden alkalommal irányunkban tanusított. Kérjük tek. igazgató urat, ne vonja meg tőlünk atyai örködésének bölcs intézkedéseit és mindig tanusított jó szándokát. A jószágos Istentől pedig kéjük, hogy engedje meg e szépen megkezdett pályán tovább haladnia,

Bálidosy csakhamar belátta, hogy Geröfy min tündök és imigen folytatá beszédjét:

„De nem is leend szükséges, hogy meghaljon. Vesztett szorgalom által a vesztéséget helyre lehet pótolni; és míg erre képes leend, ime fogadja a szükséges öszegét kölcsön gyanánt tőlem; és ha ezután is véli, hogy megsértettem, akkor szivesen adok elégtételt, de csak rendezes viszonyok közt.”

„Soha!” kiálta Geröfy, ki nem volt képtelen mást mondani: „Uram engedje, hogy kezét szoríthassam, ön derék ember és ha valaha emberre lesz szüksége, emlékezzék arról, hogy örök hálára kötelezett.”

„Hm, hm, örök hála! nagy szó! csak a teremő örök, de sokat késtem már,” ezzel egy csomag pénzt az asztalra tett és eltávozott.

A két barát hosszasan ült még szótlanul ezzel Geröfy felkelt és kiálta:

„Megyek!”
„Hová?” kérdé Levényi.
„Nővérémhöz, mire a halál sem bírt volna arra, e férfit nemes lelkűségé birt, újra segélyért folyamodom és Istenemre mondom ezután életmódom változtatni fogom. Szerencsét hozza, bár én is mondhatnám est!”
Ezzel a két barát együtt elment.

XIII.

Z. megye egyik legregényesebben fekvő falujába kisérj kedves olvasom. Nem tudom, vajlon hajlammal bíráz-e a fausi élethez, de bizonyos vagyok abban, hogyha erős elszántsággal nem viseltetel a szatalan, de kellemes falusi élet iránt; akkor R. falu megtetszeni fog; akaratlanul vágyódom a faluban csak néhány hetet is tölthetni. E falu körül magas hegyek húzódnak, mintha csak örök gyanúllának ott, hogy a falut védelmezzék; a falu egy-maga egy csinos kerthez hasonlít, melybe számos lakás van építve. Nem lehetni egy házat sem, mely előtt magas fák nem állnának. A falu mellett egy patak cserog, mely egy malmot hajt, melynek kerepelése az egész falun hallatszik.

mely esztől az görbnygök vagy talán tövisekkel benőtt legren, hanem illatos virágokkal hintett az legyen, s melyet a szélein fakadó rozák illatjokkal árasztanak el, hogy még számos másokat is képezhessen e drága hazának; miszerint ne csak mi, hanem ő is elmondhassák azt; „ön volt az, kinek bölcs vezetése alatt a tisztelt tanári kar erélye nekünk oly biztos alapot szerzett, melyre a legnagyobb és legszebb épületet készíteni törekedtünk.“ Eljén sokáig! a boldogság két nevelje e drága hon szülötteit.

E beszédre az igazgató ur egy kitűnő beszédben felelt, melyben megköszönve az ifjuság figyelmét, intette őket kitartó szorgalomra, munkásságra és jó magaviseletre, hogy így az ifjusággal meg legyenek elégedve a haza nagyjai és legelő magyar — a király. Hangos éljenzés követte szavait, melynek lecsapulgatával Dr. Szombaty Ignác, a tanári testület legidősebb tagja üdvözölte a dicsőített férfit, kérév tovább is bizalmát és barátságát. Erre egészen el-érzékenyülve felelt az igazgató ur, megköszönve a figyelmet és kitüntetését, — melylyel a testület tagjai iránta viseltettek, erre minden egyes tanár ural kezét szorította, az ifjuság lelkes éljenzése között foglalta el helyét.

A díjazó ünnepély a főreáltanodai dalárda ének előadása és a zeneegylet „Királyné öre“ című opera és a „Cagliostro“ című zenedarabok előadása után hangos éljenzések között befejeződött. Mindenki meglepődötten látta a díjazó ünnepélyről, lelkében azon kívánsággal, hogy „az ünnepelt férfit laten sokáig éltesse!“

Bencsek Béla.

Helyi és megyei hírek.

(Erzsébet napján) Főlséges királynéknak neve napját széles az országban kegyelettel ünnepelték meg mindent. Hódoló tisztelettel és szeretettel emlékezik minden magyar ember a főlséges fejedelem asszonyról, kiben a nemzet védangyalát látta szomorú, bánatos napokban; ki a nemzet szívéhez közledezt s kihez a nemzet ragaszkodik az alattvalói hűség tisztelő szeretettel párosult érzelmével; ki édes hazai nyelvünket oly szívesen beszéli, s kinek magas erényei oly fényesen tündöklének koronájának ragyogó gyémántjai mellett; ki a hon valódi anyja a szó legteljesebb és legnemesebb értelmében. Örökdjék a gondviselés főlséges fejedelemasszonyunk drága élete főtött.

— Vahot Imrénék, Petőfi Sándor élete és haláláról tartott felolvasása szép számú közönséget vonzott a város ház termébe, a minék annál inkább örülünk, mert amint a lapokból értesülünk, a felolvasásoknak nem akadt közönsége sem Székes-Fehérvárott sem Szombathelyen. Különösen hölgyeink jelentek meg nagy számmal s a tanuló ifjuság volt jelentékenyen képviselve. A főgymnáziumi zenekar Berecz Imre vezetése alatt derekasan viselte magát és megérdemelt tapakban részesült Vahot Imre felolvasását kivonatilag közöljük feljegyzéseink után. A veterán író inen Keszthelyre megy. Kívánjuk, hogy ott se legyen hiány közönségben.

— Meghívás. A „Keszthelyi dalegylet“ folyó évi november hó 25 én az „Amazon“ szálloda nagytermében táncszal egybekötött rendezéalestélyt rendez. Belépti díj: személyenkint 1 frt. — Kezdeté 7 és fél órakor.

— (Tombola.) A zala-egerszegi ifjuság f. évi November hó 25-én a „zöldfő“ vendéglő nagy termében az olvabókr könyvtára gyarapítására táncszal egybekötött tombolát rendezend. Beléptidíj 50 kr. Tombolajegy 20 kr. Kezdeté 8 órakor.

— Ifj. Domány Ferencz urtól, kit lapunkban közöltt több sikerült novellája után ismer közönségünk, legközelebb egy regény kerül ki sajtó alól, melynek előfizetési ára 1 frt. 50 kr. lesz. Erről még bővebben fogjuk értesíteni közönségünket. — A regény címe: „Lady Crovvet Ella“

(Állatkínzás) A sok egylet mellett csodáljuk, hogy Kanizsán még senkinek sem jutott eszébe állatvédő egylet alakítására felhívni a város lakóit. Már erre pedig igen nagy szükség volna. Mert az csakugyan embertelen kegyetlenség, amit sokszor Kanizsa utcáin látunk, mikor két lovat látunk egy sok mázányi gabonával terhelt kocsi elé fogva. A szekéruton csak hagyján a sze-

A csinos fehérre meszelt templom magára nyújtja fel tornyát. A templom mellett egy csinos ház áll, mely előtt egy gondosan ápolvt virágkert van. Ablakait erős szőlő tökétk koszorúzzák — ez a papi lak.

Az egész családot, mely öt tagból áll, a reggelinél találjuk.

„Anyósom,“ szóla a pap, egy tisztességes ősz fűrtű, körülbelül hatvan éves öreg, kinek arczán a szelidség és jámborság látszott, nevéhez ki valamivel ifjabb lehetett nálánál; „mint leányom írja, sógornője ma érkezik meg.“

„Hozza leten! mondá ez nyájás tekintettel.

„Rendbe hoztad e szobáját?“

„Természetes, míhelyt mondád, hogy vendéget kapunk.“

Jól van kedvesem, csak azt kívánom, hogy szerény lakunkban talán vissza azon lelki nyugadalomát, melyet egy gonosz töle rabblott.“

„Reméljük a legjobbat a mit tehettek, szívesen fogom tenni.“

„Srerelem vesztett szegény leány, szerelem kívántatik felgyógyulásához, ad azt neki, jobbat nem adhat.“

„Leányunknak fogjuk tekinteni.“

„Fiatla a sógornő?“ kérdé egy körülbelül 18 éves leány, ki eddigelé hallgatódzva állott.

„Igen még fiatal, kedves leányom.“

„Oh mint örvendek!“

„Jól van leányom, csak ragaszkodjál hűn hozzá, de nagyon félek, hogy nem fogtok egymáshoz illeni.“

„Miert kedves papám?“

„Mert te leányom vidám, örömtelt vagy, nem tudod mily nagy fájdalomt okozhatnak ross emberek; ő pedig reményétől szerelmétől megfosztatott.“

A ki volt már azon sajnos helyzetben, hogy egyik vagy másik reményétől megfosztatott, ki az emberekben már csalatkozott, és e reményvesztés, csalatkozás következtében, bús szomorú lett, az tudja, mily nagyon faj az, ha maga körül vidám arcsokat lát; de mind a mellett e látványnak is lehet jó következménye, mert képes beunni- ket sárának fakaasztani és így enyhülést nyújtani; azért boldog, ki mások örömeiben örülhet.

Lsb Ignác.

(Folyt. érv.)

gény pára csak elhúzza a terhet, hátrá a megzakadásig erőltetve magát. Az ostorcsapások egy-egy vastagon káromkodó szó kíséretében úgy is elég sürűlen esnek. De azt kell látni, hogy mily kegyetlentl kinezák a lovat, mikor valamely ház kapujába fordul a toronymagasságra terhelt kocsi; s mikor a süppedékes csatornában megakad a kocsi; és azután felülhalad minden kézzel. Neveket fogunk említeni, ha ezt ismételtlen tapasztaljuk a felfogjuk kéri a kapitányi hivatal, hogy az ily állatkínzásoknak elejét vegye. Mindennek van határa.

(Betrésses tolvajlis) Fenntartással közöljük a következő hírt: Langyiza f. hó 15-én éjjel néhány egyén tört be a korcmáros lakásába, s onnan 4 kővér ludat, lisztet, fehér ruhát és egyebet loptak el. Megidúttatván másnap reggel a nyomozás az uton egy kondóruhát és egy hálófőkötőt — találtak. A gyanu ez által a Bocskai özigányokra hárult, kiknél rövid kutatás után egy ruhadarabra akadtak, melybe a korcmáros neve volt jegyezve. Az ott levő négy özigányt azonnal el is fogták és Kanizsára kísérték. A korcmáros kára körülbelül 300 frta rág.

Az 1877-ik évi unjocozás. A honvédelmi miniszter megküldte Budapest főváros tanácsának és valamennyi törvényhatóságnak a jövő évi unjocozási előmunkálatok foganatosításáról szóló rendetelt. Ezen miniszteri rendelet egyttal tud tja a hatóságokkal, hogy mitűn az új megyei rendezés következtében, az egyes sorozó járáások új beosztás egyhamar nem fog teljesedésbe mehetni; nehogy az unjocozás ez által halasztást szenvedjen, a jövő évi sorozás még a régi sorozójáráások szerint lesz foganatosítandó. A hadkötelesek közönségkénti összeírásának f. év november 30-áig be kell fejeznie lennie.

(Olcsó könyvek.) Fischel Fulöp könyvkereskedésében a következő folyóiratok szereshetők meg leszállított olcsó áron:

Várnap ujság 1860, 1861., és 1862 évfolyamok; kötve egy egy évfolyam 3 frt. 50 kr-ával.

Házának s a külföld 1867. foyam kötve 2 kötet 3 frt.

Waldheim s illusztrirte Monathefte. 1865 teljes foylam 410 lap 1 frt. 40 kr. — 1866 foy. teljes 1 frt. 40 kr.

Mussetunde n. illusztr. család lap 1862 és 1863. foyam; teljes 452 oldal, egy-egy 1 frt 40 kr. — A „Gartenlaube“ 1863 foyam. 14 fűzet 3 frt. — Über Land und Meer. 1871 (24 fűzet 3 frt.) 1872, 1873, 1874, egy-egy foyam 26 fűzet. Mindegyik foyamnak ára külön 3 frt. 25 kr.

Megrendelések postai utánvét mellett a míg a készlet tart azonnal teljesítetnek.

— Magyarország és a Nagyvilág 47-ik számának tartalma:

Szöveg: Antonelli bíbornok. — Ide s tova elrűppen ifjuságom. Költ. (Dengi János) — Aki nem akar ur lenni. Elbeszélés. (Mikszáth Kálmán.) — Keleti képek. — Tengeri vihar. — Rajzok a vasuti életből. II. A mozdonyvezető. Wachtel Károly. Tárcazevel: A leányokról. (Porzó) — Folyt. — Színházak. (Nemo) — Különfélék. — Sakkfeladvány. — Szereplvény. Szerk. üzeneteket.

Rajzok: Antonelli bíbornok — Keleti képek: Ebéd a háremben — Verseny futató kozákok. — Tengeri vihar

— Rövid hírek. Németország különösen oekonomiai okokból nem fog részt venni a párizsi világkiállításán. — Budapestten keresztül majdnem naponkint utaznak hazafelé orosz katonák és tiszték. — Nagy-Váradon a gyermekek között nagy mértékben uralkodik a szamarhurut. — Balázs Kálmán debreczeni népzeneárulata Bécsben hangversenyez. — Auebach Berthold, a hírves német író, a bécsi Concordia egylet helyiségében Bécsben Lenauról felolvasást tart. — A radikális magyar ifjuság a jövő év kezdetével „Ifju Magyarország“ című társadalmi lapot indít meg. — Antonelli vagyonát körülbelül 100 millióra becsülik — Debreczenben atletikai klub alakult. — Széchenyi Ödön gróft a japáni kormány felszólította, hogy Yeddoban tűzoltó csapatot szervezzen.

CSARNOK.

Petőfi Sándor.

Vahot Imre felolvasása nyomán.

Vahot Imre, veterán írónk, Petőfi Sándorról tartott felolvasása szép számú közönséget vonzott a város ház termébe. A felolvasásnál a főgymnáziumi zenekar működött közre, a felolvasás előtt határozosan játszván el a Szózat szép dallamát és Petőfi Honfidalát. Azután Vahot Imre lépett elő, a közönségtől éljenzéssel fogadtatva. Felolvasását Petőfi általános jellemzésével kezdte. Petőfi rendkívüli tünemény volt, mely századokban egyszer jelenik meg. Meteor mely fényével mindenkit meglep és ép oly hamar eltűnik. Ő képviselője volt a magyar faj sajátságainak, magában egyesítve minden erényeit, a könnyen megbocsátható gyengékkel. Fényes tünemény, melynek sugarai átragyognak az egész világ irodalmát. Költészetében ritka sokoldalúsággal bír; amellet tögyökeros magyar; majd játszi, enyelgő, majd ismét komoly és zord, sőt nyers, majd szelid, kesergő, majd megint élesen metsző, gúnyos. Költészetének tulajdonságai, azon genialis erő, mely költészetben nyilatkozott egy magyar költő iskola alapítójává tették.

De ő nemcsak mint költő, hanem mint ember, hazafi és honvéd ugyan azon genialitással bír. Excentrikus különös kódései miatt gyakran tenakadt ő társadalomban, mert ő nem volt a gyakorlati simulékonyság embere; nem hasonlított azon emberekhez, kik a világot úgy veszik a milyen valóban. Azért is folytonosan ingerült volt a világ és az emberek ellen. Legelőször Pozsonyban látta (Vahot Imre) az 1843 országgyűlés ideje alatt, hol Borostyán név alatt mint színész másod harmadrendű szerepeket játszott. Itt gyamolították őt Vahot Sándor és Lisznyay Kálmán. 1844-ben állított be Pesten hozzá megörvén. — kopott ruhában magas kalappal s bizonyos önérzetes büszkeséggel mondá, hogy ő már katona is volt. Befogadta segédszerkesztőnek a Pesti Divatlap mellé, és csináltatott neki Csokonay féle magyar ruhát, melylyel büszkén járt végig Pest utcáin. Petőfi szűlei iránti szeretetének gyengéd példáját hozza fel; midőn t. i. „János vitéz“ című köztümenyért 100 frtnyi tiszteletdíjat adott, az egész ősszeget szűleinek adta át, kiket akkor, miután elszegényedtek. Duna-Vecseről Pestre hivatott fel. Petőfi segédszerkesztői minőségben nagy szorgalmat fejtett ki, úgy hogy Vahot sokszor 20—30 költeményből válogathatott. Sokan akkor, miután Petőfi a „Divatlap“ on kívül más lapha nem dolgoztatott, Vahot Imrét asszal vádolták, hogy ő a nyeresésküvésből használja fel a költőt, pedig fűzetés körülbelül 1000 pengő forintot ment fel, ami az akkori időben legalább is annyi volt mint ma 2000. —

Haragudott Petőfi a cenzorokra és kritikusokra, s a utóbbiak támadásai ropantul felizzották, bár bírások volt öserejére és ennek teljes tudatában volt. Legutótlaga miatt sokszor beteggé is lett s egy-egy támadás után sok ideig el tudott epedni. Elkeseredett, tollát sokszor félre dobta, s panasza keserves szavakban tört ki. Dyenkor volt azükésége, hogy Vahot Imre őt bátorítsa, bundítsa, vigasztalja. Úgy ama kritikának, mint e batorításnak volt sikere; nálél keményebben csapdosák a kritikusok, kik azt fogták ré, hogy költészeté nyers, pórás, annál azebb verseket írt. — A közvélemény azonban jobban ítélte felette. Petőfi nek naponkint nagyobb lett népszerűsége. Ő maga tanácsolta neki; hogy ezentől ne csak a „Divatlap“ ba dolgozzék, hanem a többi szerkesztőknek is dobjon egy-egy koncot, ekkor azután beközönszött a többi lapoknál is, kik kapva kaptak Petőfi versein, még a „Honderű“ nek is juttatott, mely lapot pedig Petőfi teljes szívéből gyálította. Midőn Vahot egyszer tréfából szemére lobbantotta Petőfi nek, hogy a „Honderű“ be is küldi költeményeit, mely lap pedig az őveivel teljesen ellenkező nézeteket vall, akkor Petőfi elszégyelte magát, és elátkozta az egész csudar világot. Vahot egyengette neki az utat, s most már nem ő neki kellett kiadóit keresni műveihöz, hanem a kiadó és lúpszerkesztők őt keresték fel. A magyaron kívül teljesen beszélni más nyelvet nem tudott, bár az angolból és franciából fordított is. Mindig rögzemély volt a művészi élet, csak miután a pesti nemzeti színházban megbukott, ábrándult ki teljesen. Daczára annak, hogy Vahot Imre csak két évvel volt idősebb Petőfinél bizalmasabb baráti viszony nem fejlődött ki közöttük, míg segédszerkesztőként nála volt. S mikor azután egy barátja unszolására az ország több vidékét beutazta, mely útja valóságos diadalmenethez hasonlított, az elválás volt az ő felszabadításának ünnepe. Ez utazás sok nagy szeméket lett szűlő anyja. Azok közül, kiket barátságában részesített megemlítettök első sorban: Vörösmarty Mihály, kivel azonban politikai nézeteik eltérése miatt feszült viszonyban volt. (Olvasóink talán ismerik azon mérges verset, melyet Petőfi Vörösmartyhoz írt, s melynek ez a refrainje: „Nem én téptem le homlokodról, magad tépted le a babért.“) A vele egykoruak közül Jókait szerette különösen. Tompa Mihályt, Vahot Sándor és Kerényit, mely két utóbbi megörült: míg Tompával és Kerényivel versenyben énekelte meg az „Erdei lak“ ot. — Petőfy Gáspárt neve miatt nem szerette, Vahot Imre ezt Avarra keresztelte. A szimfűvezek közül Egressy Gábor és Megyery voltak barátjai, a zenészek közül pedig különösen Rózsavölgyit kedvelte.

Petőfi igen szerelmes természetű ember volt. Első szerelme egy igen fiatal leányka volt Vahot Sándornak sógornője, Eteleke, ki Petőfi szerelméről azonban mitsem tudott, úgy epédett ő utána. S mikor e képzelt kedves meghalt, akkor írta remek költeményfűsérét, Cypruslombok Eteleka sírjára; sőt ki is járt a sírhoz, hogy ott bánatát kiközzögja. — Második szerelme Mednyánszky Berta volt, ki a költőt ugyan nagyra becsülte, de szerelmét nem viszonzta. Csak utazása közben ismerkedett meg Szendrey Juliával, ki imádásig szeretett neje lett, s kivel a politikai viszonyok rosra fordulásáig boldog napokat élt.

A felolvasó 1849-ben Budavár ostroma alatt találkozott Petőfival a Danaparton, ki e találkozásnak igen örvéndett. Itt bizalmas vallomásokot tett neki Petőfi. Bem tábornokot Petőfi rendkívűlen szerette. Azt mondá róla hogy tulvilági lény. Elmondja azután a sagesvári csata alkalmával történt halálát, ellenkezőleg az addig tudomásra jutott versiókkal. Bemet t. i. hat kozák vette volna körül s Bem apó, kit katonái az imádásig dicsőítettek nagy veszedelemben volt, ekkor hárman siettek megmentésére Petőfi, Lázár és Zeyk Domonkos; de mindjárt a küzdelem kezdetén egy kozák golyója leterítette Petőfit. Zeyk Domonkos pedig kit az orosz tiszt megadára szőlított fel, magamagát lötte fűbe. Bem város boszut állt. Petőfi halálát a felolvasó egy tragikai hős halálaként tünteti fel ki a szabadságot meg akart halni és meg is halt. —

A felolvasás második részében Petőfi hivatását vázolja a világirodalomban, megemlékezik a fordításokról és fordítókról és jeles költőknek és nagy férfiaknak Petőfi fölötti iteleiről.

A felolvasás, felolvasása végén a jelenvolt közönség élénken megéljenzte. —

Szerkesztői üzenetek

— B. G. y. ő. r. — Köszöltkük.
— Cz. K. — K. E. ő. — Köszönettel vettük, e számra azonban már elkésett, majd a jövő számban.
— L. J. — Cs. R. Majd ha a munkálat végét közöltkük, levélben. Elvűnket illetőleg előre is megvaljuk, hogy őszinték vagyunk.
— F. A. — T. Semmi ujság az n a vidéken?
— E. K. — K. — Az érdekeseket folytatva is kérjük.

Felolós szerkesztő: HOFFMANN MÓR.

Vasuti menetrend.

Ervényes május 15-től 1876.

A buda-pesti időtmutató óra szerint,

indul Kanizsáról.

hova:

Vonat szám	Óra perc 144.
05 Ezzék, Mohács, Dombóvár s Fiuméha	4 45 reg.
16 Buda-Pestre	2 30 déln.
12 Buda-Pestre	4 58 reg.
02	2 6 déln.
04	11 30 este.
13 Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5 8 reg.
01	11 48 este
15 Sopronba	3 38 déln.
03 Triltsatba és Pragerhofon keresztül Grác s Bécsbe	4 50 reg.
201	2 47 déln.

Érkezik Kanizsára

honról:

215 Ezzék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1 41 déln.
206	11 11 este
203 Buda-Pestből	4 20 reg.
201	2 5 déln.
211	9 44 este
314 Bécsből (Szombathely Bécs-Ujhely) felől	10 27 este
301	4 5 reg.
316 Sopronból	11 58 reg.
214 Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felől	4 12 reg.
202 Triltsatba és Bécsből	1 21 déln.
104	11 — este

Marburgba csatlakozás Villach és Francofurtból

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, ha minden doboz címén

van a sár és az én sokszorosított cízeim van lenyomva. Bűntudó bírósági ítéletek ismételtén constatáltak czégem és védjegyem meghamisítottasát; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, mindögy azok csak ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é

Valódi minőségben a x-szel jelölt czégeknel.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb ömögölöző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladással, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fáj-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rakfélések, fül- és szoronguladás, mindennemű bennél és sebesülések stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr o. é

Valódi minőségben a t-tel jelölt czégeknel.

Dorsch-hal-maj-zsírolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen hal-maj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ara egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknel.

MOLL A, Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak: N. - Kanizza (x) Prager Béla gyogy. (x) Rosenberg Jos. (x) Fesselhofer Jos. (x) Rosenfeld Bares (x) Dürner S. Csáktornya (x) Göncz L. v. gyogy. Karád Bernatky A. gyogy. Kaposvár (x) Kohn J. Kaposvár (x) Schröder Sándor gyogy. Kaproncza (x) Werli M. gyogy. Kőszeg (x) Csacsinovits Ist. gyogy. (x) Küttel István gyogy. Keszthely (x) Schliefer A. (x) Wünsch F. Kormend (x) Rätz Jan. Szombathely (x) Pillich Ferencz gyogy. Sopron (x) Mezey And. gyogy. (x) Molnár L. gyogy. Verőce (x) Bocs J. K. gyogy. Békés-György (x) Fibic gyogy. Zára. (x) Miltbach S. gyogy. (x) Irgalmasok gyogy. (x) Hegedűs Gy. gyogy. (x) Priklet Ján. gyogy. Szalónak (x) Schwarz Gustáv gyogy.

273 38-58

EPILEPSIE

levélileg gyógyit Dr. Killisch Drezdában, Wilhelmsplatz 4 (elöbb Berlin. Majdnem 800 sikerrel gyógyitva. 249 43-52

Mindenkinek különös figyelmébe ajánlatik Dr. Forty-féle általános

SEB-TAPASZ

mely remekül gyógyterje, elválasztó, érlelő, s fájdalomt csillapító hatása által leggyorsabb, legbiztosabb és egyszerűbb gyógyulást eszközöl különösen bajokban. — Ily bajok a torokgyuladást, lapocskorut, borkés-haragot, hártysagyk (Group) agónia) mindennemű megértekek, harapas szuras, vagyis fagy egész által támadható sebek, megfázások, darázs- vagy méhcsapások, komokfélések, mizatok (ostusók) — meglepő gyors feldolgozási képességgel — rögtön daganatok, gubók, tályogok, pokolvar (carbunculus pustula maligna), megkeményedések, gennyedések, vérkedések, minden mirigybetegségek, górvályos fókelyek, fagydagaszt, ujjfagy, körömméreg, vadhus, tagsérvek, csontszűz, kifeszítés és megrendülések helyi esze; továbbá a sebesült folytonos lahtalkadások, és sebek, fájás, fekélyzet vagy már gennyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlírték. — A különösen elkerülhetlen életveszélyes sebészi műtétek mellőzéseivel — egyedül ezen jeles sebésztapasz használata által menekül meg.

Vágra a testbe teljesen befolyó barázdált szálka, vagy darázs és méhfulánkja csupán ezen tapaszok rövid idejű használata folytán annyira elötnik, hogy azután a testből könnyen szabad kúsz ki, sebészi műtet és fájdalmat nélkül könnyen kihúzható, mire a seb gyógyulása nem sokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelensége legteljesebb mértékben a különös kiváncsi barátság felmutatható bizonyítványai által már régen a leggyorsabb elismertetés — reményteljes és legkülönösebb esetekben megpróbált hatásai által a feltűnő sikerrel eredményesülte, melyek használata által még fiatalok is életretek, jól megalapított és elterjedt híret kétségbevitel nélkül igazolja.

Egy csomag ára 50 kr, nagyobb csomag 1 frt. használati utasítással együtt postán küldve 10 kr-tal több. — Egy frtyi csomagnál kisebb szállítvány nem teljesítetik.

Központi küldeményező raktár: Pesten TOROK JÓZSEF gyógyszerész úrnál király-utca 7-ik szám alatt.

Kapható: N. Kanizza: PRAGER B. gyogyász. Sümegem, STÁMBORSZKY L. gyogy. SZ-PEHERVÁR: BRAUN I. és DIEBALLA GY. gyógyszerész. Kaposvár: KAPOSVÁRI gyogyász. Veszprém: FERENCZ K. Zárásban: HEGEDŰS GY. gyogyász. Győr: LEHNER F. Zircen: TELPEL J.

A t. e. z. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólítanak, másrészt le szerben ajánlatik ezen gyógyszer készítőjéhez FORTY LÁSZLOHOZ címzelve: Budára (Káczváros Ferenczter 119 sz.) beküldési sziveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesít.

Videki bérmentes levelek általi megrendelések az árak készpénzben beküldése, vagy postai utalvány vagy utánvét mellett tiszteletes legpontosabban teljesítetnek.

343 4-10

DIAMANT SAMU,

szűcs áru

Budapesten, országút báró Orczy-féle házban, ajánlja

legfinomabb szőrme-áru

legnagyobb választékban, a legjutányosb áron: Valódi Pézsmabőr karmantyú, 4-12 frtig; gallérral 8-25 frt
 " Görénybőr " 6-20 " " 15-60 "
 " Nerz " 12-35 " " 22-50 "
 " Nyestbőr " 10-50 " " 35-100 "
 " Czobolybőr " 20-50 " " 35-80 "
 " Skunks " 5-15 " " 15-40 "
 " Majombőr " 5-15 " " 15-25 "
 " Jégmadárbőr " 8-15 " " 12-25 "

Női és uri bundák, ködmönök és köpenyek Zekék gypotbáronybol pézsmabőr prémel 30, 40, 50 frtig, selyembáronybol finom " 45, 50, 60 "

" " " görénybőr " 60, 80, 120 "
 " " " nyestbőr " 100, 150, 200 "

posztóbol különféle prémel. selyem-faillebol skunksprémel.

Uri bundák városba és utravalók szintegy utra való lábtük, ködmönсарuk, ködmönсарkák legnagyobb választékban.

Megrendelések, különösen női és uri bundakra, lehető legrövidebb idő alatt teljesítetnek. Videki megrendeléseknél a mérték pontos feladása kéretik. Az elküldések utánvétel történnék.

Árjegyzék ingyen szolgáltatik ki.

3-3

Gelegenheits-Kauf.

0 fl. ein Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

16 fl. ein Revolver-Gelegenheit, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

15-25 fl. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

1 fl. 50 kr. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

7.50, 8.—, 8.80, 9.50, 10—50 fl. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

60 kr. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

90 kr. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

2-25 fl. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

3.50 kr. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

1.40, 4.50 kr. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

1.40, 2.40, 3.30 3.50 kr. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

5-10 fl. ein guter Revolver, 50 K. Saucer, abet von 8. 12.50 an Revolver-Gelegenheit — gegen Waizette. Revolver- oder Saucer-Gelegenheit in jedem Qualität per 100 und 1000 Stück.

THEODOR KERTESZ BUDAPEST, Dorotheengasse Nr. 2.

Altesti-sérvban szenvedők

meglepo gyógyszerert találnak a Sturzenegger Gottlieb-Herisauban (Schwaizban) által készített minden tekintetben ártalmatlan sérvkenőseben altesti sérvek és anyai bajok ellen. Bizonyítványok és köszönő iratok a használati utasításhoz vannak mellékelve. Megrendelhetők fizekben 3 frt 20 kr-ával úgy magánál Sturzenegger G.-nél mint a következő raktárakban: Budapesten Tormágyi F. gyógyszerertár sz. Máriához Temesvár. — Pecher J. gyógyszerertár Mariahilf. 345 6-12

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében kaphatók az 1877-ik évre szóló dús tartalmu

NAPTÁRAK

ugymint:

- Uj nemzeti népnaptár. Szerkeszti Kóváry Béla. Ára kis-kiadás 25 kr. nagy-kiadás 36 kr.
- Athenaeum nagy képes naptár-ára 1 frt. kis " " 50 kr.
- Családi naptár ára 80 kr.
- Bucsanaszky nagy képes naptár 40 kr.
- Kassay A. ügyvédek naptára 1 frt. községjegyzői naptár 80 kr.
- Kodályi gazdasági zsebnaptár 2 frt.
- Ügyvédek zsebnaptára 1 frt. 50 kr.
- István bácsi naptára XXII-ik évfolyam. Füzve 50 kr.
- Protestáns uj képes naptár XXIII. évfolyam. Szerkeszti Duza Sándor. Füzve 50 kr.
- Falusi gazda naptára XIII-dik évfolyam. Szerkeszti Mádsai Izidor. Füzve 80 kr.
- Lidércz-naptár XVI-dik évfolyam, képekkel, tartamaz bűnesetek-, családlatos tünemények-, tündérregék-, vadász és utika/andokat stb. Füzve 60 kr.
- Honvéd-naptár (egyuttal katonai naptár), szerkeszti Áldor Imre X-dik évfolyam. Füzve 60 kr.
- Népszászó naptára Szerkeszti Aldor Imre. IX-ik évfolyam. Füzve 40 kr.
- Kossuth-naptár. Szerkeszti Honfi Tihamér VII-dik évfolyam. Füzve 40 kr.
- Nemzeti nagy képes naptár (azelőtt jó barát naptár), IX-dik évfolyam Füzve 1 frt.
- Nők naptára. Füzve 60 kr.
- Deák Ferencz naptára. Füzve 50 kr.
- Borászati naptár füzve 80 kr.
- Nevezetlünk! Füzve 40 kr.
- Határidő-naptár. Kötve 1 frt. 20 kr.
- Naptári jegyzék gazdák számára. Kötve 1 frt.
- Iparos naptár. Füzve 50 kr.

- Vogl Volkskalender 65 kr.
- Oesterreichischer Volks-Kalender 60 kr.
- Wiener-Bote 35 kr.
- Steffens Volkskalender 80 kr.
- Novellen Almanach (mit Prämie) 84 kr.
- Kikeriki-Kalender 30 kr.
- Rosegger, Das neue Jahr 60 kr.
- Illustrirter Familien-Kalender 36 kr.
- Haus-, Geschäfts und Auskunfts-Kalender 48 kr.
- Neuer Krakauer Schreibkalender 60 kr.
- Grosser Bilderkalender 48 kr.
- Waldheims Comptoirhandbuch 1 fl.
- Notizkalender für die elegante Welt 1 fl. 20 kr. für alle Stände 1 fl 20 kr.
- Ingenieur-Kalender 1 fl. 60 kr.
- Fromme's Notizkalender 1 fl. 10 kr.
- Garten Kalender 1 fl. 60 kr.
- Landwirtsch. " 1 fl. 60 kr.
- Regenhardt's Geschäftskalender 1 fl. 26 kr.
- Volkskalender für Ungarn und Siebenbürgen 4 50 kr.

- Komáromi-, Kis képes-, Kerecsztény képes-, Kossuth-naptár.
- Grosse Bilder-, Christliche-, Kossuth-, Pester-, Ofner-, Raaber-, Körneuburger Kalender.
- Tárca naptár, fali naptár, Block-, előjegyzési-, és jegyzék naptár s. a. t.